ક્રમાંક:-મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૩/2874-2909
ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
સેકટર-૧૦ બી, જૂના સચિવાલય પાસે,
ગાંધીનગર. તા.૨૮/૦૭/૨૦૨૩

પ્રતિ,
જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, (તમામ)
ગુજરાત રાજ્ય.

વિષય:- શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૨૩-૨૪ માટે NCERT દ્વારા ઘટાડેલ અભ્યાસક્રમ સંદર્ભે પાઠ્યપુસ્તકોમાં થયેલ ફેરફાર અન્વયે તૈયાર કરેલ ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ મોકલવા બાબત.

સંદર્ભ:- (૧) ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળનો પત્રક્રમાંક;પપમ/વ.વિ./૨૦૨૩/૩૯૪૩-૪૭, તા.૦૩/૦૫/૨૦૨૩

(૨) ગુ.મા અને ઉ.મા શિક્ષણ બોર્ડની શૈક્ષણિક સમિતિની તા.૨૧/૦૭/૨૦૨૩ની બેઠકનો ઠરાવ ક્રમાંક:૧૮/૨૦૨૩.

ઉપરોક્ત વિષય અન્વયે જણાવવાનું કે ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ દ્વારા શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૨૩-૨૪ માટે NCERT દ્વારા ધોરણ-૯ થી ૧૨ ના અભ્યાસક્રમમાં કરેલ ઘટાડા સંદર્ભે પાઠ્યપુસ્તકોમાં થયેલ ફેરફાર અંગેની વિગતો ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગરના સંદર્ભ-(૧) દર્શિત પત્રથી રાજ્યની તમામ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓને જાણ તેમજ અમલ કરવા સારું આપને મોકલવામાં આવેલ હતી.

ઉક્ત વિગતે ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ ગાંધીનગર દ્વારા ધોરણ-૯ થી ૧૨ના રદ કરેલ પાઠ/પ્રકરણની સામગ્રીના આધારે તજ્જ્ઞશ્રીઓ દ્વારા ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ ના નીચે દર્શાવેલ વિષયોના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ,ગુણભાર અને નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. જેની મંજૂરી સંદર્ભ (૨) થી ગુ.મા અને ઉ.મા. શિક્ષણ બોર્ડની તા.૨૧/૦૭/૨૦૨૩ ના રોજ મળેલ શૈક્ષણિક સમિતિની બેઠકના ઠરાવ ક્રમાંક:૧૮/૨૦૨૩ થી આપવામાં આવેલ છે.

ધોરણ-૯		ધોરણ-૧૧
ક્રમ	વિષય	વિષય
૧	ગણિત (૧૨)	ગણિત (૦૫૦) (વિ.પ્ર.)
૨	વિજ્ઞાન (૧૧)	રસાયણ વિજ્ઞાન (૦૫૨) (વિ.પ્ર.)
૩	હિન્દી (F.L) (૦૨)	ભૌતિક વિજ્ઞાન (૦૫૪) (વિ.પ્ર.)

E:\dhyesh\Letter 28.07.23.docx

૪	અંગ્રેજી (F.L) (૦૪)	જીવવિજ્ઞાન (૦૫૬) (વિ.પ્ર.)
૫	ઉર્દૂ (F.L) (૦૫)	હિન્દી (F.L) (૦૦૨) (વિ.પ્ર./સા.પ્ર.)
૬	-	અંગ્રેજી (F.L) (૦૦૬) (વિ.પ્ર./સા.પ્ર.)

ઉપરોક્ત વિષયોના ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ ના પ્રથમ અને દ્વિતીય પરીક્ષાના પ્રકરણદીઠ ગુણભાર અને પ્રશ્નપત્રના પરિરૂપ તેમજ વાર્ષિક પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, પ્રકરણદીઠ ગુણભાર અને નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો આ સાથે મોકલવામાં આવે છે. જે આપના તાબા હેઠળની તમામ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓને જાણ તેમજ અમલ સારૂં મોકલી આપવા જણાવવામાં આવે છે.

(બી.એન.રાજગોર)
સંયુક્ત નિયામક
ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

બિડાણ :- ઉપર મુજબ

નકલ સવિનય રવાનાઃ-

- માન.અધ્યક્ષશ્રી, ગુ.મા. અને ઉ.મા. શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર.

નકલ રવાનાઃ-

- નાયબ નિયામકશ્રી (પરીક્ષા) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ, સામાન્ય પ્રવાહ, SSC) ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિક્ષણ બોર્ડ ગાંધીનગરને જાણ તથા જરૂરી કાર્યવાહી સારૂં.

E:\divyesh\letter.28.07.23.docx

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 ગણિત (પ્રથમ પરીક્ષા) - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	16	16	13	03	02	50
ટકા	32%	32%	26%	06%	04%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–I)	08	16
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	**25 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1.	સંખ્યા પદ્ધતિ	10
2.	બહુપદીઓ	12
3.	યામ ભૂમિતિ	05
4.	દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણો	07
5.	યુક્લિડની ભૂમિતિનો પરિચય	04
6.	રેખાઓ અને ખૂણાઓ	12
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 ગણિત

(પ્રથમ પરીક્ષા) - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

વિભાગ - A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) **[10]**
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો,આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્નો, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈપણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ - B (ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.) **[16]**
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - C (ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 3 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - D (લાંબા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 4 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-9 ગણિત (દ્વિતીય પરીક્ષા) - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	16	16	13	03	02	50
ટકા	32%	32%	26%	06%	04%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–I)	08	16
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	**25 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1.	સંખ્યા પદ્ધતિ	04
2.	બહુપદીઓ	04
3.	યામ ભૂમિતિ	02
6.	રેખાઓ અને ખૂણાઓ	05
7.	ત્રિકોણ	10
8.	ચતુષ્કોણ	09
9.	વર્તુળ	10
10.	હેરોનનું સૂત્ર	06
	કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : દ્વિતીય કસોટીમાં, પ્રથમ કસોટીના અભ્યાસક્રમના 30% એટલે કે, 15 ગુણના પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-9 ગણિત (દ્વિતીય પરીક્ષા) - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

વિભાગ - A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) **[10]**
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્નો, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈપણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3 થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ - B (ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.) **[16]**
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - C (ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 3 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - D (લાંબા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 4 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-9 ગણિત (વાર્ષિક પરીક્ષા) - 2023-24

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	27	25	20	04	04	80
ટકા	34%	31%	25%	05%	05%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–I)	10	20
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–II)	08	24
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	20
	કુલ	**39 પ્રશ્નો**	**80 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1.	સંખ્યા પદ્ધતિ	08
2.	બહુપદીઓ	08
3.	યામ ભૂમિતિ	04
4.	દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણો	04
5.	યુક્લિડની ભૂમિતિનો પરિચય	02
6.	રેખાઓ અને ખૂણાઓ	08
7.	ત્રિકોણ	07
8.	ચતુષ્કોણ	07
9.	વર્તુળ	09
10.	હેરોનનું સૂત્ર	05
11.	પૃષ્ઠફળ અને ઘનફળ	10
12.	આંકડાશાસ્ત્ર	08
	કુલ ગુણ	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-9 ગણિત (વાર્ષિક પરીક્ષા) - 2023-24

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 80**

વિભાગ - A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 16 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) **[16]**
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્નો, જોડકાં વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈપણ પ્રકારના પ્રશ્નો 4થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ - B (ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 17 થી 26 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.) **[20]**
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - C (ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 27 થી 34 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 3 ગુણ રહેશે.) **[24]**
- કોઈપણ 2 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - D (લાંબા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 35 થી 39 (5 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 4 ગુણ રહેશે.) **[20]**
- કોઈપણ 2 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

BLUEPRINT
વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 9 **વિષય : ગણિત** **કુલ ગુણ : 80** **સમય : 3 કલાક**

	FORM OF QUESTIONS	જ્ઞાન KNOWLEDGE				સમજ UNDERSTANDING				ઉપયોજન APPLICATION				ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill) સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)				અનુમાન/મૂલ્યાંકન Interential/Evaluative)				Total
		OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	
ક્રમ	**પ્રકરણનું નામ**																					
1.	સંખ્યા પદ્ધતિ	1(1)		3(1)		1(1)				1(1)	2(1)											8(5)
2.	બહુપદીઓ		2(1)*			1(1)				1(1)							4(1)					8(4)
3.	યામ ભૂમિતિ	3(3)				1(1)																4(4)
4.	દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણો		2(1)				2(1)															4(2)
5.	યુક્લિડની ભૂમિતિનો પરિચય	2(2)																				2(2)
6.	રેખાઓ અને ખૂણાઓ						2(1)*	3(1)				3(1)										8(3)
7.	ત્રિકોણ				4(1)*	1(1)					2(1)											7(3)
8.	ચતુષ્કોણ			3(1)									4(1)									7(2)
9.	વર્તુળ		2(1)*						4(1)			3(1)*										9(3)
10.	હેરોનનું સૂત્ર					2(2)		3(1)														5(3)
11.	પૃષ્ઠફળ અને ઘનફળ			3(1)*			2(1)	3(1)			2(1)											10(4)
12.	આંકડાશાસ્ત્ર		2(1)							2(2)											4(1)*	8(4)
	Sub Total	**6(6)**	**8(4)**	**9(3)**	**4(1)**	**6(6)**	**6(3)**	**9(3)**	**4(1)**	**4(4)**	**6(3)**	**6(2)**	**4(1)**	**-**	**-**	**-**	**4(1)**	**-**	**-**	**-**	**4(1)**	**80(39)**
	Total	**27(14)**				**25(13)**				**20(10)**				**4(1)**				**4(1)**				**80(39)**

નોંધ : 1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે. 2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 ગણિત (વાર્ષિક પરીક્ષા) - 2023-24

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **કુલ ગુણ : 80**

વિભાગ - A

- **સૂચના મુજબ જવાબ આપો : (પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16) (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** **[16]**
- **નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.**

1. દરેક અસંમેય સંખ્યા એ વાસ્તવિક સંખ્યા છે.
2. $p(x)=\left(2x^2+5\right)^2$ નો ઘાત 2 છે.
3. બિંદુ (0, 4) એ પ્રથમ ચરણમાં આવેલું બિંદુ છે.
4. ઘન પદાર્થને ત્રણ પરિમાણ હોય છે.

- **વિધાન સાચું બને તે રીતે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.**

5. $\frac{1}{\sqrt{7}-\sqrt{6}}$ ના છેદનો સંમેયકારક અવયવ _____ છે.

   (A) $\sqrt{7}-\sqrt{6}$ (B) $\sqrt{7}+\sqrt{6}$ (C) $7-\sqrt{6}$ (D) $7+\sqrt{6}$

6. બિંદુ (–3, 7) નું આલેખમાં સ્થાન જણાવો.

   (A) X – અક્ષની ઉપરની તરફ અને Y– અક્ષની જમણી બાજુ

   (B) X – અક્ષની ઉપરની તરફ અને Y– અક્ષની ડાબી બાજુ

   (C) X – અક્ષની નીચેની તરફ અને Y– અક્ષની જમણી બાજુ

   (D) X – અક્ષની નીચેની તરફ અને Y– અક્ષની ડાબી બાજુ

7. નીચેનામાંથી કઈ યુક્લિડની પૂર્વધારણા માટે સાચું વિધાન છે.

   વિધાન P : સાન્ત રેખાને અનંત સુધી લંબાવી શકાય છે.

   વિધાન Q : પૃષ્ઠને માત્ર લંબાઈ અને પહોળાઈ હોય છે.

   વિધાન R : બધા જ કાટખૂણા એકબીજા સાથે સરખા થાય.

   (A) વિધાન P અને Q (B) વિધાન Q અને R

   (C) વિધાન P અને R (D) વિધાન P, Q અને R

8. જો કોઈ ત્રિકોણની બાજુઓના માપ 5 સેમી, 12 સેમી અને 13 સેમી હોય, તો ત્રિકોણની અર્ધપરિમિતિ _____ સેમી. થાય.

   (A) 15 (B) 30 (C) 25 (D) 20

- **નીચેના વિધાનો સાચાં બને તે રીતે ખાલી જગ્યા પૂરો.**

9. $\left(3+\sqrt{2}\right)\left(3-\sqrt{2}\right)$ = _____ .

10. બિંદુ (5, –3) નો કોટિ _____ અને ભુજ _____ છે.

11. જો ΔABC અને ΔPQR માટે ∠A = ∠P, ∠B = ∠R, ∠C = ∠Q, AB = PR, BC = QR અને AC = PQ હોય તો ΔABC ≅ _____ .

12. વર્ગ 140 – 150ની મધ્યકિંમત _____ થાય.

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્ય, શબ્દ કે આંકડામાં જવાબ આપો.**

13. દ્વિઘાત બહુપદી $P(x)=3x^2-2x+1$ નું x = –1 આગળ મૂલ્ય જણાવો.

14. બિંદુ (7, –5)નું y- અક્ષથી લંબઅંતર જણાવો.

15. ત્રિકોણનું ક્ષેત્રફળ શોધવાનું હેરોનનું સૂત્ર જણાવો.

16. વર્ગ 30-40 ની અધઃસીમા જણાવો.

વિભાગ - B

- **નીચેના પ્રશ્નોની ટૂંકમાં ગણતરી કરી જવાબ આપો : (પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 26) (પ્રત્યેકના 2 ગુણ) [20]**

17. કિંમત શોધો : $\dfrac{13^{\frac{1}{2}}}{13^{\frac{1}{4}}}$

18. સીધો ગુણાકાર કર્યા સિવાય યોગ્ય નિત્યસમનો ઉપયોગ કરીને કિંમત શોધો : 93 X 102

અથવા

18. જો દ્વિઘાત બહુપદી $p(x)=x^2+x+k$ નો એક અવયવ x–1 હોય, તો k ની કિંમત શોધો.

19. જો x = 3 અને Y = –1 એ સમીકરણ 2x – 3Y = m નો એક ઉકેલ હોય, તો m ની કિંમત શોધો.

20. દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણના પ્રમાણિત સ્વરૂપમાં દર્શાવી a, b, c ની કિંમતો જણાવો : $x-\dfrac{y}{5}=10$

21. જો ∠AOB અને ∠BOC રૈખિક જોડના ખૂણા હોય તથા ∠AOB : ∠BOC = 3:2 હોય, તો ∠AOB અને ∠BOC શોધો.

અથવા

21. રેખાઓ PQ અને RS પરસ્પર O બિંદુમાં છેદે છે. જો ∠POR = 55° અને ∠QOS = 2x–5° હોય, તો x ની કિંમત શોધો.

22. જેમાં ∠Y = 90° અને xy = yz હોય તેવો કાટકોણ ત્રિકોણ xyz છે, તો ∠x અને ∠z શોધો.

23. ચક્રિય ચતુષ્કોણ ABCD માટે ∠BAD = 35° હોય તો ∠BCD શોધો.

અથવા

23. 13 સેમી. ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળની એક જીવા કેન્દ્રથી 5 સેમી. અંતરે આવેલી હોય, તો તેની લંબાઈ શોધો.

24. એક શંકુની ત્રિજ્યા 6 સેમી અને ઊંચાઈ 7 સેમી છે, તો તેનું ઘનફળ શોધો.

25. એક નક્કર અર્ધગોળાની ત્રિજ્યા 21 સેમી. હોય, તો તેનું કુલ પૃષ્ઠફળ શોધો.

26. નીચેના આવૃત્તિ-વિતરણ કોષ્ટકને સતત આવૃત્તિ-વિતરણ કોષ્ટકમાં રૂપાંતરીત કરો.

વર્ગ	0–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29
આવૃત્તિ	5	7	11	14	9	7

વિભાગ - C

- **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો : (પ્રશ્નક્રમાંક 27 થી 34) (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** **[24]**

27. $1.2\overline{75}$ ને $\frac{p}{q}$ સ્વરૂપમાં દર્શાવો, જ્યાં p પૂર્ણાંક અને q શૂન્યેતર પૂર્ણાંક છે.

28. સાબિત કરો કે પરસ્પર છેદતી બે રેખાથી બનતા અભિકોણો સમાન હોય છે.

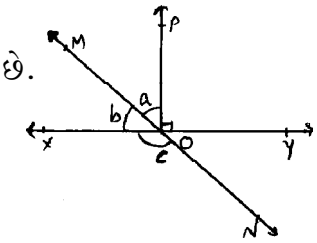

29. આકૃતિમાં રેખા xy અને MN, O માં છેદે છે. જો $\angle POY = 90°$ અને $a : b = 2 : 3$ હોય, તો C શોધો.

30. સાબિત કરો કે સમાંતરબાજુ ચતુષ્કોણનો કોઈપણ વિકર્ણ તેનું બે એકરૂપ ત્રિકોણોમાં વિભાજન કરે છે.

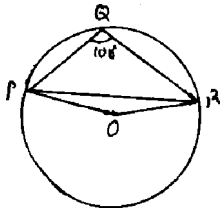

31. આકૃતિમાં $\angle PQR = 100°$, જ્યાં P, Q અને R એ O કેન્દ્રવાળા વર્તુળ પરનાં બિંદુઓ છે. $\angle OPR$ શોધો.

અથવા

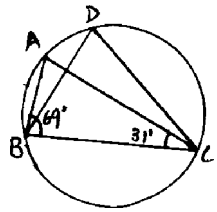

31. આકૃતિમાં $\angle ABC = 69°$, અને $\angle ACB = 31°$ હોય, તો $\angle BDC$ શોધો.

32. ત્રિકોણની બાજુઓ 12:17:25 ના પ્રમાણમાં હોય અને તેની પરિમિતિ 540 સેમી. હોય, તો તેનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

33. શંકુ આકારના મકબરાની ત્રાંસી ઊંચાઈ અને પાયાનો વ્યાસ અનુક્રમે 25 મી. અને 14 મી. છે. તેની વક્રસપાટી પર 100 મી^{2}ના રૂ. 210 લેખે ચૂનો કરવાનો ખર્ચ શોધો.

અથવા

33. તાંબાના અર્ધગોળાકાર વાટકાની અંદરનો વ્યાસ 10.5 સેમી. છે. તેની અંદરની સપાટીને 100 સેમી^{2} ના રૂ. 16 લેખે કલાઈ કરવાનો ખર્ચ કેટલો થાય ?

34. 8.4 સેમી. ત્રિજ્યાવાળા અર્ધગોળાકાર પાત્રમાં કેટલા લિટર દૂધ સમાઈ શકે ? જો એક લિટર દૂધની કિંમત રૂ. 70 હોય, તો પાત્રમાં સમાયેલા દૂધની કિંમત શોધો.

વિભાગ - D

- **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો : (પ્રશ્નક્રમાંક 35 થી 39) (પ્રત્યેકના 4 ગુણ)** **[20]**

35. અવયવ પાડો :

(i) $343\,a^3 + 27b^3$

(ii) $64\,a^3 + b^3 + c^3 - 12abc$

36. મધ્યબિંદુ પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો.

37. સાબિત કરો કે, સમદ્વિબાજુ ત્રિકોણની બે સમાન બાજુઓની સામેના ખૂણા સમાન હોય.

અથવા

37. જેમાં PQ = PR હોય તેવા ΔPQR નો વેધ PM છે, તો સાબિત કરો કે,

(i) PM એ QR ને દુભાગે છે.

(ii) PM એ $\angle P$ ને દુભાગે છે.

38. વર્તુળની સમાન જીવાઓ, વર્તુળના કેન્દ્ર આગળ સમાન ખૂણા આંતરે છે તેમ સાબિત કરો.

39. નીચેના કોષ્ટકમાં 400 નિયોન બલ્બનું આયુષ્ય આપેલું છે.

આયુષ્ય (કલાકમાં)	બલ્બની સંખ્યા
300-400	14
400-500	56
500-600	60
600-700	86
700-800	74
800-900	62
900-1000	48

- આપેલ માહિતીને સ્તંભાલેખની મદદથી દર્શાવો.

અથવા

39. નીચેના આવૃત્તિ વિતરણ કોષ્ટકની મદદથી આવૃત્તિ બહુકોણ દોરી બંને વિભાગની તુલના કરો.

વર્ગ	વિભાગ-A	વિભાગ-B
0-10	3	5
10-20	9	19
20-30	17	15
30-40	12	10
40-50	9	1

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન

પ્રથમ પરીક્ષા - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
કુલ ગુણ	11	18	15	03	03	50
ટકા	22%	36%	30%	06%	06%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો – (0)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–I)	08	16
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	**25**	**50**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણ ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1.	1	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્ય	08
2.	2	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્યો શુદ્ધ છે ?	08
3.	5	સજીવનો પાયાનો એકમ	08
4.	7	ગતિ	08
5.	8	બળ તથા ગતિના નિયમો	08
6.	12	અન્નસ્રોતોમાં સુધારણાં	10
		કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન

પ્રથમ પરીક્ષા - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

સૂચનાઓ :

1. તમામ વિભાગ ફરજિયાત છે. સૂચનાની સામે બતાવવામાં આવેલ સંખ્યા વિભાગના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
2. જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ, પ્રમાણસર અને નામનિર્દેશિત આકૃતિ દોરવી.
3. વિભાગ પ્રમાણે જ પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમસર લખવા.

વિભાગ - A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો) (10-20 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) **[10]**
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્નો, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈપણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ - B (ટૂંકા પ્રશ્નો) (40-50 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 2 ગુણ રહેશે.) **[16]**
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - C (ટૂંકા પ્રશ્નો) (60-80 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 3 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - D (લાંબા પ્રશ્નો) (90-120 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 4 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

સૂચના :

સમગ્ર પ્રશ્નપત્રમાં વિજ્ઞાન વિષયનું હાર્દ જળવાય તેવા વૈવિધ્યપૂર્ણ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવો, જેવા કે, વૈજ્ઞાનિક સમજૂતી આપો, દાખલા, રાસાયણિક સમીકરણ આધારિત પ્રશ્નો, આકૃતિ, તફાવત, વ્યાવહારિક અનુબંધ, અવલોકન અને નિર્ણય વગેરે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
દ્વિતીય પરીક્ષા - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
કુલ ગુણ	11	18	15	03	03	50
ટકા	22%	36%	30%	06%	06%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (0)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–I)	08	16
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	**25**	**50**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણ ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1.	1	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્ય	03
2.	2	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્યો શુદ્ધ છે ?	02
3.	5	સજીવનો પાયાનો એકમ	03
4.	7	ગતિ	02
5.	8	બળ તથા ગતિના નિયમો	02
6.	12	અન્નસ્રોતોમાં સુધારણાં	03
7.	3.	પરમાણુઓ અને અણુઓ	08
8.	4	પરમાણુનું બંધારણ	09
9.	6	પેશીઓ	09
10.	9	ગુરુત્વાકર્ષણ	09
		કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : દ્વિતીય પરીક્ષામાં પ્રથમ પરીક્ષા સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% એટલે કે 15 ગુણના પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન

દ્વિતીય પરીક્ષા - 2023-24

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

સૂચનાઓ :

1. તમામ વિભાગ ફરજિયાત છે. સૂચનાની સામે બતાવવામાં આવેલ સંખ્યા વિભાગના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
2. જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ, પ્રમાણસર અને નામનિર્દેશિત આકૃતિ દોરવી.
3. વિભાગ પ્રમાણે જ પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમસર લખવા.

વિભાગ - A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો) (10-20 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) **[10]**
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્નો, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈપણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ - B (ટૂંકા પ્રશ્નો) (40-50 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 2 ગુણ રહેશે.) **[16]**
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - C (ટૂંકા પ્રશ્નો) (60-80 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 3 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - D (લાંબા પ્રશ્નો) (90-120 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 4 ગુણ રહેશે.) **[12]**
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

સૂચના :

સમગ્ર પ્રશ્નપત્રમાં વિજ્ઞાન વિષયનું હાર્દ જળવાય તેવા વૈવિધ્યપૂર્ણ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવો, જેવા કે, વૈજ્ઞાનિક સમજૂતી આપો, દાખલા, રાસાયણિક સમીકરણ આધારિત પ્રશ્નો, આકૃતિ, તફાવત, વ્યાવહારિક અનુબંધ, અવલોકન અને નિર્ણય વગેરે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
વાર્ષિક પરીક્ષા - 2023-24
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 3 કલાક **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
કુલ ગુણ	20	28	24	04	04	80
ટકા	25%	35%	30%	05%	05%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (0)	16	16
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–I)	10	20
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–II)	08	24
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	20
	કુલ	**39**	**80**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

પ્રકરણ ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્ય	07
2	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્યો શુદ્ધ છે ?	07
3.	પરમાણુઓ અને અણુઓ	06
4.	પરમાણુનું બંધારણ	06
5	સજીવનો પાયાનો એકમ	07
6.	પેશીઓ	07
7	ગતિ	06
8	બળ તથા ગતિના નિયમો	07
9	ગુરુત્વાકર્ષણ	07
10.	કાર્ય અને ઊર્જા	06
11.	ધ્વનિ	06
12	અન્નસ્રોતોમાં સુધારણા	08
	કુલ ગુણ	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન

વાર્ષિક પરીક્ષા - 2023-24

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચનાઓ :

7. તમામ વિભાગ ફરજિયાત છે. સૂચનાની સામે બતાવવામાં આવેલ સંખ્યા વિભાગના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
8. જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ, પ્રમાણસર અને નામનિર્દેશિત આકૃતિ દોરવી.
9. વિભાગ પ્રમાણે જ પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમસર લખવા.

વિભાગ - A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો) (10-20 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 16 (16 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) **[16]**
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્નો, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈપણ પ્રકારના પ્રશ્નો 3 થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ - B (ટૂંકા પ્રશ્નો) (40-50 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 17 થી 26 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 2 ગુણ રહેશે.) **[20]**
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - C (ટૂંકા પ્રશ્નો) (60-80 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 27 થી 34 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 3 ગુણ રહેશે.) **[24]**
- કોઈપણ 2 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ - D (લાંબા પ્રશ્નો) (90-120 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 35 થી 39 (5 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 4 ગુણ રહેશે.) **[20]**
- કોઈપણ 2 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

સૂચના :

સમગ્ર પ્રશ્નપત્રમાં વિજ્ઞાન વિષયનું હાર્દ જળવાય તેવા વૈવિધ્યપૂર્ણ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવો, જેવા કે, વૈજ્ઞાનિક સમજૂતી આપો, દાખલા, રાસાયણિક સમીકરણ આધારિત પ્રશ્નો, આકૃતિ, તફાવત, વ્યાવહારિક અનુબંધ, અવલોકન અને નિર્ણય વગેરે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

BLUEPRINT
વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 9 **વિષય : વિજ્ઞાન** **કુલ ગુણ : 80** **સમય : 3 કલાક**

	FORM OF QUESTIONS	જ્ઞાન KNOWLEDGE				સમજ UNDERSTANDING				ઉપયોજન APPLICATION				ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill) સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)				અનુમાન/મૂલ્યાંકન Interential/Evaluative)				Total કુલ ગુણભાર
		OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 4 Mark	
ક્રમ	**પ્રકરણનું નામ**																					
1.	આપણી આસપાસમાં દ્રવ્ય	1(1)					2(1)					3(1)		1(1)								7(4)
2.	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્યો શુદ્ધ છે ?	2(2)									2(1)*					3(1)						7(4)
3.	પરમાણુઓ અને અણુઓ	1(1)				1(1)		3(1)		1(1)												6(4)
4.	પરમાણુનું બંધારણ								4(1)*										2(1)			6(2)
5.	સજીવનો પાયાનો એકમ	1(1)				1(1)	2(1)*	3(1)														7(4)
6.	પેશીઓ				4(1)			3(1)*														7(2)
7.	ગતિ	1(1)					2(1)					3(1)										6(3)
8.	બળ તથા ગતિના નિયમો	1(1)					2(1)*						4(1)									7(3)
9.	ગુરુત્વાકર્ષણ		2(1)		4(1)*					1(1)												7(3)
10.	કાર્ય અને ઊર્જા	1(1)							4(1)	1(1)												6(3)
11.	ધ્વનિ					1(1)						3(1)							2(1)			6(3)
12.	અન્નસ્રોતોમાં સુધારણા		2(1)*							1(1)	2(1)	3(1)										8(4)
	Sub Total	**8(8)**	**4(2)**		**8(2)**	**3(3)**	**8(4)**	**9(3)**	**8(2)**	**4(4)**	**4(2)**	**12(4)**	**4(1)**	**1(1)**		**3(1)**			**4(2)**			**80(39)**
	Total	**20(12)**				**28(12)**				**24(11)**				**4(2)**				**4(2)**				**80(39)**

નોંધ : 1. કૌંશની અંદરના આંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્સાવે છે. કૌંસની બહારના આંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે. 2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન

વાર્ષિક પરીક્ષા - 2023-24

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચનાઓ :

1. તમામ વિભાગ ફરજિયાત છે. સૂચનાની સામે બતાવવામાં આવેલ સંખ્યા વિભાગના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
2. વિકલ્પો આંતરિક આપવામાં આવેલ છે.
3. જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ, પ્રમાણસર અને નામનિર્દેશિત આકૃતિ દોરવી.
4. પ્રશ્નોના જવાબ વિભાગ પ્રમાણે જ ક્રમસર લખવા.

વિભાગ - A

- **સૂચના મુજબ જવાબ આપો : (પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16) (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** **[16]**
- **યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો :**

1. નીચેનામાંથી કયો ગુણધર્મ પ્રવાહીની લાક્ષણિકતા નથી ?

   (A) તરલતા (B) ચોક્કસ આકાર

   (C) ચોક્કસ કદ (D) સંકોચનીયતા

2. ધુમ્મસ અને વાદળો ..... નું ઉદાહરણ છે.

   (A) ઈમલ્શન (B) એરોસોલ

   (C) કલિલ (D) નિલંબન

3. નીચેનામાંથી કયું વિધાન પરમાણુ માટે સાચું નથી ?

   (A) પરમાણુઓ સ્વતંત્ર રીતે અસ્તિત્વ ધરાવતા નથી.

   (B) પરમાણુ એ મૂળભૂત એકમ છે જેનાથી અણુઓ અને આયનો રચાય છે.

   (C) પરમાણુઓ હંમેશા પ્રકૃતિમાં તટસ્થ હોય છે.

   (D) મોટી સંખ્યામાં પરમાણુઓ દ્રવ્ય રચવા માટે ભેગા થાય છે. જે આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે સ્પર્શ કરી શકીએ છીએ.

4. પ્રોકેરિયોટિક કોષમાં શાનો અભાવ હોય છે ?

   (A) કોષરસપટલ (B) કોષરસ

   (C) કોષદિવાલ (D) પટલયુક્ત કોષકેન્દ્ર

- **આપેલ વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો**

5. પાણીનું બાષ્પીભવન એ રાસાયણિક ફેરફાર છે.

6. 1 મિનિટમાં ધ્વનિ તરંગ 600 વાર કંપન કરે છે તો ધ્વનિ તરંગની આવૃત્તિ 100 Hz થાય.

7. એક દોડવીર વર્તુળાકાર પથ પર એક ચક્કર પૂર્ણ કરે ત્યારે તેના દ્વારા થયેલું સ્થાનાંતર શૂન્ય થાય.

8. જો કોઈ પદાર્થની ઝડપ બમણી કરવામાં આવે તો તેની ગતિઊર્જા ચાર ગણી થાય છે.

- **ખાલી જગ્યા પૂરો :**

9. 10 kg = _____ N

10. સિસ્ટર્ની એ કોષની _____ અંગીકામાં જોવા મળતી પુટીકાઓયુક્ત રચના છે.

11. _____ નામના વૈજ્ઞાનિકે સૂચવ્યું કે તત્ત્વોની સંજ્ઞાને તેમના નામના એક અથવા બે અક્ષરોથી દર્શાવી શકાય.

12. 127 ^{0}C = _____ K

- **ટૂંકમાં જવાબ આપો :**

13. આંતરપાક પદ્ધતિનું એક ઉદાહરણ આપો.

14. Cu^{2+} અને Cl^- આયનના સંયોજનથી બનતા સંયોજનનું આણ્વિય સૂત્ર લખો.

15. કાર્ય જ્યારે ઋણ હોય ત્યારે બળ અને સ્થાનાંતર વચ્ચેનો ખૂણો કેટલો હશે ?

16. ઉનાળામાં માટલામાં રાખેલ પાણીને ઠંડુ કરવા માટે જવાબદાર ઘટના જણાવો.

વિભાગ - B

- **માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો : (પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 26) (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)** **[20]**

17. બે પરમાણવીય સ્પીસીઝના કેન્દ્રની રચના નીચે મુજબ દર્શાવેલી છે,

સ્પીસીઝ	X	Y
પ્રોટોન	6	6
ન્યૂટ્રોન	6	8

(i) અહીં X તથા Y ના પરમાણુદળાંકની ગણતરી કરો.

(ii) બે સ્પીસીઝ વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવો.

18. નીચેના ફેરફારોને ભૌતિક અથવા રાસાયણિક ફેરફારોમાં વર્ગીકૃત કરો.

(i) તિજોરીને કાટ લાગવો.

(ii) પાણીને ઉકાળી વરાળ બનાવવી

(iii) કાગળ અને લાકડાનું સડવું

(iv) તવીમાં માખણનું પીગળવું

અથવા

18. ટિંડલ અસર એટલે શું ? તમારી આસપાસ જોવા મળતી ટિંડલ અસર ઉદાહરણ સાથે સ્પષ્ટ કરો.

19. નીચેની આકૃતિનું ધ્યાનથી અવલોકન કરો અને a, b, c તથા d પાત્રો પૈકી કયા પાત્રમાં બાષ્પીભવનનો દર સૌથી વધારે હશે સમજાવો.

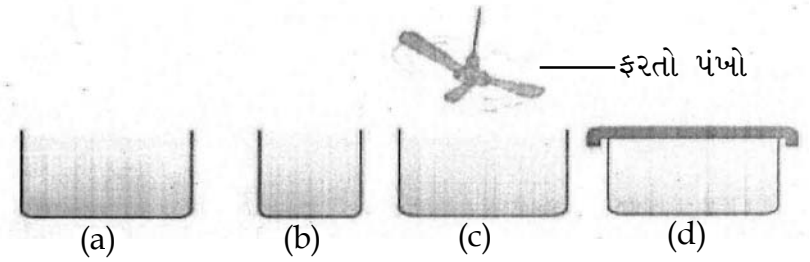

20. શા માટે લાયસોઝોમને કોષની આત્મઘાતક કોથળી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?

અથવા

20. નીચે આપેલ માહિતીને અનુરૂપ અંગીકાઓના નામ જણાવો.

(i) કોષનું શક્તિઘર

(ii) કોષનું રસોડુ

(iii) કોષનો નિયામક એકમ

(iv) કોષનો પરિવહન માર્ગ

21. ઝડપ અને વેગ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

22. ઝાડની ડાળીને તીવ્રતાથી હલાવતા કેટલાક પર્ણો ડાળીમાંથી છૂટા પડી જાય છે. કારણ આપી સમજાવો.

અથવા

22. એક ગાડીનું દળ 1500 kg છે. જો ગાડી 1.7 ms^{-2} ના પ્રતિપ્રવેગ (ઋણ પ્રવેગ) થી સ્થિર થતી હોય તો ગાડી તથા રસ્તા વચ્ચે લાગતું બળ કેટલું હશે ?

23. 70 kg દ્રવ્યમાન ધરાવતા માણસનું ચંદ્ર પર વજન ગણો. તેનું ચંદ્ર પર દ્રવ્યમાન કેટલું થશે ? ($g = 10\ ms^{-2}$)

24. મધમાખી વડે ઉત્પન્ન થયેલ ધ્વનિ આપણે સાંભળી શકીએ છીએ પણ દોલન કરતા લોલકના કંપનોનો ધ્વનિ આપણે સાંભળી શકતા નથી. શા માટે ?

25. મરઘા ઉછેર કેન્દ્ર (પોલ્ટ્રી ફાર્મ)માં મરઘાના રોગ નિયંત્રણ માટેના ઉપાયો સૂચવો

26. લીલું જૈવિક ખાતર તૈયાર કરવા માટેની ક્રિયાવિધિના આપેલા વિધાનોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવવો

(i) લીલી વનસ્પતિના છોડ જમીનમાં વિઘટિત થાય છે.

(ii) આ ખાતર બનાવવા માટે કાં તો લીલી વનસ્પતિને ઉગાડવામાં આવે છે અથવા લીલી વનસ્પતિના કેટલા ભાગોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

(iii) છોડને ખેતરની જમીનમાં ભેળવી દેવામાં આવે છે અને તેના ભાગો જમીનમાં ભળી જાય છે.

(iv) વિઘટન બાદ લીલું જૈવિક ખાતર બની જાય છે.

વિભાગ - C

- **ટૂંકમાં માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો : (પ્રશ્નક્રમાંક 27 થી 34) (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** **[24]**

27. કોઈ પદાર્થના ગલનબિંદુએ અથવા ઉત્કલનબિંદુએ તાપમાન કેમ અચળ જળવાઈ રહે છે ? કારણ આપી સમજાવો.

28. નીચેના કોષ્ટકમાં કલિલના પ્રકાર તથા તેના ઉદાહરણ આપેલ છે. તેના આધારે કલિલ દ્રાવણની વિક્ષેપિત કલા તથા વિક્ષેપન માધ્યમ જણાવો.

કલિલનો પ્રકાર	ઉદાહરણ	વિક્ષેપિત કલા	વિક્ષેપન માધ્યમ
એરોસોલ	ધુમાડો		
ફીણ	શેવિંગ ક્રીમ		
ઈમલ્શન	દૂધ		
સોલ	કાદવ		
ફીણ	વાદળી		
જેલ	માખણ		

29. નીચેના દરેકના આણ્વીય દળ ગણો :

Na_2CO_3, KOH, CaO

(O = 16u, H = 1u, Na = 23u, Ca = 40u, C = 12u, K = 39u)

30. નીચે આપેલ આકૃતિ પૈકી વનસ્પતિ કોષ અને પ્રાણી કોષને ઓળખો તથા બંનેમાં સામાન્ય ન હોય તેવી અંગીકાઓના નામ લખી તે પૈકી કોઈ એક અંગિકા વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપો.

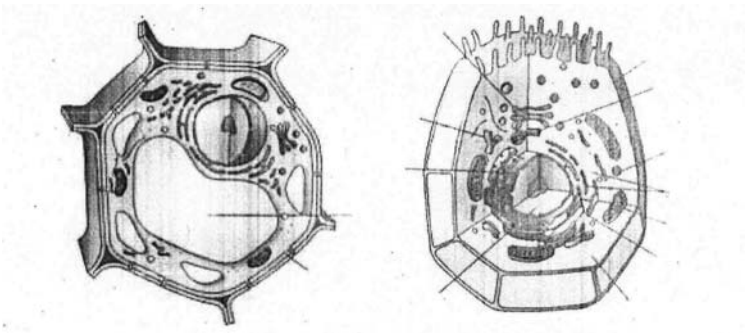

31. નીચેના વિધાનો પૂર્ણ કરો :

(i) મૃદુતક પેશીમાં સ્પષ્ટ કોષકેન્દ્ર અને ઘટ્ટ કોષરસ જોવા મળે છે પરંતુ રસધાનીઓનો અભાવ હોય છે કારણ કે...

(ii) દૃઢોત્તક પેશીમાં આંતરકોષીય અવકાશનો અભાવ હોય છે કારણ કે...

(iii) જ્યારે આપણે નાસપતીનું ફળ ખાઈએ છીએ ત્યારે તેમાં દાણાદાર કકરો અનુભવ થાય છે કારણ કે....

અથવા

31. જલવાહક અને અન્નવાહક પેશીને જટિલપેશી શા માટે કહે છે ? તે બંને એકબીજાથી કેવી રીતે અલગ પડે છે ?

32. 10 m લંબાઈ ધરાવતા એક ચોક્કસ ખેતરની સીમા ઉપર ફરતા એક ખેડૂતને 40 s લાગે છે તો આ ખેડૂતે તેટલી જ ઝડપે 2 min 20 s ને અંતે કરેલું સ્થાનાંતરનું મૂલ્ય કેટલું થશે ?

33. એક છોકરી 12 m X 12 m પરિમાણ ધરાવતા એક બગીચાની બરાબર મધ્યમાં બેઠી છે. આ બગીચાને ડાબી બાજુએ અડીને એક મકાન છે અને જમણી બાજુ બગીચાને અડીને એક રસ્તો છે, રસ્તા પર એક ફટાકડો ફૂટયાથી ધ્વનિ ઉત્પન્ન થાય છે. તો શું છોકરીને ઉત્પન્ન થયેલા આ ધ્વનિનો પડઘો સંભળાશે ? સમજાવો.

અથવા

33. ધ્વનિનો વેગ, તરંગ લંબાઈ અને આવૃત્તિ વચ્ચેનો સંબંધ સ્થાપિત કરો. જો ધ્વનિ તરંગોનો વેગ હવામાં 340 ms^{-1} હોય તો (i) આવૃત્તિ 256 Hz થાય ત્યારે તરંગ લંબાઈ ગણો. (ii) તરંગલંબાઈ 0.85m હોય ત્યારે આવૃત્તિ ગણો.

34. નીચેની આકૃતિમાં ખેતીના બે સમાન પાક (A અને B) નો ક્રમશઃ જૈવિક અને રાસાયણિક ખાતરો દ્વારા ઉછેર દર્શાવ્યો છે. અન્ય પર્યાવરણના પરિબળો સમાન છે, તેવું વિચારો. ગ્રાફનું અવલોકન કરો અને આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

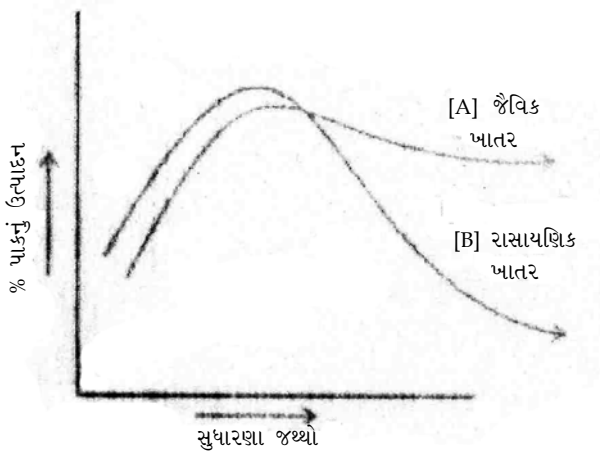

(i) ગ્રાફમાં પાક B નું ઉત્પાદન એકદમ વધીને ધીમે ધીમે કેમ ઘટી જાય છે ?

(ii) ગ્રાફમાં પાક A ની સૌથી ઉપરની ટોચ થોડીક વિલંબિત કેમ થાય છે ?

(iii) ગ્રાફમાં બંને પેટર્ન અલગ અલગ હોવાના કારણો જણાવો.

વિભાગ - D

- **વિગતવાર માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો : (પ્રશ્નક્રમાંક 35 થી 39) (પ્રત્યેકના 4 ગુણ)** **[20]**

35. ન્યુટનના ગતિના બીજા નિયમની મદદથી બળ અને પ્રવેગ વચ્ચેનો સંબંધ તારવો. તથા બળનો એકમ તારવી 1 N બળને વ્યાખ્યાયિત કરો.

36. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(i) તફાવત આપો : જલવાહક પેશી - અન્નવાહક પેશી

(ii) ટૂંકનોંધ લખો : સરળ સ્નાયુપેશી

37. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(i) 5 cm બાજુ ધરાવતો એક ઘન પહેલા પાણીમાં અને ત્યારબાદ સંતૃપ્ત મીઠાના દ્રાવણમાં ડૂબાડવામાં આવે છે તો કયા કિસ્સામાં વધુ ઉત્લાવક બળ લાગશે ? તેની બાજુનું માપ ઘટાડીને 3 cm કરવામાં આવે તો પહેલા કિસ્સાની તુલનામાં ઉત્પ્લાવકબળની સરખામણી કરો. તે માટે યોગ્ય કારણ જણાવો.

(ii) આર્કિમીડિઝના સિદ્ધાંતના બે ઉપયોગો જણાવો.

અથવા

37. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(i) સાર્વત્રિક ગુરુત્વાકર્ષણનો સિદ્ધાંત જણાવી બે પદાર્થો વચ્ચે લાગતા ગુરુત્વાકર્ષણબળનું સૂત્ર તારવો

(ii) સમજ આપો : મુક્ત પતન

38. h ઉંચાઇ પર રહેલી વસ્તુની સ્થિતિઊર્જાનું સૂત્ર તારવો અને 20 kg દળની વસ્તુને જમીનથી 5 mની ઉંચાઈ પર લઈ જવાથી વસ્તુમાં સંગ્રહ પામતી ઊર્જાની ગણતરી કરો.

39. રૂથરફોર્ડનો પરમાણુ નમૂનો સમજાવતો પ્રયોગ વર્ણવી પ્રયોગના તારણો જણાવો.

અથવા

39. નીચે આપેલી માહિતી પરથી કોષ્ટકમાં ખાલી જગ્યાઓ માટે સાચો જવાબ લખો :

ક્રમ	તત્ત્વ	નામ	પ્રોટોનની સંખ્યા	ઈલેક્ટ્રોનની સંખ્યા	ન્યૂટ્રોનની સંખ્યા	પરમાણુ દળાંક	પરમાણુ ક્રમાંક
1.	Cl	.....	.....	.....	18	.....	17
2.	Si	.....	14	.....	.....	28	.....
3.	Al	.....	.....	13	.....	27	.....
4.	Ar	.....	.....	.....	22	.....	18

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

प्रथम परीक्षा (2023-24)

समय : 2.00 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

हेतुओ प्रमाणे गुणभार :

हेतुओ	ज्ञान (K)	समज (U)	उपयोजन (A)	उच्च वैचारिक कौशल्य		कुल
				संयोजन/विश्लेषण	अनुमान/मूल्यांकन	
गुण	09	16	08	05	12	**50**
टका	18%	32%	16%	10%	24%	**100%**

प्रश्नना प्रकार प्रमाणे गुणभार :

क्रमांक	प्रश्नोनुं स्वरूप	प्रश्नोनी संख्या	कुल गुण
1.	हेतुलक्षी प्रश्नो (O)	10	10
2.	टूंक जवाबी प्रश्नो (VSA)	07	07
3.	टूंक जवाबी प्रश्नो (SA-I)	07	14
4.	टूंक जवाबी प्रश्नो (SA-II)	01	03
5.	लांबा प्रश्नो (LA)	02	08
6.	निबंध प्रकारना प्रश्नो (EA)	01	08
	कुल	**28 प्रश्नो**	**50 गुण**

विभाग प्रमाणे गुणभार

क्रम	विभाग	भारांक
1.	गद्य विभाग	13
2.	पद्य विभाग	13
3.	व्याकरण	12
4.	लेखन	12
	कुल	**50**

व्याकरणनो गुणभार

क्रम	विषयवस्तु	पूर्णांक
1.	पर्यायवाची शब्द	02
2.	विलोम शब्द	02
3.	उपसर्ग / प्रत्यय	02
4.	शब्दसमूह के लिए एक शब्द	02
5.	मुहावरे	04
	कुल	**12**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

प्रथम परीक्षा (2023-24)

समय : 2 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

क्रम	प्रश्न का विवरण	पूर्णांक
	विभाग - A गद्य विभाग	
1.	दो वैकल्पिक प्रश्न पूछिए, प्रत्येक प्रश्न में उत्तर के लिए तीन विकल्प दीजिए ।	2
2.	एक-एक वाक्य में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए ।	1
3.	दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	4
4.	छः-सात पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए	4
5.	आशय स्पष्ट करने के लिए कोई एक गद्यांश पूछिए ।	2
	विभाग - B पद्य विभाग	
1.	एक-एक वाक्य में उत्तर हो, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	2
2.	दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	4
3.	छः-सात पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए ।	4
4.	आशय स्पष्ट करने के लिए कोई एक पद्यांश पूछिए ।	3
	विभाग - C व्याकरण	
1.	दो प्रश्न पर्यायवाची शब्द के लिए पूछिए ।	2
2.	दो प्रश्न विलोम शब्द के लिए पूछिए ।	2
3.	दो प्रश्न उपसर्ग या प्रत्यय के लिए पूछिए ।	2
4.	दो प्रश्न शब्दसमूह के लिए एक शब्द का पूछिए ।	2
5.	दो मुहावरे अर्थ लिखकर वाक्यप्रयोग के लिए पूछिए ।	4
	विभाग - D लेखन	
1.	किसी एक विषय पर 200 शब्दों में निबन्ध पूछिए और उसके तीन विकल्प दीजिए ।	8
2.	अपठित गद्यांश आधारित चार प्रश्न पूछिए ।	4

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

द्वितीय परीक्षा (2023-24)

समय : 2 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

हेतुओ प्रमाणे गुणभार :

हेतुओ	ज्ञान (K)	समज (U)	उपयोजन (A)	उच्च वैचारिक कौशल्य		कुल
				संयोजन/विश्लेषण	अनुमान/मूल्यांकन	
गुण	09	16	08	05	12	**50**
टका	18%	32%	16%	10%	24%	**100%**

प्रश्नना प्रकार प्रमाणे गुणभार :

क्रमांक	प्रश्नोनुं स्वरूप	प्रश्नोनी संख्या	कुल गुण
1.	हेतुलक्षी प्रश्नो (O)	10	10
2.	अति टूंकजवाबी प्रश्नो (VSA)	07	07
3.	टूंकजवाबी प्रश्नो (SA-I)	07	14
4.	टूंकजवाबी प्रश्नो (SA-II)	01	03
5.	लांबा प्रश्नो (LA)	02	08
6.	निबंध प्रकारना प्रश्नो (EA)	01	08
	कुल	**28 प्रश्नो**	**50 गुण**

विभाग प्रमाणे गुणभार

क्रम	विभाग	भारांक
1.	गद्य विभाग	13
2.	पद्य विभाग	13
3.	व्याकरण	12
4.	लेखन	12
	कुल	**50**

व्याकरण प्रमाणे गुणभार

क्रम	विषयवस्तु	पूर्णांक
1.	पर्यायवाची शब्द	02
2.	विलोम शब्द	02
3.	उपसर्ग / प्रत्यय	02
4.	शब्दसमूह के लिए एक शब्द	02
5.	मुहावरे	04
	कुल	**12**

નોંધ : દ્વિતીય પરીક્ષામાં પ્રથમ પરીક્ષા સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% એટલે કે 15 ગુણના પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

द्वितीय परीक्षा (2023-24)

समय : 2 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

क्रम	प्रश्न का विवरण	पूर्णांक
	विभाग - A गद्य विभाग	
1.	दो वैकल्पिक प्रश्न पूछिए, प्रत्येक प्रश्न में उत्तर के लिए विकल्प दीजिए ।	02
2.	एक-एक वाक्य में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए ।	01
3.	दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	04
4.	छः-सात वाक्यों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए ।	04
5.	आशय स्पष्ट करने के लिए कोई एक गद्यांश पूछिए ।	02
	विभाग - B पद्य विभाग	
1.	एक-एक वाक्य में उत्तर हो, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	02
2.	दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	04
3.	छः-सात वाक्यों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए ।	04
4.	आशय स्पष्ट करने के लिए कोई एक पद्यांश पूछिए ।	03
	विभाग - C व्याकरण	
1.	दो प्रश्न पर्यायवाची शब्द के लिए पूछिए ।	02
2.	दो प्रश्न विलोम शब्द के लिए पूछिए ।	02
3.	दो प्रश्न उपसर्ग या प्रत्यय के लिए पूछिए ।	02
4.	दो प्रश्न शब्दसमूह के लिए एक शब्द का पूछिए ।	02
5.	दो मुहावरे अर्थ लिखकर वाक्यप्रयोग के लिए पूछिए ।	04
	विभाग - D लेखन	
1.	किसी एक विषय पर 200 शब्दों में निबन्ध पूछिए और उसके तीन विकल्प दीजिए ।	08
2.	अपठित गद्यांश आधारित चार प्रश्न पूछिए ।	04
	कुल पूर्णांक	**50**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

वार्षिक परीक्षा - 2023-24

समय : 3 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
કુલ ગુણ	16	21	19	20	04	80
ટકાવાર પ્રમાણ	20%	26.25%	23.75%	25%	05%	100%

प्रश्नना प्रकार प्रमाणे गुणभार :

ક્રમાંક	प्रश्नोनुं स्वरूप	प्रश्नोनी संख्या	कुल गुण
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (VSA)	09	09
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
4.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	05	15
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	04	16
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
	कुल	**43 प्रश्नो**	**80 गुण**

विभाग प्रमाणे गुणभार :

क्रम	विभाग	भारांक
1.	गद्य विभाग	25
2.	पद्य विभाग	25
3.	व्याकरण	15
4.	लेखन	15
	कुल	**80**

व्याकरण प्रमाणे गुणभार :

क्रम	विषयवस्तु	पूर्णांक
1.	समास विग्रह	01
2.	उपसर्ग	01
3.	प्रत्यय	01
3.	पर्यायवाची शब्द	02
3.	विलोम शब्द	02
4.	शब्दसमूह के लिए एक शब्द	02
3.	कहावत	02
5.	मुहावरा	04
	कुल	**15**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

वार्षिक परीक्षा - 2023-24

समय : 3 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 80**

विभाग - A गद्य विभाग

- वस्तुनिष्ठ (हेतुलक्षी) प्रश्नों के उत्तर दीजिए : 1, 2, 3 **[03]**
- एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : 4, 5 **[02]**
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर दीजिए : 6, 7, 8 **[06]**
- छः-सात वाक्यों में उत्तर दीजिए : 9, 10 **[08]**
- ससंदर्भ व्याख्या दीजिए : 11, 12 **[06]**

विभाग - B पद्य विभाग

- वस्तुनिष्ठ (हेतुलक्षी) प्रश्नों के उत्तर दीजिए : 13, 14, 15 **[03]**
- एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : 16, 17 **[02]**
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर दीजिए : 18, 19, 20 **[06]**
- छः-सात वाक्यों में उत्तर दीजिए : 21, 22 **[08]**
- ससंदर्भ व्याख्या दीजिए : 23, 24 **[06]**

विभाग - C व्याकरण विभाग

- सामासिक पद का विग्रह कीजिए : 25, 26 **[02]**
- उपसर्ग अलग कीजिए : 27 **[01]**
- प्रत्यय अलग कीजिए : 28 **[01]**
- पर्यायवाची शब्द लिखिए : 29, 30 **[02]**
- विलोम शब्द लिखिए : 31, 32 **[02]**
- शब्दसमूह के लिए एक शब्द लिखिए : 33, 34 **[02]**
- कहावत का अर्थ लिखिए : 35 **[01]**
- मुहावरे का अर्थ लिखकर वाक्य-प्रयोग कीजिए : 36, 37 **[04]**

विभाग - D लेखन विभाग

- किसी एक विषय पर पत्र पूछिए : 38 **[03]**
- अपठित गद्यांश के आधार पर चार प्रश्न पूछिए : 39, 40, 41, 42 **[04]**
- निबंध लेखन लगभग 200 शब्दों में पूछिए : 43 अथवा 43 अथवा 43 अथवा 43 **[08]**

BLUEPRINT
वार्षिक परीक्षा

कक्षा 9 **विषय : हिन्दी (प्रथम भाषा)** **कुल गुण : 80** **समय : 3 घंटे**

વિગત	જ્ઞાન KNOWLEDGE					સમજ UNDERSTANDING					ઉપયોજન APPLICATION					ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill) સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)					અનુમાન/મૂલ્યાંકન Interential/Evaluative)					Total
	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-I 2 Mark	LA-I 4 Mark	LA-II 5 Mark	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-I 2 Mark	LA-I 4 Mark	LA-II 5 Mark	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-I 2 Mark	LA-I 4 Mark	LA-II 5 Mark	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-I 2 Mark	LA-I 4 Mark	EA 8 Mark	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-I 3 Mark	LA-I 4 Mark	LA-II 5 Mark	
गद्य	3(3)	1(1)					1(1)	6(3)						8(2)				6(2)								25(12)
पद्य	3(3)	1(1)					1(1)	6(3)						8(2)				6(2)								25(12)
व्याकरण	8(8)					2(2)	1(1)	4(2)																		15(13)
लेखन													3(1)							8(1)		4(4)				15(6)
.																										
.																										
Sub. Total	**14(14)**	**2(2)**				**2(2)**	**3(3)**	**16(8)**					**3(1)**	**16(4)**				**12(4)**		**8(1)**		**4(4)**				**80(43)**
Total	**16(16)**					**21(13)**					**19(5)**					**20(5)**					**4(4)**					**80(43)**

નોંધ :
1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.
2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

वार्षिक परीक्षा - 2023-24

समय : 3 घंटे **नमूने का प्रश्नपत्र** **पूर्णांक : 80**

सूचना :

1. इस प्रश्नपत्र में कुल चार विभाग है ।
2. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
3. सभी प्रश्नों के उत्तर क्रमशः लिखिए ।

विभाग - A

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सही विकल्प चुनकर दीजिए :** **[03]**

1. गधे का छोटा भाई किसे कहा गया है ?

   (क) कुत्ते को (ख) घोड़े को

   (ग) बैल को (घ) साँड को

2. 'साँवले सपनों की याद' पाठ साहित्य की किस विद्या में लिखा गया है ?

   (क) उपन्यास (ख) संस्मरण

   (ग) कहानी (घ) निबंध

3. 'प्रेमचंद के फटे जूते' पाठ के लेखक कौन हैं ?

   (क) हरिशंकर परसाई (ख) राजेश जोशी

   (ग) प्रेमचंद (घ) हजारीप्रसाद द्विवेदी

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए :** **[02]**

4. हिन्दी साहित्य में आधुनिक मीरा किसे कहा गया है ?
5. 'फॉल ऑफ ए स्पैरो' पाठ साहित्य की किस विद्या में लिखा गया है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्य में लिखिए :** **[06]**

6. कांजीहौस में कैद पशुओं की हाजिरी क्यों ली जाती होगी ?
7. तिब्बत में यात्रियों के लिए क्या-क्या कठिनाइयाँ थी ?
8. लेखक के अनुसार जीवन में 'सुख' से क्या अभिप्राय है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर छः-सात वाक्य में लिखिए :** **[08]**

9. महादेवी ने अपनी माँ की किन विशेषताओं का उल्लेख किया है ?
10. 'मेरे बचपन के दिन' पाठ का उद्देश्य स्पष्ट कीजिए ।

- **निम्नलिखित गद्यांशों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए :** **[06]**

11. 'जाने-अनजाने आज के माहौल में आपका चरित्र भी बदल रहा है और आप उत्पाद को समर्पित होते जा रहे हैं ।'

12. 'कोई अपने जिस्म की हरारत और दिल की धड़कन देकर भी उसे लौटाना चाहे तो वह पक्षी अपने सपनों के गीत दोबारा कैसे गा सकेगा ।'

विभाग - B

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सही विकल्प चुनकर दीजिए :** **[03]**

13. पंतजी ने किसे 'मरकत डिब्बे-सा खुला' कहा है ?

    (क) शहर (ख) गंगा (ग) गाँव (घ) अमरूदों

14. कवि सर्वेश्वर दयाल सक्सेना ने मेघ की तुलना किससे किया है ?

    (क) पाहुन (ख) देवता (ग) सुन्दरी (घ) अप्सरा

15. ललगय मूलतः किस भाषा की कवयित्री हैं ?

    (क) बंगाली (ख) मराठी (ग) गुजराती (घ) कश्मीरी

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए :** **[02]**

16. 'बच्चे काम पर जा रहे हैं' कविता के कवि कौन हैं ?

17. कवि रसखान पशु के रूप में कहाँ जन्म लेना चाहते हैं ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्य में लिखिए :** **[06]**

18. कबीर की साखी में 'विष' और 'अमृत' किसका प्रतीक है ?

19. कवि ने कोकिल के बोलने के किन कारणों की संभावना बताई है ?

20. मटर के पौधे हँसते हुए से क्यों दिखाई पड़ रहे है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर छः-सात वाक्यों में लिखिए :** **[08]**

21. 'बच्चे काम पर जा रहे है' कविता में कवि ने समाज के लिए क्या संदेश दिया है ?

22. कवि रसखान ने ब्रजभूमि के प्रति अपने प्रेम को किस प्रकार प्रकट किया है ?

- **निम्नलिखित पद्यांशों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए :** **[06]**

23. 'मानुष हौं तो वही रसखानि बसौं ब्रज गोकुल गाँव के ग्वारन ।
    जौ पसु हौं तो कहा बस मेरो चरौं नित नंद की धेनु मँझारन ॥
    पाहन हौं तो वही गिरि को जो कियो हरिछत्र पुरंदर धारन ।
    जौ खग हौं तो बसेरो करौं मिलि कालिंदी कूल कदंब की डारन ॥'

24. 'पाहुन ज्यों आए गाँव में शहर के ।
    मेघ जाए बड़े बन-ठन के सँवर के ॥'

विभाग - C

- **सामासिक पद का विग्रह कीजिए :** [02]

25. पूजा–पाठ

26. राजपुत्र

- **निम्नलिखित शब्द से उपसर्ग अलग कीजिए :** [01]

27. अपमान

- **निम्नलिखित शब्द से प्रत्यय अलग कीजिए :** [01]

28. मिठाई

- **निम्नलिखित शब्दों के पर्यायवाची शब्द लिखिए :** [02]

29. रजनी

30. मेघ

- **निम्नलिखित शब्दों के विलोम शब्द लिखिए :** [02]

31. सौभाग्य

32. श्वेत

- **निम्नलिखित शब्दसमूह के लिए एक शब्द लिखिए :** [02]

33. पशुओं का झुंड

34. जंगल की आग

- **निम्नलिखित कहावत का अर्थ लिखिए :** [01]

35. अंधों में काना राजा

- **निम्नलिखित मुहावरों का अर्थ लिखकर वाक्यप्रयोग कीजिए :** [04]

36. नाक में दम करना

37. किचड़ उछालना

विभाग - D

38. आपके घर के पास गन्दगी हटाने की व्यवस्था करने हेतु नगरपालिका के स्वास्थ्य विभाग को शिकायती पत्र लिखिए [03]

- **निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए :** [04]

गीता जीवन की कला सिखाती है । जब मैं देखता हूँ कि हमारा समाज हमारी संस्कृति के मौलिक सिद्धांतों की अवहेलना करता है तब मेरा हृदय फटता है । आप चाहे जहाँ जाएँ, परन्तु संस्कृति के मौलिक सिद्धांतों को सदैव साथ रखें । संसार के सारे सुख क्षणभंगुर एवं अस्थायी होते हैं । वास्तविक

सुख हमारी आत्मा में ही है । चरित्र नष्ट होने से मनुष्य का सब कुछ नष्ट हो जाता है । संसार के राज्य पर विजयी होने पर भी आत्मा की हार सबसे बड़ी हार है । यही है हमारी संस्कृति का सार, वो अभ्यास द्वारा सुगम बनाकर कार्यरूप में परिणत किया जा सकता है ।

प्रश्न :

39. लेखक का हृदय कब फटता है ?

40. मनुष्य का सब कुछ कब नष्ट हो जाता है ?

41. संस्कृति का सार क्या है ?

42. इस परिच्छेद को उचित शीर्षक दीजिए ।

- **निम्नलिखित विषय पर लगभग 200 शब्दों में निबंध लिखिए :** **[08]**

43. एक कुत्ते की आत्मकथा

अथवा

ऋतुओं की रानी वर्षा

अथवा

प्रदूषण – एक विकट समस्या

अथवा

भ्रष्टाचार एक सामाजिक कलंक

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (FL)

પ્રથમ પરીક્ષા (2023-24)

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	04	08	13	21	04	**50**
ટકા	08%	16%	26%	42%	08%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	14	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	08	08
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	02	06
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	04
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	**34 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	વિગત	ગુણભાર
1.	Reading Skill	07
2.	Writing Skill	13
3.	Grammar	10
4.	Literature and Supplementary Reading	20
	Total	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (FL)

પ્રથમ પરીક્ષા (2023-24)

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

Section A

Prose : Comprehension Passage	4(4)
Prose : Textual Questions	6(3)

Section B

Poetry : Textual Questions	4(2)
Figures of Speech	2(2)
Supplementary : Textual Questions	4(2)

Section C

Fill in the Blanks (Vocabulary) / Rectification of Errors	2(4)
Puntuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	2(4)
Direct - Indirect (Paragraph)	2(1)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	4(4)

Section D

Prose Comprehension (Unseen)	4(4)
Diary Writing / Dialogue Writing	3(1)
Advertisement / Notice Writing	3(1)

Section E

Letter / Email Writing (Formal / Informal)	4(1)
Essay Writing / Story Writing	6(1)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા)

દ્વિતીય પરીક્ષા (2023-24)

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	04	08	13	21	04	**50**
ટકા	08%	16%	26%	42%	08%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	14	10
2.	અતિ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (VSA)	08	08
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
4.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	02	06
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	04
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	**34 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

વિભાગદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	વિભાગનું નામ	ગુણભાર
1.	Reading Skill	07
2.	Writing Skill	13
3.	Grammar	10
4.	Literature and Supplementary Reading	20
	Total	**50**

નોંધ : દ્વિતીય પરીક્ષામાં પ્રથમ પરીક્ષા સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% એટલે કે 15 ગુણના પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા)

દ્વિતીય પરીક્ષા (2023-24)

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

SECTION : A

Prose : Comprehension Passage	4(4)
Prose : Textual Questions	6(3)

SECTION : B

Poetry : Textual Questions	4(2)
Figures of Speech	2(2)
Supplementary : Textual Questions	4(2)

SECTION : C

Fill in the Blanks (Vocabulary) / Rectification of Errors	2(4)
Puntuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	2(4)
Direct - Indirect (Paragraph)	2(1)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	4(4)

SECTION : D

Prose Comprehension (Unseen)	4(4)
Diary / Dialogue Writing	3(1)
Advertisement / Notice Writing	3(1)

SECTION : E

Letter / E-mail Writing (Formal / Informal)	4(1)
Essay Writing / Story Writing	6(1)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા)

વાર્ષિક પરીક્ષા : 2023-24

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	10	16	41	08	**80**
ટકા	06%	12%	20%	52%	10%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	22	16
2.	અતિ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (VSA)	19	17
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	10	20
4.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	15
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	05
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	07
	કુલ	**57 પ્રશ્નો**	**80 ગુણ**

વિભાગદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	વિભાગનું નામ	ગુણભાર
1.	Reading Skill	12
2.	Writing Skill	20
3.	Grammar	16
4.	Literature and Supplementary Reading	32
	Total	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા)

વાર્ષિક પરીક્ષા : 2023-24

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 80**

Section A

Prose : Comprehension Passage	4(4)
Fill in the Blank (Vocabulary)	4(4)
Prose : Textual Questions	8(4)

Section B

Poetry Comprehenasion (Stanza)	2(2)
Figures of Speech	2(2)
Poetry : Textual Questions	6(3)
Supplementary : Textual Questions	6(3)

Section C

Rectification of Errors	3(6)
Fill in the Blanks (Preposition, Articles, Conjunction)	3(6)
Puntuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	2(4)
Direct - Indirect (Paragraph)	3(1)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	5(5)

Section D

Prose Comprehension (Unseen)	4(4)
Poetry Comprehension (Unseen)	4(4)
Diary Writing / Dialogue Writing	4(1)
Advertisement / Notice Writing	4(1)

Section E

Report Writing	4(1)
Letter / Email Writing (Formal/Informal)	5(1)
Essay Writing / Story Writing	7(1)

BLUEPRINT FOR MODEL QUESTION PAPER FOR ANNUAL EXAM

STANDARD : 09 **SUBJECT : English (FL) (006)** **TIME : 3 Hours** **TOTAL MARKS 80**

No		KNOWLEDGE					UNDERSTANDING					APPLICATION					Higher Order Thinking Skills (HOTS) ANALYSIS/SYNTHESIS					Higher Order Thinking Skills (HOTS) INFERENCE/EVALUATION					TOTAL
		O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	
	SECTION A																										
1.	Prose : Comprehension Pasage						1(1)					2(2)					1(1)										4(4)
2.	Fill in the blanks (Vocabulary)											2(2)					2(2)										4(4)
3.	Prose : Textual Questions			2(1)					2(1)					2(1)					2(1)								8(4)
	SECTION B																										
4.	Poetry Comprehenasion (Stanza)		1(1)					1(1)																			2(2)
5.	Figures of Speech											1(1)					1(1)										2(2)
6.	Poetry : Textual Questions								2(1)					2(1)					2(1)								6(3)
7.	Supplementary : Textual Questions			2(1)					2(1)										2(1)								6(3)
	SECTION C																										
8.	Rectification of Errors																2(4)					1(2)					3(6)
9.	Fill in the Blanks (Preposition, Articles, Conjunction)											2(4)					1(2)										3(6)
10.	PunCtuate The paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, apostrophe,quotes, double quotes, mark, question hyphen, ellipsis)												1(2)					1(2)									**2(4)**
11.	Direct - Indirect (Paragraph)																			3(1)							**3(1)**
12.	Do as Directed (Transformation of Sentences)												2(2)					2(2)					1(1)				5(5)
	SECTION D																										
13.	Prose Comprehension (Unseen)							1(1)					1(1)					1(1)					1(1)				4(4)
14.	Poetry. Comprehension (Unseen)							1(1)					1(1)					1(1)					1(1)				4(4)
15.	Diary Writing/Dialogue Writing																			4(1)							4(1)
16.	Advertisement / Notice Writing																								4(1)		4(1)
	SECTION E																										
17.	Report Writing																			4(1)							4(1)
18.	Leter / Email Writing / (Formal/Informal)																				5(1)						5(1)
19.	Essay Writing/Story Writing																				7(1)						7(1)
	SUB TOTAL		**1(1)**	**4(2)**			**1(1)**	**3(3)**	**6(3)**			**7(9)**	**5(6)**	**4(2)**			**7(10)**	**5(6)**	**6(3)**	**11(3)**	**12(2)**	**1(2)**	**3(3)**		**4(1)**		**80(57)**
	TOTAL		**5(3)**					**10(7)**					**16(17)**					**41(24)**					**8(6)**				**80(57)**

NOTE : (1) Number in the bracket shows total NUMBERof the questions and number outside the bracket shows MARKS of the questions.
(2) * indicates optional marks.
(3) Blue Print may alter if the pattern / number of questions vary.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા)

વાર્ષિક પરીક્ષા : 2023-24

સમય : 3 કલાક | **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** | કુલ ગુણ : 80

SECTION : A

1. Read the following passage and select the appropriate answer for the questions given below it: [04]

The young boy took to music early in life. At the age of three when his mother took him to his maternal uncle's house in Benaras (now Varanasi), Bismillah was fascinated watching his uncles practice the shehnai. Soon Bismillah started accompanying his uncle, Ali Bux, to the Vishnu temple of Benaras where Bux was employed to play the shehnai. Ali Bux would play the shehnai and Bismillah would sit captivated for hours on end. Slowly, he started getting lessons in playing the instrument and would sit practicing throughout the day. For years to come the temple of Balaji and Mangala Maiya and the banks of the Ganga became the young apprentice's favourite haunts where he could practice in solitude. The flowing waters of the Ganga inspired him to improvise and invent raagas that were earlier considered to be beyond the range of the shehnai.

A. Bismillah Khan always loved to practise in company of his Maternal uncles

[a] The statement is True [b] The statement is False

[c] It it not stated directly [d] It is stated directly

B. _____ inspired Bismillah Khan to think in new and creative ways about raagas

[a] Uncles [b] Ali Bux [c] River Ganga [d] Benaras

C. Following were the temples that were frequent by Bismillah Khan to play the shehnai. Find the odd one out:

[a] Vishnu [b] Balaji [c] Varanasi [d] Mangala Maiya

D. Bismillah Khan started with music very early in life.

[i] His mother took him to his uncle's house.

[ii] His uncles made him practice it all day long

[iii] Ganga and his solitude created the perfect environment

[iv] He had a role in converting the pungi into shehnai

[Which of these statements are correct]

[a] i, ii, iii [b] i & ii [c] i & iii [d] i, ii, iii, iv

2. Fill in the blanks choosing the correct words given in the bracket. Write the answers only: [close, sex, leapt, unwound] [04]

I did not know anything for certain. What _a_ was this snake, was it male or female ? I will never know; for the snake __b__ itself from my arm and slowly __c__ into my lap. From there it crept onto the table and moved towards the mirror. Perhaps it wanted to enjoy its reflection at __d__ quarters.

3. Answer the following questions in five to six sentences each: [08]

A. Why did Margie hate school ? Why did she think the old kind of school must have been fun ?

B. Who were Abdul Kalam's school friends ? What did they later become ?

C. Kezia decides that there are different kinds of fathers. What kind of father was Mr. Macdonald, and how was he different from Kezia's father ?

D. Where was the Shehnai played traditionally ? How did Bismillah Khan change this ?

SECTION : B

4. Read the following verse and answer the questions given below: [02]

So hack and chop
But this alone wont do it.
Not so much pain will do it.
The bleeding bark will heal
And from close to the ground
Will rise curled green twigs,
Miniature boughs
Which if unchecked will expand again
To former size

A. From the given passage identity three different parts of a tree

B. From the given passage identity the words that are used to personify the tree.

5. Choose the correct figures of speech used in the following lines: [02]

A. Frail crumbling houses, crumbing doors, crumbling rafters, crumbling wood, crumbling bodies, crumbling lives, crumbling hearts –

[a] Transferred Epithet [b] Repetition

[c] Alliteration [d] Personification

B. Are fed by peaceful harvests, by war's long winter starv'd.

[a] Alliteration [b] Antithesis [c] Apostrophe [d] Anastrophe

6. Answer the following questions in five to six sentences each: [06]

A. Where does the traveler in the poem 'The Road Not Taken' find himself ? What problem does he face?

B. How does William Wordsworth image his loved one after her death ?

C. What did saint Peter ask the old lady for ? What was the lady's reaction ?

7. Answer the following questions in five to six sentences each: [06]

A. Why does the lost child lose interest in the things that he had wanted earlier ?

B. Why does Happy Prince send a ruby for the seamstress ? What does the swallow do in the seamstress' house ?

C. What is Behrman's masterpiece ? What makes Sue say so ?

SECTION : C

8. Rectify the errors in the passage. **[03]**

		Errors	Corrections
Every child is birth,	(a)	_____	_____
from some inherited characteristics,	(b)	_____	_____
into an specific socio-economic	(c)	_____	_____
and emotion environment,	(d)	_____	_____
and train in certain ways	(e)	_____	_____
by figures on authority	(f)	_____	_____

9. Fill in the blanks using articles(s), conjunction(s) and preposition(s) at the correct places. Write the answers only: **[03]**

Einstein was highly gifted in mathematics __(a)__ interested _(b)_ physics, _(c)_ after finishing school, he decided to study __(d)__ university in Zurich. But science wasn't the only thing that appealed to (e) dashing young man with __(f)__ walrus moustache.

10. Punctuate the following passage. **[02]**

I used to be so lonely Maria Sharapova recalls. I missed my mother terribly My father was working as much as he could to keep my tennistraining going. So, he couldnt see me either.

11. Convert the following into indirect speech. **[03]**

Intruder: Come on. What's on your mind! Better be quick. This conversation bores me.

Gerrard: Your idea is to elude the police by killing me and taking on my identity?

Intruder: Yes, I like the idea.

12. Do as directed **[05]**

A. I was unmarried, and I was a doctor. [Add a Question-tag]

B. There is no culture that does not have its flute [Make Affirmative]

C. Einstein wrote a letter to the American President, Franklin D Roosevelt. [Begin with 'A letter.....']

D. If you're a good girl you can come down and take off father's boots. [Use 'Unless']

E. Would any one write about school ? [Make it Assertive]

SECTION : D

13. Comprehend the passage and answer the given questions **[04]**

I WILL THINK OF IT.

"I will think of it." It is easy to say this, but do you know what great things have come from thinking ? We cannot see our thoughts, or hear, or taste, or feel them, and yet what mighty power they have !

Sir Isaac Newton was seated in his garden on a summer's evening when he saw an apple fall from a tree. He began to think, and, in trying to find out why the apple fell, discovered how the earth, sun, moon, and stars are kept in their places.

A boy named James Watt sat quietly by the fireside itching the lid of the teakettle as it moved up and down. He began to think; he wanted to find out why the steam in the kettle moved the heavy lid.

From that time, he went on thinking and thinking, and when he became a man, he improved the steam engine so much that it could do the work of many horseswith the greatest ease.

When you see a steamboat, a steam mill or a locomotive, remember that it would never have been built if it had not been for the hard thinking of someone.

A man named Galileo was once standing in the cathedral of Pisa when he saw a chandelier swaying to and fro. This set him thinking, and it led to the invention of the pendulum.

James Ferguson was a poor Scottish shepherd boy. Once, seeing the inside of a watch, he was filled with wonder. "I should make a watch," he thought. But how was he to get the materials to make the wheels and the mainspring ? He soon found out how to get them.

He made the mainspring out of a piece of whalebone. He then made a wooden clock which kept good time. He began, also, to copy pictures with a pen and portraits with oil colours. In a few years, while still a small boy, he earned enough money to support his father. When he became a man, he went to London to live. Some of the wisest men in England, and the king himself, used to attend his lectures. His motto was, "I will think of it," and he made his thoughts useful to himself and the world. When you have a difficult lesson to learn, don't feel discouraged, and ask someone to help you before helping yourselves. Think; and by thinking you will learn how to think to some purpose.

A. What best describes James Ferguson?

B. State the message conveyed in the passage.

C. Which idea from the passage is an opinion?

D. How do you think the author feels about the people he describes ?

14. Read the following poem carefully and answer the questions given below it: [04]

When I was one and twenty
I heard a wise man say,
"Give crowns, and pounds and guineas
But not your heart away;
Give pearls away and rubies
But keep your fancy free."
But I was one and twenty
No use to talk to me.
When I was one and twenty
I heard him say again.
"The heart out of the bosom
Was never given in vain;
'Tis paid with sighs a plenty
And sold for endless rue".
"And I am two and twenty
And oh, 'tis true, 'tis true!" – A. E. Houseman

Questions:

A. At what age did the poet hear words of wisdom ?

B. What experience does the poet describe in this poem ?

C. Which phrases does the poet use for 'not falling in love' ?

D. Why does the poet say, "tis true, 'tis true" ?

15. You travelled to Manali in your vacation. Write a diary entry on it. [04]

OR

15. Write a Dialogue between you and your brother regarding the importance of growing trees.

16. Your school is organizing an Inter-House Dramatics ocmpetition. Draft a notice about the same. **[04]**

SECTION : E

17. Recently your school organized a Science Exhibition. Write a report on it. **[04]**

18. Karan/Karuna from A1 Fatehnagar, Paldi, Ahemdabad – 380007 writes a letter/ Email to the Municipal Commissioner complaining about the menace of vendors outside the school. **[05]**

19. Write an essay on any one of the following in about 200 words: **[07]**

A. The mobile phone [Wonderful discovery - uses - misuses - your views]

B. Newspapers [Introduction - importance - ways to use them - conclusion]

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-૧૧ ઉર્દૂ (પ્રથમ ભાષા)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય: 2 કલાક પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ કુલગુણ : 50

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર:

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	08	08	04	16	50
ટકા	28 %	16 %	16 %	08 %	32 %	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	02	02
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	05	10
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	20
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
		23 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ગુણ
1.	ગદ્ય વિભાગ	10
2.	પદ્ય વિભાગ	10
3.	વ્યાકરણ વિભાગ	10
4.	અપઠિત ગદ્ય / લેખન	20
	કુલ	50

جماعت: نہم: اُردو (F.L)

پہلی کسوٹی

وقت: 2 گھنٹے — مثالی سوالیہ پرچے کا ڈھانچہ — کل مارکس: [50]

(حصۂ الف) - حصۂ نثر [10 مارکس]

(الف) ایک جملے میں جواب لکھیے۔ (02)
1، 2

(ب) مختصر طور پر جواب لکھیے۔ (04)
1، 2 یا 2

(ج) تفصیل سے جواب لکھیے۔ (04)
1 یا 1

(حصۂ ب) - حصۂ نظم [10 مارکس]

(الف) نظم مکمل کیجیے۔ (درسی کتاب کے نصاب کے مطابق) (02)

(ب) مختصر طور پر جواب لکھیے۔ (04)
1، 2 یا 2

(ج) تفصیل سے جواب لکھیے۔ (04)
1 یا 1

(حصۂ ج) - قواعد [15 مارکس]

• ہدایت کے مطابق لکھیے۔

(1) تلفظ درست کیجیے۔ [01]
(2) ترکیب واضح کیجیے۔ [01]
(3) مترادف الفاظ لکھیے۔ [01]
(4) متضاد الفاظ لکھیے۔ [01]
(5) صفتیں پہچانیے
(6) سابقہ لاحقہ الگ کیجیے۔ [01]
(7) صفت پہچانیے۔ [01]
(8) جملے کی قسم پہچانیے۔ [01]
(9) محاوروں کا جملوں میں استعمال [01]
(10) کہاوت کا مطلب بتائیے۔ [01]

(حصۂ د) - فہمائشی / مضمون نویسی [20 مارکس]

(الف) اشعار کی تشریح لکھیے۔ [04]
1 یا 1

(ب) خطوط نویسی یا احوال [04]

(ج) نظم فہمی (نظم۔ اُسکے نیچے سوالات کے جوابات پوچھنا ہے) [04]

(د) مضمون نویسی
1 یا 1

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

ધોરણ-9 ઉર્દૂ (પ્રથમ ભાષા)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય: 2કલાક — પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ — કુલ ગુણ: 50

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર:

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	08	08	04	16	50
ટકા	28 %	16 %	16 %	08 %	32 %	100 %

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર:

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	02	02
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	05	10
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	20
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
		23 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ગુણ
1.	ગદ્ય વિભાગ	10
2.	પદ્ય વિભાગ	10
3.	વ્યાકરણ વિભાગ	10
4.	અપઠિત / લેખન	20
	કુલ	50

નોંધ: દ્વિતીય પરીક્ષામાં પ્રથમ પરીક્ષા સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% જેટલા 15 ગુણના પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

ગાંધીનગર

جماعت نہم : اُردو (F.L)

دوسری کسوٹی

وقت : دو گھنٹے　　مثالی سوالیہ پرچہ کا ڈھانچہ　　کل مارکس [50]

حصۂ الف - (حصۂ نثر)

[10 مارکس]

[الف] ایک جملے میں جواب لکھیے. [02]

1، 2

(ب) مختصر طور پر جواب لکھیے. [04]

1، 2، یا 2

(ج) تفصیل سے جواب لکھیے. [04]

1 یا 1

حصۂ ب - (حصۂ نظم)

[10 مارکس]

[الف] نظم مکمل کیجیے. (زبانی نظم. نظم نمبر 1، 9، 13، اور 17) [02]

(نوٹ : اپنی درسی کتاب کے مطابق لے سکتے ہیں)

(ب) مختصر طور پر جواب لکھیے. [04]

1، 2 یا 2

(ج) تفصیل سے جواب لکھیے. [04]

1 یا 1

حصۂ ج : قواعد

[10 مارکس]

- ہدایت کے مطابق جواب لکھیے.

(1) تلفظ درست کیجیے. [01]

(2) ترکیب واضح کیجیے. [01]

(3) الفاظ کے مترادف لکھیے. [01]

(4) متضاد الفاظ لکھیے. [01]

(5) صفتیں پہچانیے. [01]

(6) سابقہ لاحقہ بتائیے. [01]

(7) صفت پہچانیے. [01]

(8) جملے کی قسم پہچانیے. [01]

(9) محاوروں کا جملے میں استعمال [01]

(10) جملہ درست کیجیے. [01]

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

[20 مارکس]

حصہ۔ د (فہمائش/مضمون نویسی)

[الف] اشعار کی تشریح لکھیے۔ [04]

ا یا ا

[ب] خطوط نویسی یا احوال [04]

[ج] نظم فہمی [نظم مکمل، اس کے نیچے سوالات] [04]

[د] مضمون نویسی۔ [08]

ا یا ا

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-૯ : ઉર્દુ (પ્રથમ ભાષા)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક | પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ | કુલ ગુણ : 80

નોંધ: આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાધ્યાપકો, મોડરેટર્સના વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાધ્યાપક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્চ વિશ્લેષણ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ ગુણ
				સંયોજન	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	28	12	16	04	20	80
ટકા	35%	15%	20%	05%	25%	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		જનરલ વિકલ્પ વિના	જનરલ વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	15	-	16
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	10	-	10
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	07	-	14
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	08	-	32
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	-	08
	કુલ	41	-	80 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	વિભાગનું નામ	ગુણ
1.	ગદ્ય વિભાગ	20
2.	પદ્ય વિભાગ	20
3.	વ્યાકરણ વિભાગ	16
4.	અર્થગ્રહણ / લેખન	24
	કુલ	80

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

ધોરણ : 9 ઉર્દુ (FL)
વાર્ષિક પરિક્ષા.

કુલ ગુણ : 80

સમય : 3 કલાક

(પ્રશ્નપત્ર આલેખ)

SECTION-A

(الف) ذیل میں دی گئی جوڑیاں درست کر کے دوبارہ لکھیے۔ (02)
(دو جوڑیاں، تصنیف، ادیب، کے نام) ہر ایک جوڑی۔ ۱ مارکس

(ب) ذیل کے سوالوں کے جواب ایک جملے میں لکھیے۔ (04)
(کُل چار سوال پوچھے جائیں گے ایک سوال۔ ایک مارکس)

(ج) ذیل کے سوالوں کے جواب مختصر انداز میں لکھیے۔ (06)
(کُل تین سوال پوچھے جائیں گے تیسرے سوال میں (یا) سوال
ہر سوال کے جواب کا دو مارکس۔

(د) ذیل کے سوالوں کے جواب تفصیل سے لکھیے (08)
دو سوال پوچھے جائیں گے۔ دوسرے سوال کے بعد (یا) سوال
ہر سوال کے جواب کے چار مارکس

SECTION-B

(الف) ذیل میں دئے گئے سوالوں کے جواب ایک جملے میں لکھیے (04)
(کُل چار سوال پوچھے جائیں گے ایک جواب کا ایک مارکس)

(ب) ذیل میں دئے گئے شعر کو مکمل کیجیے۔ (02)
ایک شعر پوچھا جائے گا درمیان میں دونوں مصرعوں میں
خالی جگہ رکھنی ہے۔ ہر ایک خالی جگہ کا ایک مارکس۔

(ج) ذیل کے سوالوں کے مختصر جواب لکھیے (06)
(تین سوالوں میں سے (یا) تیسرے سوال میں دینا ہے۔ ہر ایک
جواب کے دو مارکس)

(د) ذیل کے سوالوں کے جواب تفصیل سے لکھیے (08)
تین سوال پوچھے جائیں گے۔ دو کے جواب لکھنے ہیں۔ ایک جواب کے مارکس۔

(P.T.O)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

વિભાગ-C લાઇટલી

ગુણ: 16

(1) ہم معنی الفاظ [1]

(2) متضاد الفاظ [1]

(3) سابقے - لاحقے [1]

(4) اسم کیفیت [1]

(5) اِملا درستی [1]

(6) صفت کی پہچان [1]

(7) جملہ درست کر کے لکھئے [1]

(8) اسم صفت [1]

(9) واحد - جمع [1]

(10) حرفِ عطف کی پہچان [1]

(11) محاورے کے معنی/استعمال [1]

(12) الفاظ کا استعمال کر کے جملہ نویسی [1]

(13) اسم کی پہچان [1]

(14) فعل، فاعل، مفعول [1]

(15) مصدر پہچانئے [1]

(16) معیاری/غیر معیاری الفاظ [1]

વિભાગ-D (અર્થગ્રહણ/લેખન)

ગુણ: 24

(الف) اشعار کی تشریح (دو میں سے ایک کی تشریح پوچھیں [04]

(ب) احوال نویسی (کسی ایک عنوان پر احوال پوچھا جائے گا [04]

(ج) خط نویسی (ایک خط پوچھا جائے گا۔ [04]

(د) نظم فہمی (یا) عبارت فہمی
← نظم یا پیراگراف دے کر اس میں سے چار سوال پوچھے جائیں گے۔ [04]

(ہ) مضمون نویسی۔ [08]
← کسی بھی دو عنوان پر مضمون پوچھیں (کوئی ایک لکھنا ہے، مضمون کے نکات دیئے جائیں گے۔

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ : 9 ઉર્દૂ (FL)

વાર્ષિક પરિક્ષા . (નમૂના પ્રશ્નપત્ર)

સમય : 3 કલાક | કુલગુણ : 80

SECTION-A

(الف) ذیل میں دی گئی جوڑیاں درست کر کے دوبارہ لکھئے (02)

(1) چارپائی (A) رشید احمد صدیقی

(2) منشی پریم چند (B) جج اکبر

(ب) ذیل کے سوالوں کے جواب ایک جملے میں لکھئے (04)

(3) نظیر احمد کے ساتھ پڑھنے والوں میں کون کون سے ادیب شامل تھے؟

(4) میر صاحب نے اپنا سفر کیوں ملتوی کر دیا؟

(5) 'مگر وہ ٹوٹ گئی' سبق کی مصنفہ کون ہیں؟

(6) رونق کون سے ڈرامے کا کردار ہے؟

(ج) ذیل کے سوالوں کے جواب مختصر انداز میں لکھئے (06)

(7) لڑکے نے کیا عہد کیا؟ (گزرا ہوا زمانہ)

(8) منظیر کی بیماری کا سبب کیا تھا؟ (جج اکبر)

(9) شہر کے مقابلے گاؤں کی زندگی کیسی طرح مختلف ہے؟

(یا)

(9) چارپائی ہم ہندوستانیوں کا اوڑھنا بچھونا ہے سمجھائیے۔

(د) ذیل کے سوالوں کے جواب تفصیل سے لکھئے. (08)

(10) دیہی زندگی کی وہ کون سی خصوصیات ہیں جن سے قوموں اور ملکوں کی ترقی وابستہ ہے؟

(11) نذیر احمد کی شخصیت کے دلچسپ پہلوؤں کو اپنے الفاظ میں لکھئے.

(یا)

SECTION-B نظم

(الف) ذیل میں دئے گئے سوالوں کے جواب ایک جملے میں لکھئے۔ (04)

(12) سکھ کی تان گیت کے شاعر کون ہیں؟

(13) قطعہ میں عام طور پر کتنے مصرعوں کی نظم ہوتا ہے؟

(14) ہماری کتاب میں ہم نے کون سے شاعر کی مثنوی پڑھی؟

(15) کون سی چیز شاعر کے سینے کا غبار کھوتی ہے؟ (غزل۔ ولی)

(ب) ذیل میں دئے گئے شعر کو مکمل کیجئے۔ (02)

(16) ہم ہیں متاعِ کوچہ و _____ بازار کی طرح
اٹھتی ہے _____ خریدار کی طرح

(ج) ذیل میں دئے گئے سوالوں کے مختصر جواب لکھئے (06)

(17) اس گیت میں لڑکی کس نئی دنیا میں قدم رکھ رہی ہے؟

(18) 'ماہ رو' اور 'گل رو' کے الفاظ کس کے لئے اور کس شعر میں استعمال ہوئے ہیں؟

(19) مطلعے میں شاعر نے کس کیفیت کا اظہار کیا ہے؟ (غزل۔ فراق)

(یا)

(19) راہِ شوق سے کیا مراد ہے؟ (غزل۔ مجروح سلطان پوری)

(د) ذیل کے سوالوں کے جواب تفصیل سے لکھئے۔ (08)

(20) شاعر نے تنہائی کی کیا خوبیاں بیان کی ہیں؟ (ایک آرزو)

(21) حکومت اور قوموں پر زوال کیسے آتا ہے؟ (تعلیم سے بے توجہی کا نتیجہ)

(یا)

(21) پانچویں شعر میں غرور کی خدائی سے کیا مراد ہے؟ (غزل۔ غالب)

SECTION - C

(22) ذیل کے الفاظ کے ہم معنی الفاظ لکھئے۔ (1)

انجمن، عشرت (یا) مکتب

(23) ذیل کے الفاظ کے متضاد الفاظ لکھئے (1)

لیل، رقیب، (یا) روشنی

(24) 'بے' اور 'مند' استعمال کرکے دو دو الفاظ بنائیے۔ (1)

(25) ذیل کے الفاظ کی اسم کیفیت بنائیے۔ (1)

بندہ، روشن،

(26) ذیل کے الفاظ کا املا درست کرکے دوبارہ لکھئے۔ (1)

اہمیت، انجام

(27) ذیل کے شعر کی صنعت پہچانئے۔ (1)

درد منّت کش دوا نہ ہوا
میں نہ اچھا ہوا برا نہ ہوا

(28) ذیل کے جملے کو درست کرکے دوبارہ لکھئے (1)

لفظ زبان یونانی ہے ڈراما کا۔

(29) ذیل کے جملے میں اسم صفت پہچانئے۔ (1)

احمد شاہ ابدالی بہادر بادشاہ تھا۔

(30) ذیل میں دئے گئے الفاظ کی واحد جمع لکھئے۔ (1)

شاعر، محلات، بیگم، اولیاء

(31) ذیل کے جملے میں حرف عطف پہچانئے (1)

عابد اور ساجد امریکہ گئے ہیں۔

(32) ذیل کے کسی ایک محاورے کا معنی بتا کر جملے میں استعمال کیجئے (1)

خاک میں ملنا، آنکھ سے اوجھل ہونا

(33) ذیل میں دیے گئے الفاظ کا استعمال کر کے جملے بنائیں۔ (1)

گھوڑا ، بارش ۔

(34) ذیل کے خط کشیدہ لفظ کی اسم پہچانیے۔ (1)

احمد آباد سابرمتی ندی کے کنارے آباد ہے۔

(35) ذیل کے جملے میں مرکب لفظ پہچانیے۔ (1)

گاؤں والوں کی یہ بات قابلِ ذکر ہے۔

(36) ذیل کے جملے میں قابل پہچان کر لکھیے (1)

عمران نے آج نئی کتاب خریدی

(37) ذیل کے جملے میں سے مصدر پہچان کر لکھیے (1)

آج امّی نے گاجر کا حلوہ بنایا ہے۔

SECTION-D

(الف) ذیل میں دیے گئے اشعار میں سے ایک شعر کی تشریح لکھیے (04)

(38) روشن جمالِ یار سے ہے انجمن تمام
دہکا ہوا ہے آتشِ گل سے چمن تمام

(یا)

اشک آنکھوں میں کب نہیں آتا
لہو آتا ہے جب نہیں آتا۔

(39) (ب) آپ کی اسکول میں منائے گئے "یومِ جمہوریہ" کا احوال لکھیے (04)

(40) (ج) سورت میں رہنے والے آپ کے دوست کو آپ کی سالگرہ کی دعوت دیتا ہوا خط لکھیے (04)

(د) (41) ذیل کی عبارت کو پڑھ کر دئے گئے سوالوں کے جواب لکھئے۔ (04)

ہمارے ملک میں چھوٹے بڑے رنگ برنگے پرندے پائے جاتے ہیں۔ کسی کی آواز سُریلی ہے کسی کی کرخت۔ کچھ پرندے آسمان میں بہت اونچائی تک اُڑ سکتے ہیں جیسے عقاب، چیل اور کبوتر وغیرہ۔ کچھ پرندے معمولی اونچائی تک اُڑ سکتے ہیں جیسے طوطا، مینا۔ لیکن زیادہ تر پرندے زمین پر ہی رہتے ہیں۔ بعض پرندے پانی میں بڑے مزے سے تیرتے ہیں۔ جیسے بطخ اور مرغابی۔ طوطا مینا کو لوگ شوق سے پالتے ہیں۔ فاختہ کو امن کی نشانی سمجھا جاتا ہے۔ مُرغے اور مرغیاں بھی لوگ گھروں میں پالتے ہیں۔

سوالات:

(42) ہمارے ملک میں کیسے قسم کے پرندے پائے جاتے ہیں؟

(43) آسمان میں اونچا اڑنے والے پرندوں کے بارے میں لکھیں؟

(44) کن پرندوں کو لوگ پالتے ہیں؟

(45) کیسے پرندے کو لوگ امن کی نشانی سمجھتے ہیں؟

(ہ) دئے گئے عنوانات میں سے کسی ایک عنوان پر مضمون لکھئے (08)

(46) تعلیم نسواں

(47) حُبّ الوطنی

(48) بیٹی بچاؤ بیٹی پڑھاؤ

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	10	17	13	05	05	50
ટકા	20%	34%	26%	10%	10%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–I)	06	12
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA–II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ	**24 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટ દીઠ ગુણભાર
1.	ગણ	05	યુનિટ-1 24 ગુણ
2.	સંબંધ અને વિધેય	05	
3.	ત્રિકોણમિતિય વિધેયો	14	
4.	સંકર સંખ્યાઓ અને દ્વિઘાત સમીકરણો	06	યુનિટ-2 26 ગુણ
5.	સુરેખ અસમતાઓ	05	
6.	ક્રમચય અને સંચય	10	
7.	દ્વિપદી પ્રમેય	05	
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે, પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટ દીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

વિભાગ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
A	**પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો**	
	1 ગુણના 10 પ્રશ્નો	10
	નોંધ : આ વિભાગમાં ખાલી જગ્યા, ખરાંખોટાં, જોડકાં, તફાવત, વિધાન-કારણ, સૂત્ર, ટૂંકી ગણતરી કરી એક શબ્દમાં કે સંખ્યામાં જવાબ, બહુ વિકલ્પ પ્રશ્નો વગેરે દરેક પ્રકારમાંથી પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	
B	**પ્રશ્નક્રમાંક 11 થી 16**	
	– ટૂંક જવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો	12
	– આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
C	**પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 22**	
	– ટૂંક જવાબી પ્રકારના 3 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો	18
	– આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
D	**પ્રશ્નક્રમાંક 23 થી 24**	
	– વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 2 પ્રશ્નો	10
	– આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	10	17	13	05	05	**50**
ટકા	20%	34%	26%	10%	10%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ	**24 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ - યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	ગણ	02	યુનિટ-1 07 ગુણ
2.	સંબંધ અને વિધેયો	02	
3.	ત્રિકોણમિતિય વિધેયો	03	
4.	સંકર સંખ્યાઓ અને દ્વિઘાત સમીકરણો	03	યુનિટ-2 15 ગુણ
5.	સુરેખ અસમતાઓ	01	
6.	ક્રમચય અને સંચય	02	
7.	દ્વિપદી પ્રમેય	02	
8.	શ્રેણી અને શ્રેઢી	07	
9.	રેખાઓ	08	યુનિટ-3 20 ગુણ
10.	શાંકવો	08	
11.	ત્રિપરિમાણીય ભૂમિતિનો પરિચય	04	
12.	લક્ષ અને વિકલન	08	યુનિટ-4 08 ગુણ
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

વિભાગ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
A	**પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના 1 ગુણના 10 પ્રશ્નો**	10
	નોંધ : આ વિભાગમાં ખાલી જગ્યા, ખરાં-ખોટાં, જોડકાં તફાવત, વિધાન - કારણ, સૂત્ર, ટૂંકી ગણતરી કરી એક શબ્દમાં કે સંખ્યામાં જવાબ. બહુ વિકલ્પી પ્રકારે દરેક પ્રકારમાંથી ગમે તે પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	
B	**પ્રશ્નક્રમાંક 11 થી 16**	12
	- ટૂંકજવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો	
	- આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
C	**પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 22**	18
	- ટૂંકજવાબી પ્રકારનાં 3 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો	
	— આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
D	**પ્રશ્નક્રમાંક 23 થી 24**	10
	- વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 2 પ્રશ્નો	
	- આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
	કુલ ગુણ	50

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	16	28	20	08	08	80
ટકા	20%	35%	25%	10%	10%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	11	22
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	09	27
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	03	15
	કુલ	**39 પ્રશ્નો**	**80 ગુણ**

યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	ગણ	06	યુનિટ-1 **20** ગુણ
2.	સંબંધ અને વિધેયો	06	
3.	ત્રિકોણમિતિય વિધેયો	08	
4.	સંકર સંખ્યાઓ અને દ્વિઘાત સમીકરણો	05	યુનિટ-2 **26** ગુણ
5.	સુરેખ અસમતાઓ	04	
6.	ક્રમચય અને સંચય	06	
7.	દ્વિપદી પ્રમેય	05	
8.	શ્રેણી અને શ્રેઢી	06	
9.	રેખાઓ	07	યુનિટ-3 **15** ગુણ
10.	શાંકવો	06	
11.	ત્રિપરિમાણીય ભૂમિતિનો પરિચય	02	
12.	લક્ષ અને વિકલન	09	યુનિટ-4, **09** ગુણ
13.	આંકડાશાસ્ત્ર	06	યુનિટ-5 **10** ગુણ
14.	સંભાવના	04	
	કુલ ગુણ	**80**	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 80**

વિભાગ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
A	**પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16 હેતુલક્ષી પ્રકારના 1 ગુણના 16 પ્રશ્નો**	16
	નોંધ : આ વિભાગમાં ખાલી જગ્યા, ખરાં-ખોટાં, જોડકાં તફાવત, વિધાન - કારણ, સૂત્ર, ટૂંકી ગણતરી કરી એક શબ્દમાં કે સંખ્યામાં જવાબ. બહુ વિકલ્પી પ્રકારે દરેક પ્રકારમાંથી ગમે તે પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	
B	**પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 27**	22
	- ટૂંકજવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 11 પ્રશ્નો	
	- આ વિભાગમાં બે પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
C	**પ્રશ્નક્રમાંક 28 થી 36**	27
	- ટૂંકજવાબી પ્રકારનાં 3 ગુણના કુલ 9 પ્રશ્નો	
	— આ વિભાગમાં બે પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
D	**પ્રશ્નક્રમાંક 37 થી 39**	15
	- વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 3 પ્રશ્નો	
	- આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
	કુલ ગુણ	80

BLUEPRINT

વાર્ષિક પરીક્ષા : વર્ષ - 2023-24

ધોરણ : 11 (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) **વિષય : ગણિત (050)** **કુલ ગુણ : 80** **સમય : 3 કલાક**

	FORM OF QUESTIONS	જ્ઞાન KNOWLEDGE				સમજ UNDERSTANDING				ઉપયોજન APPLICATION				ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill) સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)				અનુમાન/મૂલ્યાંકન Interential/Evaluative)				Total
		OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 5 Mark	
ક્રમ	પ્રકરણનું નામ																					
1.	ગણ		2(1)				2(1)			1(1)				1(1)								6(4)
2.	સંબંધ અને વિધેયો	1(1)	2(1)*																	3(1)		6(3)
3.	ત્રિકોણમિતિય વિધેયો					1(1)	2(1)		5(1)													8(3)
4.	સંકર સંખ્યાઓ અને દ્વિઘાત સમીકરણો	1(1)										3(1)						1(1)				5(3)
5.	સુરેખ અસમતાઓ											3(1)		1(1)								4(2)
6.	ક્રમચય અને સંચય							3(1)						1(1)					2(1)			6(3)
7.	દ્વિપદી પ્રમેય						2(1)	3(1)														5(2)
8.	શ્રેણી અને શ્રેઢી	1(1)						3(1)							2(1)							6(3)
9.	રેખાઓ												5(1)*	1(1)				1(1)				7(3)
10.	શાંકવો			3(1)*			2(1)											1(1)				6(3)
11.	ત્રિપરિમાણીય ભૂમિતિનો પરિચય						2(1)															2(1)
12.	લક્ષ અને વિકલન				5(1)					1(1)		3(1)										9(3)
13.	આંકડાશાસ્ત્ર							3(1)*		1(1)	2(1)											6(3)
14.	સંભાવના	1(1)								1(1)					2(1)*							4(3)
	Sub Total	**4(4)**	**4(2)**	**3(1)**	**5(1)**	**1(1)**	**10(5)**	**12(4)**	**5(1)**	**4(4)**	**2(1)**	**9(3)**	**5(1)**	**4(4)**	**4(2)**			**3(3)**	**2(1)**	**3(1)**		**80(39)**
	Total	**16(08)**				**28(11)**				**20(9)**				**8(6)**				**8(5)**				**80(39)**

નોંધ :
1. કૌંસમાં દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નની સંખ્યા અને બહારનો અંક ગુણ દર્શાવે છે.
2. *ની નિશાનીવાળો પ્રશ્ન આંતરિક વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યૂપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે યુનિટવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા : વર્ષ - 2023-24

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચનાઓ :
(1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D છે.
(2) પ્રશ્ન નં. 01 થી 16 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
(3) પ્રશ્ન નં. 17 થી 27 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
(4) પ્રશ્ન નં. 28 થી 36 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે
(5) પ્રશ્ન નં. 37 થી 39 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે
(6) વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
(7) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(8) નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

વિભાગ : A

- **નીચે આપેલા 1 થી 16 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.)** **[16]**

1. નીચેનું વિધાન સત્ય છે કે અસત્ય ચકાસો.
   યુગ્મ અવિભાજ્ય પ્રાકૃતિક સંખ્યાનો ગણ ખાલી ગણ છે.
2. $A \cup A' =$ _____ તથા $\phi \cap A =$ _____
3. ચિહ્ન વિધેયનો વિસ્તાર _____ છે.
4. જો $\theta = 10$ રેડિયન તો $\tan\theta$ નું ચિહ્ન લખો.
5. $i^{1729} + i^{6174} =$ _____
   (a) 1–i (b) i–1 (c) 0 (d) 2
6. i નો વ્યસ્ત = _____
   (a) 1 (b) i (c) – i (d) 0
7. અસમતા $x^2 \leq 9$ નો ઉકેલ સંખ્યા રેખા પર દર્શાવો.
8. કિંમત શોધો : $\dfrac{8!}{6! \times 2!}$
9. શ્રેણી $a_n = (n-1)\ (n-2)$ ..... (n–100) નું 10મું પદ શોધો.
10. x = 5 રેખાનો ઢાળ શોધો.
11. પરવલયની ઉત્કેન્દ્રતા _____ છે.
12. $\lim\limits_{x \to \pi} \left(x - \dfrac{22}{7}\right)$ કિંમત શોધો.
13. મધ્યવર્તી સ્થિતિમાનનાં ત્રણેય માપના નામ જણાવો.

- **જોડકાં જોડો : (પ્રશ્ન નં. 14 થી 16)**

	PART - A	PART - B
14.	અશક્ય ઘટનાની સંભાવના	–1
15.	ચોક્કસ ઘટનાની સંભાવના	0
16.	2X + 2y + 3 = 0 નો ઢાળ	1

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા 17 થી 27 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.)** **[22]**

17. કોઈપણ ગણ A અને B માટે સાબિત કરો કે $A \subset B$ તો $(C-B) \subset (C-A)$

18. અરિકત ગણો A અને B માટે સાબિત કરો : $A \cup B = A \cap B \Leftrightarrow A=B$

19. $f(x) = ax + b$, $f = \{(2,3), (5,6)\}$ તો a તથા bની કિંમત શોધો.

અથવા

19. $f(x) = x^2 + 2$ નો વિસ્તાર શોધો.

20. 37.4 સે.મી. ચાપની લંબાઈ ધરાવતા તથા કેન્દ્ર આગળના 60° માપનો ખૂણો બનાવતા વર્તુળની ત્રિજ્યા શોધો. $\left(\pi = \frac{22}{7}\right)$

21. $6_{C_1} + 6_{C_2} + ... + 6_{C_6}$ ની કિંમત શોધો.

22. $(2.1)^4$ ની કિંમત શોધો.

23. સમગુણોત્તર શ્રેણી 2, 8, 32, ... n પદ સુધી, માટે કયું પદ 131072 હશે ?

24. $x^2 = -9y$ વક્રના નાભિના યામ તથા નાભિ લંબની લંબાઈ શોધો.

25. P (3, –2, 5) થી $5\sqrt{2}$ અંતરે આવેલા Y- અક્ષ પરનાં બિંદુના યામ શોધો.

26. જો 6 અવલોકનો $x_1, x_2, ... x_6$ નો મધ્યક 8 અને પ્રમાણિત વિચલન 4 છે. જો દરેક અવલોકનોને 2 વડે ગુણીને 5 બાદ કરવામાં આવે તો પરિણામી અવલોકનોનો મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન શોધો.

27. ઘટનાઓ A અને B માટે P(A) = 0.54, P(B) = 0.69 અને $P(A \cap B) = 0.35$ તો

    (i) $P(A^1 \cap B^1)$ (ii) $P(A \cap B^1)$ શોધો.

અથવા

27. એક વિદ્યાર્થીની અંગ્રેજી અને હિંદી બંનેમાં પાસ થવાની સંભાવના 0.5, બંનેમાંથી એકપણમાં પાસ ન થવાની સંભાવના 0.1 છે, જો અંગ્રેજીમાં પાસ થવાની સંભાવના 0.75 હોય તો હિન્દીમાં પાસ થવાની સંભાવના શોધો.

વિભાગ : C

- **નીચેના પ્રશ્નક્રમાંક 28 થી 36 ના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.)** **[27]**

28. A = "N A X A T R A" ;નામનાં મૂળાક્ષરનો ગણ.

    B = "R U D R A X" નામનાં મૂળાક્ષરનો ગણ

    C = "B A N S I" નામનાં મૂળાક્ષરનો ગણ

    તો $(A \times B) \cap (A \times C)$ શોધો.

29. જો $(x+iy)^3 = u+iv$ હોય તો બતાવે કે, $\frac{u}{y}+\frac{v}{y}=4 \quad (x^2-y^2)$.

30. એક નિર્માતા પાસે 600 લિટર 12% એસિડનું દ્રાવણ છે, તો તેમાં કેટલા લિટર 30% એસિડનું દ્રાવણ ઉમેરવાથી પરિણામી મિશ્રણમાં એસિડનું પ્રમાણ 15% થી વધારે પણ 18% થી ઓછું થાય ?

31. M E G H A V I શબ્દના બધા મૂળાક્ષરોનો ઉપયોગ કરીને અર્થસભર કે અર્થરહીત કેટલા શબ્દો બનાવી શકાય તે શોધો. જો આ શબ્દોને શબ્દકોશ પ્રમાણે લખ્યા હોય તો M E G H A V I શબ્દનો ક્રમ શોધો.

32. $\left(\sqrt{3}+\sqrt{2}\right)^6-\left(\sqrt{3}-\sqrt{2}\right)^6$ ની કિંમત શોધો.

33. સમગુણોત્તર શ્રેણીમાં આવેલી ત્રણ સંખ્યાઓનો સરવાળો 56 છે. જો આ સંખ્યાઓમાંથી અનુક્રમે 1, 7, 21 બાદ કરવામાં આવે તો આપણને સમાંતર શ્રેણી મળે છે. આ સંખ્યાઓ શોધો.

34. ઉપવલય $36x^2+4y^2=144$ માટે નાભિના યામ, પ્રધાન અક્ષની લંબાઈ તથા નાભિલંબની લંબાઈ શોધો.

અથવા

34. એક સમબાજુ ત્રિકોણ પરવલય $y^2=24x$ માં અંતર્ગત છે. તો તેનું એક શિરોબિંદુ પરવલયનું શીર્ષ છે. તો ત્રિકોણની બાજુઓના માપ શોધો.

35. $y=\tan x$ નું વિકલીત પ્રથમ સિદ્ધાંતથી મેળવો.

36. 20 અવલોકનોનો મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન અનુક્રમે 10 અને 2 છે. પુનઃ તપાસ કરતાં માલુમ પડ્યું કે અવલોકન 12ને બદલે 8 લેવાઈ ગયું છે. તો સાચો મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન શોધો.

અથવા

36. મધ્યક વિચરણ તથા પ્રમાણિત વિચલન શોધો.

વર્ગ	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100
આવૃત્તિ	3	7	12	15	8	3	2

વિભાગ : D

- **નીચેના આપેલ 37 થી 39 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.)** **[15]**

37. જો $\tan x = 3/4$, $\pi \angle x \angle 3\pi/2$ તો $Sin\, x/2$, $Cos\, x/2$, $\tan x/2$ ના મૂલ્યો શોધો.

38. સાબિત કરો કે, બિંદુઓ $\left(\sqrt{a^2-b^2},\ 0\right)$ અને $\left(-\sqrt{a^2-b^2},\ 0\right)$ થી રેખા $\frac{x}{a}Cos\theta + \frac{y}{B}Sin\theta = 1$ ના લંબઅંતરોનો ગુણાકાર b^2 છે.

અથવા

38. જે રેખા દ્વારા રેખાઓ તથા $5x - y + 4 = 0$ તથા $3x + 4y - 4 = 0$ ની વચ્ચે બનતા રેખાખંડનું મધ્યબિંદુ (1, 5) હોય તે રેખાનું સમીકરણ મેળવો.

39. વ્યાખ્યાની મદદથી $\frac{d}{dx}\left(x^2\ Sinx\right)$ મેળવો. તથા વિકલનના ગુણાકારના નિયમની મદદથી ચકાસો.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	15	15	07	08	**50**
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ	**24 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ પ્રકરણ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	રસાયણ વિજ્ઞાનની કેટલીક પાયાની સંકલ્પનાઓ	07	યુનિટ-1
2.	પરમાણુનું બંધારણ	11	26 ગુણ
3.	તત્ત્વોનું વર્ગીકરણ અને ગુણધર્મોમાં આવર્તિતા	08	
4.	રાસાયણિક બંધન અને આણ્વીય રચના	13	યુનિટ-2
5.	ઉષ્માગતિશાસ્ત્ર	11	24 ગુણ
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

નોંધ :

પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે, પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	આ વિભાગમાં કુલ 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે. આ વિભાગમાં પદાર્થનાં અણુસૂત્ર, બંધારણીય સૂત્ર, આલેખ, આકૃતિ, ઉપયોગ, ગાણિતીય સૂત્ર, IUPAC નામ, પ્રક્રિયાની નીપજ, સંકરણ, આકાર, બંધના પ્રકાર, ખરાં/ખોટાં વિધાનો, સરખામણી, ગુણધર્મના ક્રમ (વધુમાં વધુ ચાર ઘટકોના સંદર્ભમાં) વર્ગીકરણ વગેરે બાબત ઉપર આધારિત પ્રશ્ન બહુવિકલ્પ પ્રકારમાં / ખાલી જગ્યા પ્રકારમાં એક શબ્દ / વાક્ય / વિધાનના સંદર્ભમાં પૂછી શકાય.	**10**
	SECTION - B	
11 થી 16	• આ વિભાગમાં કુલ 6 ટૂંકજવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે. – આ પ્રકારનાં પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આવે તેવાં પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. – આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**12**
	SECTION - C	
17 થી 22	• આ વિભાગમાં કુલ 6 મધ્યમ જવાબી પ્રશ્નોને સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે. – આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**18**
	SECTION - D	
23 થી 24	• આ વિભાગમાં કુલ 2 લાંબા જવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે. – આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**10**
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24
ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	15	15	07	08	**50**
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ	**24 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ - યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ પ્રકરણ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
06.	સંતુલન	15	યુનિટ-3
07.	રેડોક્ષ પ્રક્રિયાઓ	09	24 ગુણ
08.	કાર્બનિક રસાયણવિજ્ઞાન - કેટલાક પાયાના સિદ્ધાંતો	11	યુનિટ-4
			11 ગુણ
	પ્રથમ પરીક્ષાનો અભ્યાસક્રમ (પ્રકરણ 1 થી 5)	15	યુનિટ-1,2 (15 ગુણ)
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	આ વિભાગમાં કુલ 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે. આ વિભાગમાં પદાર્થનાં અણુસૂત્ર, બંધારણીય સૂત્ર, આલેખ, આકૃતિ, ઉપયોગ, ગાણિતીય સૂત્ર, IUPAC નામ, પ્રક્રિયાની નીપજ, સંકરણ, આકાર, બંધના પ્રકાર, ખરાં/ખોટાં વિધાનો, સરખામણી, ગુણધર્મના ક્રમ (વધુમાં વધુ ચાર ઘટકોના સંદર્ભમાં) વર્ગીકરણ વગેરે બાબત ઉપર આધારિત પ્રશ્ન બહુવિકલ્પ પ્રકારમાં / ખાલીજગ્યા પ્રકારમાં એક શબ્દ / વાક્ય / વિધાનના સંદર્ભમાં પૂછી શકાય.	**10**
	SECTION - B	
11 થી 16	• આ વિભાગમાં કુલ 6 ટૂંકજવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે. – આ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આવે તેવા પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. – આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**12**
	SECTION - C	
17 થી 22	• આ વિભાગમાં કુલ 6 મધ્યમજવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે. – આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**18**
	SECTION - D	
23 થી 24	• આ વિભાગમાં કુલ 2 લાંબા જવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે. – આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**10**
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24
ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	08	24	24	11	13	**80**
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	11	22
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	09	27
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	03	15
	કુલ	**39 પ્રશ્નો**	**80 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ - યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ પ્રકરણ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	રસાયણવિજ્ઞાનની કેટલીક પાયાની સંકલ્પનાઓ	06	યુનિટ-1 22 ગુણ
2.	પરમાણુનું બંધારણ	10	
3.	તત્ત્વોનું વર્ગીકરણ અને ગુણધર્મોમાં આવર્તિતા	06	
4.	રાસાયણિક બંધન અને આણ્વીય રચના	10	યુનિટ-2 19 ગુણ
5.	ઉષ્માગતિશાસ્ત્ર	09	
6.	સંતુલન	11	યુનિટ-3 17 ગુણ
7.	રેડોક્ષ પ્રક્રિયાઓ	06	
8.	કાર્બનિક રાસાયણવિજ્ઞાન - કેટલાક પાયાના સિદ્ધાંતો અને પદ્ધતિઓ	09	યુનિટ-4 22 ગુણ
9.	હાઈડ્રોકાર્બન	13	
	કુલ ગુણ	**80**	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 80**

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 16	આ વિભાગમાં કુલ 16 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે. આ વિભાગમાં પદાર્થનાં અણુસૂત્ર, બંધારણીય સૂત્ર, આલેખ, આકૃતિ, ઉપયોગ, ગાણિતીય સૂત્ર, IUPAC નામ, પ્રક્રિયાની નીપજ, સંકરણ, આકાર, બંધના પ્રકાર, ખરાં/ખોટાં વિધાનો, સરખામણી, ગુણધર્મના ક્રમ (વધુમાં વધુ ચાર ઘટકોના સંદર્ભમાં) વર્ગીકરણ વગેરે બાબત ઉપર આધારિત પ્રશ્ન બહુવિકલ્પ પ્રકારમાં / ખાલીજગ્યા પ્રકારમાં એક શબ્દ / વાક્ય / વિધાનના સંદર્ભમાં પૂછી શકાય.	**16**
	SECTION - B	
17 થી 27	• આ વિભાગમાં કુલ 11 ટૂંકજવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે. – આ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આવે તેવા પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. – આ વિભાગમાં બે પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**22**
	SECTION - C	
28 થી 36	• આ વિભાગમાં કુલ 9 મધ્યમજવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે. – આ વિભાગમાં બે પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**27**
	SECTION - D	
37 થી 39	• આ વિભાગમાં કુલ 3 લાંબા જવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે. – આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	**15**
	કુલ ગુણ	**80**

BLUEPRINT
વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 11 **વિષય : રસાયણવિજ્ઞાન** **કુલ ગુણ : 80** **સમય : 3 કલાક**

	FORM OF QUESTIONS	જ્ઞાન KNOWLEDGE				સમજ UNDERSTANDING				ઉપયોજન APPLICATION				ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill) સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)				અનુમાન/મૂલ્યાંકન Interential/Evaluative)				Total
		OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-II 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-II 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-II 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-II 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-II 4 Mark	
ક્રમ	**પ્રકરણનું નામ**																					
1.	રસાયણવિજ્ઞાનની કેટલીક પાયાની સંકલ્પનાઓ					1(1)		3(1)			2(1)											6(3)
2.	પરમાણુનું બંધારણ														2(1)		5(1)			3(1)*		10(3)
3.	તત્ત્વોનું વર્ગીકરણ અને ગુણધર્મોમાં આવર્તિતા						2(1)	3(1)										1(1)				6(3)
4.	રાસાયણિક બંધન અને આણ્વીય રચના	1(1)				1(1)	2(1)*	3(1)		1(1)	2(1)											10(6)
5.	ઉષ્માગતિશાસ્ત્ર	1(1)								1(1)	2(1)				2(1)					3(1)		9(5)
6.	સંતુલન	1(1)				1(1)						3(1)	5(1)*					1(1)				11(5)
7.	રેડોક્ષ પ્રક્રિયાઓ					1(1)						3(1)							2(1)			6(3)
8.	કાર્બનિક રાસાયણવિજ્ઞાન - કેટલાક પાયાના સિદ્ધાંતો અને પદ્ધતિઓ	1(1)		3(1)*		1(1)					2(1)				2(1)							9(5)
9.	હાઈડ્રોકાર્બન	1(1)				1(1)			5(1)	1(1)	2(1)*									3(1)		13(6)
	Sub Total	**5(5)**		**3(1)**		**6(6)**	**4(2)**	**9(3)**	**5(1)**	**3(3)**	**10(5)**	**6(2)**	**5(1)**		**6(3)**		**5(1)**	**2(1)**	**2(1)**	**9(3)**		**80(39)**
	Total	**8(6)**				**24(12)**				**24(11)**				**11(4)**				**13(5)**				**80(39)**

નોંધ : 1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે. 2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચનાઓ :

1. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D, છે.
2. પ્રશ્ન નં. 01 થી 16 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
3. પ્રશ્ન નં. 17 થી 27 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
4. પ્રશ્ન નં. 28 થી 36 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.
5. પ્રશ્ન નં. 37 થી 39 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે.
6. વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
7. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
8. નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

વિભાગ - A

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો : (પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16) (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** **[16]**

1. જો ડાયહાઈડ્રોજન વાયુના 10 કદ ડાયઑક્સિજન વાયુના 5 કદ સાથે પ્રક્રિયા કરે છે, તો પાણીની બાષ્પનું કેટલું કદ ઉત્પન્ન થશે ?

2. નીચેના પૈકી કયા આયનની આયોનિક ત્રિજ્યા સૌથી વધારે હોય છે ?

   (A) Be^{+2} (B) Mg^{+2}

   (C) Sr^{+2} (D) Ca^{+2}

3. O_2^+ અણુ આયનના સંદર્ભમાં સાચું વિધાન કયું છે ?

   (A) તેની સ્થિરતા O_2 કરતાં ઓછી છે.

   (B) તેનો બંધક્રમાંક O_2 કરતાં મોટો, જ્યારે બંધ લંબાઈ O_2 થી વધારે છે.

   (C) તે ધનભારિત હોવાથી પ્રતિચુંબકીય છે.

   (D) તેની π^*_{2Px} અથવા π^*_{2Py} આણ્વીય કક્ષકમાં અયુગ્મન હોવાથી તે અનુચુંબકીય છે.

4. NO_3^- ની સસ્પંદન રચનાઓ લખો.

5. નીચેની પ્રક્રિયામાં AI પરમાણુના સંકરણમાં થતો ફેરફાર દર્શાવો.

   $AICl_3 + Cl^- \rightarrow AICl_4^-$

6. 353 K તાપમાને બેન્ઝિનની એન્ટ્રોપી ફેરફાર 0.087 કિ.જૂલ કેલ્વિન$^{-1}$ મોલ$^{-1}$ છે, તો બેન્ઝિનની બાષ્પાયન ઍન્થાલ્પી ગણો.

   (A) -6.96 કિલો જૂલ મોલ$^{-1}$ (B) 6.96 કિલો જૂલ મોલ$^{-1}$

   (C) –30.711 કિલો જૂલ મોલ$^{-1}$ (D) 30.711 કિલો જૂલ મોલ$^{-1}$

7. કાર્બનના CO_2 માં દહનની એન્થાલ્પી –393.5 kJ mol^{-1} છે. કાર્બન અને ડાયઑક્સિજનમાંથી 35.2 g CO_2 બનાવવામાં મુક્ત થતી ઉષ્મા ગણો.

8. આપેલ પ્રક્રિયા માટે સંતુલન અચળાંક K_c નું સૂત્ર લખો.

$$2Cu(ON_3)_{2(s)} \rightleftharpoons 2CuO_{(s)} + 4NO_{2(g)} + O_{2(g)}$$

9. નીચેના પૈકી કયું વિધાન ખોટું છે ?

(A) ચોક્કસ અવાહક પાત્રમાં રાખવામાં આવેલા બરફ અને પાણીના સંતુલિત મિશ્રણમાં સમય સાથે બરફ અને પાણીના દળમાં ફેરફાર થતો નથી.

(B) આયર્ન (III) નાઇટ્રેટ અને પોટેશિયમ થાયોસાયનેટ ધરાવતાં દ્રાવણમાં જ્યારે ઑક્ઝેલિક ઍસિડ ઉમેરવામાં આવે છે. ત્યારે લાલ રંગની તીવ્રતા વધે છે.

(C) ઉદ્દીપકના ઉમેરવાથી સંતુલન અચળાંકનાં મૂલ્ય પર કોઈ અસર થતી નથી.

(D) ΔHનું ઋણ મૂલ્ય ધરાવતી પ્રક્રિયા માટે તાપમાનના વધારા સાથે સંતુલન અચળાંક ઘટે છે.

10. કયા મિશ્રણની pH 7 કરતાં વધુ હશે ?

(A) HCI + NaOH (B) $NH_4OH + NH_4CI$

(C) $CH_3COOH + NH_4OH$ (D) $CH_3COOH + CH_3COONa$

11. નીચે દર્શાવેલાં સંયોજનનું સૂત્ર લખો :

(I) મરક્યુરી (II) ક્લોરાઇડ

12. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનનું IUPAC નામ લખો :

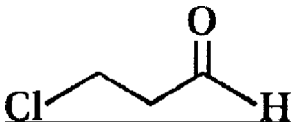

13. વિધાન (A) : કાર્બનિક સંયોજનમાંના તત્ત્વોની પરખ કરવા કાર્બનિક સંયોજનનું સોડિયમ ધાતુની સાથે પીગલન કરાય છે.

કારણ (R) : કાર્બનિક સંયોજનમાંના N, X, S તત્ત્વોનું આયનીય સંયોજનમાં રૂપાંતર થાય છે.

(A) વિધાન (A) અને કારણ (R) બન્ને સાચાં છે અને કારણ (R) તે વિધાન (A)ની સાચી સમજૂતી છે.

(B) વિધાન (A) અને કારણ (R) બન્ને સાચાં છે પણ કારણ (R) તે વિધાન (A)ની સાચી સમજૂતી આપતું નથી.

(C) વિધાન (A) અને કારણ (R) બન્ને ખોટાં છે.

(D) વિધાન (A) સાચું છે પણ કારણ (R) ખોટું છે.

14. બેન્ઝિન વલયમાં નાઈટ્રો સમૂહની હાજરી ..... કરે છે.

(A) વલયને બેઝિક બનાવે છે.

(B) ઈલેક્ટ્રૉન અનુરાગી વિસ્થાપન માટે વલયને સક્રિય બનાવે છે.

(C) ઈલેક્ટ્રૉન અનુરાગી વિસ્થાપન માટે વલયને નિષ્ક્રિય બનાવે છે.

(D) કેન્દ્રાનુરાગી વિસ્થાપન માટે વલયને નિષ્ક્રિય બનાવે છે.

15. F_2, Cl_2, Br_2, I_2 હેલોજનોને તેમની આલ્કેન સાથેની પ્રતિ-ક્રિયાત્મકતાના ચડતા ક્રમમાં ગોઠવો :

(A) $I_2 < Br_2 < Cl_2 < F_2$ (B) $Br_2 < Cl_2 < F_2 < I_2$

(C) $F_2 < Cl_2 < Br_2 < I_2$ (D) $Br_2 < I_2 < Cl_2 < F_2$

16. 1 - ફિનાઈલ-બ્યુટ-1-ઈન સંયોજનના ઓઝોનોલીસિસથી મળતી નીપજના IUPAC નામ લખો.

વિભાગ - B

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)** [22]

17. પ્રયોગશાળામાં મૅંગેનીઝ ડાયોક્સાઈડ (MnO_2)ની જલીય હાઈડ્રોક્લોરિક ઍસિડ સાથે નીચે પ્રમાણે પ્રક્રિયા કરી ક્લોરિન બનાવવામાં આવે છે :

$$4HCl_{(aq)} + MnO_{2(s)} \rightarrow 2H_2O_{(l)} + MnCl_{2(aq)} + Cl_{2(g)}$$

5.0 g મેંગેનીઝ ડાયોક્સાઈડ સાથે HCl ના કેટલા ગ્રામ પ્રક્રિયા કરશે ?

18. 4×10^{-7} m તરંગલંબાઈ ધરાવતો ફોટોન એક ધાતુની સપાટીને અથડાય છે. ધાતુનું કાર્યવિધેય 2.13 eV છે. ફોટોનની ઊર્જાની ગણતરી કરો. (1 eV = 1.6020×10^{-19} J)

19. ધનાયનની ત્રિજ્યા તેના જનક પરમાણુની ત્રિજ્યા કરતાં શા માટે નાની હોય છે અને ઋણ આયનની ત્રિજ્યા તેના જનક પરમાણુની ત્રિજ્યા કરતાં શા માટે મોટી હોય છે ? સમજાવો.

20. NH_3 અને NF_3 માંથી કોની દ્વિધ્રુવ ચાકમાત્રા વધારે છે અને શા માટે ?

અથવા

20. પાણીના અણુમાં આવેલ બંધકોણ, એમોનિયાના અણુમાંના બંધકોણ કરતાં ઓછો શા માટે છે ?

21. N_2 અને O_2ના બંધક્રમાંક ઉપર, નીચે દર્શાવેલ પ્રક્રિયાથી શું અસર થશે ?

(A) $N_2 \rightarrow N^+_2 + e^-$

(B) $O_2 \rightarrow O^+_2 + e^-$

22. NaBr માટે $\Delta_{\text{લૅટાઈસ}}H^-$ નું મૂલ્ય નીચેની માહિતી પરથી ગણો :

$\Delta_{\text{ગલન}}H$ (સોડિયમ ધાતુ માટે) = 108.4 kJ mol^{-1}

સોડિયમની આયનીકરણ એન્થાલ્પી = 496 kj mol^{-1}

બ્રોમિનની ઈલેક્ટ્રૉન પ્રાપ્તિ એન્થાલ્પી = –325 kj mol^{-1}

બ્રોમિનની બંધ વિયોજન એન્થાલ્પી = 192 kj mol^{-1}

$\Delta_f H^-$ ($NaBr_{(s)}$ માટે) = –360.1 kj mol^{-1}

23. આદર્શ વાયુ માટે ΔH અને ΔU વચ્ચેનો સંબંધ મેળવો.

24. અવલોકનને કેવી રીતે સમજાવશો : ક્લોરાઇડયુક્ત અકાર્બનિક મિશ્રણમાં સાંદ્ર સલ્ફ્યુરિક ઍસિડ ઉમેરવામાં આવે છે ત્યારે તીવ્ર વાસવાળો રંગવિહીન HCl વાયુ ઉત્પન્ન થાય છે, પરંતુ જો મિશ્રણમાં બ્રોમાઇડ હોય તો બ્રોમિનની લાલ વરાળ ઉત્પન્ન થાય છે. શા માટે ?

25. પ્રોપીન કરતાં 2–મિથાઈલ પ્રોપીન વધુ સ્થાયી શા માટે છે ?

26. 2-મિથાઇલ બ્યુટેનમાંથી પ્રાપ્ત થતા વિવિધ કાર્બોકેટાયનના બંધારણ લખી આ કાર્બોકેટાયનને તેમની સ્થિરતાના ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવો.

27. પરિવર્તન માટે બે તબક્કામાં પ્રક્રિયા લખો.

બેન્ઝિનમાંથી *m*- નાઈટ્રોક્લોરોબેન્ઝિન

અથવા

27. પરિવર્તન માટે બે તબક્કામાં પ્રક્રિયા લખો.

ઇથાઈનમાંથી એસીટોફિનોન

વિભાગ – C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** [27]

28. નીચેના આલ્કોહોલની β-વિલોપન (નિર્જલીકરણ) પ્રક્રિયાઓ લખો. (i) પ્રોપાઈલ આલ્કોહોલ (ii) આઈસોપ્રોપાઈલ આલ્કોહોલ (iii) તૃતીયક-બ્યુટાઈલ આલ્કોહોલ.

29. નિસ્યંદન, નીચા દબાણે નિસ્યંદન અને વરાળ નિસ્યંદન વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

અથવા

29. નીચે દર્શાવેલી પદ્ધતિઓના સિદ્ધાંતોને એક-એક ઉદાહરણ આપીને ટૂંકમાં વર્ણવો :

(a) સ્ફટિકીકરણ (b) નિસ્યંદન (c) ક્રોમેટોગ્રાફી

30. નીચે દર્શાવેલાં સમીકરણોને આયન-ઇલેક્ટ્રૉન તથા ઑક્સિડેશન આંક પદ્ધતિ દ્વારા સમતોલ કરો (બેઝિક માધ્યમમાં) તથા તેમાં રહેલા ઑક્સિડેશનકર્તા અને રિડક્શનકર્તાને ઓળખી બતાવો :

$$Cl_2O_{7(g)} + H_2O_{2(aq)} \rightarrow ClO^-_{2(aq)} + O_{2(g)} + H^+$$

31. આયર્નના અયસ્કમાંથી આયર્નના ઉત્પાદનની એક પદ્ધતિમાં આયર્ન (II)નું કાર્બન મોનૉક્સાઈડ વડે રિડક્શન કરવામાં આવે છે જેથી આયર્ન ધાતુ અને CO_2 મળે છે.

$$FeO_{(s)} + CO_{(g)} \rightleftharpoons Fe_{(s)} + CO_{2(g)}\ K_p = 0.265\ at\ 1050\ K$$

CO અને CO_2નાં સંતુલને આંશિક દબાણ 1050 K તાપમાને કેટલાં હશે ? પ્રારંભિક આંશિક દબાણ છે : p_{CO} = 1.4 atm અને p_{CO2} = 0.80 atm.

32. $CCl_{4(g)} \rightarrow C_{(g)} + 4Cl_{(g)}$ પ્રક્રિયા માટે એન્થાલ્પી ફેરફાર ગણો અને $CCl_{4(g)}$ માં C – Cl બંધની બંધન એન્થાલ્પી ગણો.

$\Delta_{vap}H^0(CCl_4)$ = 30.5 kJ mol^{-1}

$\Delta_f H^0(CCl_4)$ = –135.5 kJ mol^{-1}

$\Delta_a H^0(C)$ = 715.0 kJ mol^{-1} જ્યાં $\Delta_a H^0$ પરમાણ્વીકરણ (atomisation) એન્થાલ્પી છે.

$\Delta_a H^0(Cl_2)$ = 242 kJ mol^{-1}

33. PCl_5ની બાબતમાં સંકરણ વર્ણવો. શા માટે અક્ષીય બંધો વિષુવવૃત્તીય બંધો (equatorial) કરતાં વધારે લાંબા હોય છે ?

34. દળ ક્રમાંક 81 વાળું તત્ત્વ પ્રોટોનની સરખામણીમાં 31.7 % વધુ ન્યુટ્રોન ધરાવે છે. પરમાણુની સંજ્ઞા ગણતરી કરીને તારવો.

અથવા

34. જો બોહરની પ્રથમ કક્ષામાંના ઈલેક્ટ્રોનનો વેગ 2.19 x 10^6 ms^{-1} છે. તેની સાથે સંકળાયેલ દ્ર-બ્રોગલી તરંગલંબાઈ ગણો.

35. તમે આ તથ્યને કેવી રીતે સમજાવશો કે સોડિયમની પ્રથમ આયનીકરણ એન્થાલ્પીનું મૂલ્ય મૅગ્નેશિયમની પ્રથમ આયનીકરણ એન્થાલ્પિ મૂલ્ય કરતાં ઓછું છે, પરંતુ સોડિયમની દ્વિતીય આયનીકરણ એન્થાલ્પીનું મૂલ્ય મૅગ્નેશિયમની દ્વિતીય આયનીકરણ એન્થાલ્પી મૂલ્ય કરતાં વધુ છે.

36. સરળ ગુણક પ્રમાણનો નિયમ લખો અને તેનાં બે ઉદાહરણો આપી સમજાવો. આ નિયમ પરમાણુનું અસ્તિત્વ કેવી રીતે દર્શાવે છે તે જણાવો.

વિભાગ – D

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)** [15]

37. (i) અનિશ્ચિતતાનો સિદ્ધાંત માત્ર સૂક્ષ્મ કણોની ગતિ માટે સાર્થક છે અને સ્થૂળ કણ માટે અવગણ્ય છે. આ વિધાનની યથાર્થતા યોગ્ય ઉદાહરણથી સમજાવો.

    (ii) 'કક્ષા' અને 'કક્ષક' વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

38. નિર્બળ એસિડ CH_3COOHના વિયોજન અચળાંકનું સમીકરણ મેળવો અને CH_3COOH માટે તેના 0.02M દ્રાવણનો વિયોજન અંશ તેમજ દ્રાવણનો pH ગણો. (CH_3COOH નો ka = 1.74 x 10^{-5})

અથવા

38. નિર્બળ એસિડ અને નિર્બળ બેઈઝના દ્રાવણની pH પર સમાન આયનની અસર સમજાવો. તથા 0.2 M NH_4Cl અને 0.1 M NH_3 ધરાવતા મિશ્ર દ્રાવણની pH ગણો.

    [25^0 સે તાપમાને NH_3નો આયનીકરણ અચળાંક 1.77 x 10^{-5} છે]

39. પ્રોપિનની HBr સાથેની પેરોક્સાઈડની હાજરીમાં અને ગેરહાજરીમાં થતી પ્રક્રિયાની ક્રિયાવિધી સમજાવો.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ભૌતિક વિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	15	15	07	08	50
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ	**24 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટ દીઠ ગુણભાર
1.	એકમ અને માપન	05	યુનિટ-1 25 ગુણ
2.	સુરેખ પથ પર ગતિ	07	
3.	સમતલમાં ગતિ	07	
4.	ગતિના નિયમો	06	
5.	કાર્ય, ઊર્જા અને પાવર	05	યુનિટ-2 25 ગુણ
6.	કણોના તંત્રો અને ચાકગતિ	12	
7.	ગુરુત્વાકર્ષણ	08	
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે, પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ભૌતિક વિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

પ્રશ્ન ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	• હેતુલક્ષી પ્રકારના 1 ગુણના 10 પ્રશ્નો જેમાં ખાલી જગ્યા, જોડકાં, ખરાં-ખોટાં, તફાવત, બહુવિકલ્પી, વ્યાખ્યા, નિયમ, કથન, પારિમાણિક સૂત્ર, વિધાન-કારણ વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	**[10]**
	SECTION - B	
11 થી 16	• અતિ ટૂંક જવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	**[12]**
	SECTION - C	
17 થી 22	• ટૂંક જવાબી પ્રકારના 3 ગુણના 6 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	**[18]**
	SECTION - D	
23 થી 24	• વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 2 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	**[10]**
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ભૌતિક વિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	15	15	07	08	50
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ24 પ્રશ્નો	**50 ગુણ**	

પ્રકરણદીઠ યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	એકમ અને માપન	01	યુનિટ-1 09 ગુણ
2.	સુરેખ પથ પર ગતિ	03	
3.	સમતલમાં ગતિ	03	
4.	ગતિના નિયમો	02	
5.	કાર્ય, ઊર્જા અને પાવર	02	યુનિટ-2 06 ગુણ
6.	કણોના તંત્રો અને ચાકગતિ	03	
7.	ગુરુત્વાકર્ષણ	01	
8.	ઘન પદાર્થના યાંત્રિક ગુણધર્મો	04	યુનિટ-3 35 ગુણ
9.	તરલના યાંત્રિક ગુણધર્મો	08	
10.	દ્રવ્યના ઉષ્મીય ગુણધર્મો	05	
11.	થર્મોડાયનેમિક્સ	11	
12.	ગતિવાદ	07	
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ભૌતિક વિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	● હેતુલક્ષી પ્રકારના 1 ગુણના કુલ 10 પ્રશ્નો જેમાં ખાલીજગ્યા, જોડકાં, ખરાં/ખોટાં, તફાવત, બહુવિકલ્પી, વ્યાખ્યા, નિયમ, કથન, પારિમાણીક સૂત્ર, વિધાન-કારણ વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	**10**
	SECTION - B	
11 થી 16	● અતિ ટૂંકજવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	**12**
	SECTION - C	
17 થી 22	● ટૂંકજવાબી પ્રકારના 3 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	**18**
	SECTION - D	
23 થી 24	● વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 2 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો	**10**
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ભૌતિક વિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	08	24	24	11	13	**80**
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	11	22
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	09	27
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	03	15
	કુલ	**39 પ્રશ્નો**	**80 ગુણ**

પ્રકરણદીઠ અને યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	એકમ અને માપન	03	યુનિટ-1 23 ગુણ
2.	સુરેખ પથ પર ગતિ	05	
3.	સમતલમાં ગતિ	08	
4.	ગતિના નિયમો	07	
5.	કાર્ય, ઊર્જા અને પાવર	05	યુનિટ-2 19 ગુણ
6.	કણોના તંત્રો અને ચાકગતિ	10	
7.	ગુરુત્વાકર્ષણ	04	
8.	ઘન પદાર્થના યાંત્રિક ગુણધર્મો	02	યુનિટ-3 18 ગુણ
9.	તરલના યાંત્રિક ગુણધર્મો	05	
10.	દ્રવ્યના ઉષ્મીય ગુણધર્મો	03	
11.	થર્મોડાયનેમિક્સ	05	
12.	ગતિવાદ	03	
13.	દોલનો	08	યુનિટ-4 20 ગુણ
14.	તરંગો	12	
	કુલ ગુણ	**80**	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ભૌતિક વિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 80**

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 16	● હેતુલક્ષી પ્રકારના 1 ગુણના કુલ 16 પ્રશ્નો જેમાં ખાલીજગ્યા, જોડકાં, ખરાં/ખોટાં, તફાવત, બહુવિકલ્પી, વ્યાખ્યા, નિયમ, કથન, પારિમાણીક સૂત્ર, વિધાન-કારણ વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	**16**
	SECTION - B	
17 થી 27	● અતિ ટૂંકજવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 11 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં બે પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવા.	**22**
	SECTION - C	
28 થી 36	● ટૂંકજવાબી પ્રકારના 3 ગુણના કુલ 9 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં બે પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવા.	**27**
	SECTION - D	
37 થી 39	● વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 3 પ્રશ્નો – આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો	**15**
	કુલ ગુણ	**80**

BLUEPRINT

વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 11 (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) **વિષય : ભૌતિક વિજ્ઞાન (054)** **કુલ ગુણ : 80** **સમય : 3 કલાક**

	FORM OF QUESTIONS	જ્ઞાન KNOWLEDGE				સમજ UNDERSTANDING				ઉપયોજન APPLICATION				ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skil) સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)				અનુમાન/મૂલ્યાંકન Interential/Evaluative)				Total
		OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 4 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA 4 Mark	
ક્રમ	પ્રકરણનું નામ																					
1.	એકમ અને માપન						2(1)*			1(1)												3(2)
2.	સુરેખ પથ પર ગતિ	1(1)	2(1)								2(1)											5(3)
3.	સમતલમાં ગતિ												5(1)*	1(1)	2(1)							8(3)
4.	ગતિના નિયમો							3(1)								3(1)		1(1)				7(3)
5.	કાર્ય, ઊર્જા અને પાવર					1(1)	2(1)				2(1)											5(3)
6.	કણોના તંત્રો અને ચાકગતિ					1(1)			5(1)	1(1)		3(1)										10(4)
7.	ગુરુત્વાકર્ષણ			3(1)														1(1)				4(2)
8.	ઘન પદાર્થના યાંત્રિક ગુણધર્મો																		2(1)*			2(1)
9.	તરલના યાંત્રિક ગુણધર્મો					1(1)		3(1)*						1(1)								5(3)
10.	દ્રવ્યના ઉષ્મીય ગુણધર્મો						2(1)											1(1)				3(2)
11.	થર્મોડાયનેમિક્સ									1(1)		3(1)*		1(1)								5(3)
12.	ગતિવાદ																			3(1)		3(1)
13.	દોલનો									1(1)	2(1)	3(1)			2(1)							8(4)
14.	તરંગો		2(1)			1(1)		3(1)						1(1)							5(1)	12(5)
	Sub Total	**1(1)**	**4(2)**	**3(1)**		**4(4)**	**6(3)**	**9(3)**	**5(1)**	**4(4)**	**6(3)**	**9(3)**	**5(1)**	**4(4)**	**4(2)**	**3(1)**		**3(3)**	**2(1)**	**3(1)**	**5(1)**	**80(39)**
	Total	**8(4)**				**24(11)**				**24(11)**				**11(7)**				**13(6)**				**80(39)**

નોંધ : 1. કૌંસમાં દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નની સંખ્યા અને બહારનો અંક ગુણ દર્શાવે છે.
2. *ની નિશાનીવાળો પ્રશ્ન આંતરિક વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યૂપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે યુનિટવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ભૌતિક વિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચનાઓ :
(1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D છે.
(2) પ્રશ્ન નં. 01 થી 16 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
(3) પ્રશ્ન નં. 17 થી 27 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
(4) પ્રશ્ન નં. 28 થી 36 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે
(5) પ્રશ્ન નં. 37 થી 39 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે
(6) વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
(7) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(8) નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

વિભાગ : A

- **નીચે આપેલા 1 થી 16 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ છે.)** **[16]**

1. $Nm^{-1} S^2$ એકમ ધરાવતી ભૌતિકરાશિ જણાવો.
2. અચળ ઝડપથી વર્તુળાકાર માર્ગ પર ગતિ કરતાં કણના તાત્ક્ષણિક વેગ અને તાત્ક્ષણિક પ્રવેગ વચ્ચેનો ખૂણો _____ .
3. $\vec{A} = 3\hat{i} + 2\hat{j}$ અને $\vec{B} = \hat{i} + \hat{j} - 2\hat{k}$ ની બાદબાકી કરતાં $\vec{A} - \vec{B}$ માં y–અક્ષની દિશામાં ઘટકનું મૂલ્ય _____
4. વળાંકવાળા રસ્તાઓ ઢાળવાળા શાથી હોય છે ?
5. જો દીવાલ પર 20 N બળ લગાડતાં દીવાલનું સ્થાનાંતર ન થતું હોય, તો થતું કાર્ય _____
   (A) 20 J (B) 0 J (C) 10 J (D) કશું કહી શકાય નહીં
6. 8 g અને 6 g દળવાળા બે કણો વચ્ચેનું અંતર 42 cm છે, તો તેનાથી બનેલાં તંત્રનું દ્રવ્યમાન કેન્દ્ર 6 g દળવાળા પદાર્થથી કેટલું દૂર હશે ?
   (A) 18 cm (B) 24 cm (C) 48 cm (D) 54 cm
7. બે સમાન ઈંડામાં એક ઈંડું કાચું છે તથા બીજું બાફેલું છે. બંને સમાન કોણીય ઝડપથી ભ્રમણ કરે છે, તો કયું ઈંડું વહેલું સ્થિર થશે ?
   (A) કંઈ કહી શકાય નહીં (B) બંને ઈંડાં એકીસાથે સ્થિર થશે.
   (C) બાફેલું (D) કાચું
8. એક બિંદુએ ગુરુત્વીય તીવ્રતાનું મૂલ્ય 0.7 N/kg છે, તો તે બિંદુએ 5 kg દળના પદાર્થ પર લાગતા ગુરુત્વબળનું મૂલ્ય કેટલું હશે ?
   (A) 0.14 N (B) 3.5 N (C) 7.14 N (D) 0 N
9. તરલ માટે શ્યાનતા ગુણાંકનું પરિમાણિક સૂત્ર લખો.

10. પાણીનું મોટું ટીપું, નાના નાના 8 ટીપામાં વિભાજિત થાય, તો આ ક્રિયામાં ઊર્જા :.....

11. શરીરનું ઋણ તાપમાન કેલ્વિન માપક્રમ પર શક્ય છે ? શાથી ?

12. વિધાન સાચું છે કે ખોટું તે જણાવો : ઊંચાઈએથી પાણી નીચે પડવું એ પ્રતિવર્તી પ્રક્રિયા છે.

13. બંધ ઓરડામાં ચાલુ રાખેલ રેફ્રિજરેટરનો દરવાજો ખુલ્લો રાખીએ, તો ઓરડો ઠંડો થશે કે ગરમ ?

14. $f(t) = A\cos(a)t$ વિધેયનો આવર્તકાળ શાથી $T = \frac{2\pi}{\omega}$ લેવો જોઈએ ?

15. પાણીમાં મોટરબોટ (વહાણ) ગતિ કરે ત્યારે પાણીમાં ઉત્પન્ન થતાં તરંગો .....

(A) સંગત પણ નહીં અને લંબગત પણ નહીં (B) સંગત અને લંબગત બંને

(C) ફક્ત સંગત (D) ફક્ત લંબગત

16. ક્લોઝ્ડ પાઈપની મૂળભૂત આવૃત્તિ 300 Hz છે, તો તેના દ્વિતીય ઓવરટોનની આવૃત્તિ કેટલી હશે ?

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ છે.)** **[22]**

17. કોઈ ઘનની બધી જ બાજુનું આપેલ મૂલ્ય 7.203 m છે. યોગ્ય સાર્થક અંક સુધી ઘનનું કુલ પૃષ્ઠ ક્ષેત્રફળ તથા કદ શોધો.

અથવા

17. 5.74 g નો એક પદાર્થ $1.2\ cm^3$ જેટલો અવકાશ રોકે છે. સાર્થક અંકોને ધ્યાનમાં રાખી તેની ઘનતા શોધો.

18. પ્રવેગ ધન, ઋણ અને શૂન્ય હોય તે માટેના સ્થાન $x \rightarrow$ સમય t ના આલેખો દોરો.

19. કોઈ એક ખેલાડી 29.4 m s^{-1} ની પ્રારંભિક ઝડપથી એક દડાને ઊર્ધ્વદિશામાં ફેંકે છે. દડો કેટલી મહત્તમ ઊંચાઈએ પહોંચશે ? અને કેટલા સમય બાદ ખેલાડીના હાથમાં પાછો આવશે ? ($g = 9.8\ ms^{-2}$ અને વાયુનો અવરોધ અવગણીએ છીએ.)

20. વાસ્તવિક સંખ્યા વડે સદિશોના ગુણાકારનો અર્થ યોગ્ય ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

21. બળ $\vec{F} = (3\hat{i} + 4\hat{j} - 5\hat{k})$ એકમ અને સ્થાનાંતર $\vec{d} = (5\hat{i} + 4\hat{j} + 5\hat{k})$ એકમ વચ્ચેનો ખૂણો શોધો તથા $\vec{F}$ ના $\vec{d}$ પરના પ્રક્ષેપનું મૂલ્ય શોધો.

22. સ્પ્રિંગના છેડે બાંધેલ બ્લૉકની ગતિ માટે જુદા જુદા સ્થાને યાંત્રિકઊર્જા, સ્થિતિઊર્જા અને ગતિઊર્જા વિરુદ્ધ સ્થાનાંતરનો આલેખ દોરો.

23. 50 cm બાજુની લંબાઈ ધરાવતા સીસાનાં એક ચોરસ ચોસલાની જાડાઈ 10 cm છે. તેની પાતળી બાજુ પર 9.0×10^4 N જેટલું સ્પર્શીય બળ લાગુ પાડેલ છે. જો ચોસલાની નીચેની બાજુ ભોંયતળિયા સાથે જડિત કરેલી (riveted) હોય, તો તેની ઉપર તરફની બાજુ કેટલી સ્થાનાંતરિત થશે ? ($G = 5.6 \times 10^9\ N/m^{-2}$)

અથવા

23. 15.2 mm x 19.1 mm લંબચોરસ આડછેદનું ક્ષેત્રફળ ધરાવતાં તાંબાના એક ટુકડાને 44,500 N બળના તણાવ વડે ખેંચવામાં આવે છે. જેથી માત્ર સ્થિતિસ્થાપક વિરૂપણ ઉદ્ભવે છે. તો ઉદ્ભવતી વિકૃતિની ગણતરી કરો.

$$Y_{Cu} = 1.2 \times 10^{11} \frac{N}{m^2}$$

24. બે નિરપેક્ષ માપક્રમ A અને B પર પાણીનું ત્રિબિંદુ 200 A અને 350 B દ્વારા વ્યાખ્યાયિત કરેલ છે, તો T_A અને T_B વચ્ચે શું સંબંધ હોઈ શકે ?

25. સ.આ.ગ. માટે બળનો નિયમ લખો અને સ.આ.ગ. કરતાં કણનાં આવર્તકાળનું સૂત્ર મેળવો.

26. એક એન્જિનના સિલિન્ડર હેડમાં પિસ્ટન 1.0 m નો સ્ટ્રોક (કંપવિસ્તાર કરતાં બમણી) ધરાવે છે. જો પિસ્ટન 200 rad/m ની કોણીય આવૃત્તિ સાથે સરળ આવર્તગતિ કરે તો તેની મહત્તમ ઝડપ કેટલી હશે ?

27. તરંગની ઝડપની વ્યાખ્યા લખો અને $\upsilon = \frac{w}{k}$ તારવો.

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ છે.)** **[27]**

28. એક સ્ત્રી 500 g દળોનો પદાર્થ 25 ms^{-1} ની ઝડપથી ફેંકે છે તો,
    (a) પદાર્થને લગાડેલ બળનો આઘાત કેટલો હશે ?
    (b) જો પદાર્થ દીવાલ પર અથડાઈ મૂળ ઝડપ કરતાં અડધી ઝડપથી પાછો ફેંકાતો હોય, તો પદાર્થના વેગમાનમાં થતો ફેરફાર કેટલો હશે ?

29. આકૃતિમાં દર્શાવેલ મુજબ 6 kg દળને છતથી 2 m લંબાઈના દોરડા વડે લટકાવેલ છે. દોરડાના મધ્યબિંદુ (P) એ 50 Nનું એક બળ સમક્ષિતિજ દિશામાં દર્શાવ્યા મુજબ લગાડવામાં આવે છે. સંતુલન સ્થિતિમાં દોરડું ઊર્ધ્વ દિશા સાથે કેટલો કોણ બનાવશે ? ($g = 10\ m\ s^{-2}$ લો.) દોરડાનું દળ અવગણો.

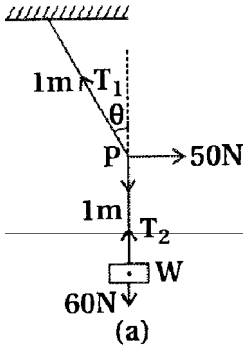

(a)

30. HCl અણુમાં, બે પરમાણુઓના ન્યુક્લિયસો વચ્ચેનું અંતર લગભગ 1.27Å $\left(1Å = 10^{-10} m\right)$ છે. ક્લોરિન અણુ એ હાઈડ્રોજન પરમાણુથી લગભગ 35.5 ગણો દળદાર છે અને આ અણુનું લગભગ તમામ દળ તેના ન્યુક્લિયસમાં કેન્દ્રિત છે તેમ આપેલ છે, તો અણુના CM નું આશરે સ્થાન શોધો.

31. ન્યુટનનો ગુરુત્વાકર્ષણનો સાર્વત્રિક નિયમ સદિશ રૂપે દર્શાવો.

32. દર્શાવો કે તરલ સ્તંભના કારણે ઉદ્ભવતું દબાણ એ તરલ સ્તંભની ઊંચાઈ h અને તરલની ઘટના p પર આધારિત છે. અથવા h ઊંચાઈના સ્તંભ વડે લાગતાં દબાણનું સૂત્ર મેળવો.

અથવા

32. ટૉરિસેલીના બૅરોમિટરમાં પારો વપરાયો હતો. પાસ્કલે 984 kg m^{-3} ઘનતાનો ફ્રેંચ વાઈન વાપરીને તેની નકલ કરી. સામાન્ય વાતાવરણના દબાણ માટે વાઈનના સ્તંભની ઊંચાઈ કેટલી હશે ?

33. અચળ દબાણ માટે થરમૉડાયનેમિક્સના પ્રથમ નિયમનું સ્વરૂપ મેળવો.

અથવા

33. એક વરાળયંત્ર એક મિનિટમાં 5.4 x સ 10^8 J કાર્ય આપે છે અને તેના બૉઈલરમાંથી એક મિનિટમાં 3.6 x 10^9 J ઉષ્મા પૂરી પાડે છે. એન્જિનની કાર્યક્ષમતા કેટલી હશે ? એક મિનિટમાં કેટલી ઉષ્માવેડફાતી હશે ?

34. 30 લિટર કદના ઑક્સિજનના બાટલાનું 27° C તાપમાને પ્રારંભિક ગેજ દબાણ (Guage Pressure) 15 atm છે. બાટલામાંથી થોડો ઑક્સિજન કાઢ્યા પછી, માપનનું ગેજ દબાણ ઘટીને 11 atm અને તાપમાન ઘટીને 17° C થાય છે. બાટલામાંથી બહાર કાઢેલા ઑક્સિજનનું દળ શોધો. ($R = 8.31\ J\ mol^{-1}K^{-1}$, O_2 નું મોલર દળ = 32 u)

35. એક પદાર્થ $x = 5\cos\left[2\pi t + \frac{\pi}{4}\right]$ સમીકરણ (SI એકમોમાં) અનુસાર સ.આ.ગ. કરે છે. t = 1.5s માટે આ પદાર્થ (a) ના સ્થાનાંતર (b) ની વેગ અને (c) ના પ્રવેગની ગણતરી કરો.

36. 300 m ઊંચા ટાવરની ટોચ પરથી પડવા દીધેલો એક પથ્થર ટાવરના પાયા આગળના જળાશયના પાણીમાં ખાબકે છે. આ ખાબકવાનો અવાજ ટોચ પર ક્યારે સંભળાશે ? હવામાં ધ્વનિની ઝડપ 340 ms^{-1} આપેલ છે. ($g = 9.8\ ms^{-2}$)

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. આપો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)** **[15]**

37. $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} + \vec{d} = \vec{0}$ આપેલ છે. નીચે આપેલ વિધાનમાંથી કયું સાચું છે :

(A) $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$ તથા $\vec{d}$ દરેક શૂન્ય સદિશ છે.

(B) $|\vec{a} + \vec{c}|$ નું મૂલ્ય $|\vec{b} + \vec{d}|$ ના મૂલ્ય જેટલું છે.

(C) $\vec{a}$ નું માન $\vec{b}$, $\vec{c}$ તથા $\vec{d}$ ના માનના સરવાળાથી ક્યારેય વધારે ન હોઈ શકે.

(D) જો $\vec{a}$ અને $\vec{d}$ એક રેખસ્થ ન હોય તો $(\vec{b} + \vec{c})$, $\vec{a}$ અને $\vec{d}$ વડે બનતા સમતલમાં હશે અને જો $\vec{a}$ અને $\vec{d}$ એક રેખસ્થ હોય, તો તે $\vec{a}$ અને $\vec{d}$ ની રેખામાં હશે.

અથવા

37. એક ખુલ્લા મેદાનમાં એક કારચાલક એવો રસ્તો પકડે છે કે જે દરેક 500 મીટર અંતર બાદ તેની ડાબી બાજુ 60° ના ખૂણે વળાંક લે છે. એક વળાંકથી શરૂ કરી, કારચાલકના ત્રીજા, છઠ્ઠા તથા આઠમા વળાંક પાસે સ્થાનાંતર શોધો. આ દરેક સ્થિતિમાં કારચાલકની કુલ પથ લંબાઈની તેના સ્થાનાંતરના માન સાથે તુલના કરો.

38. આકૃતિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે W વજનના એક અનિયમિત સળિયાને અવગણ્ય વજનની બે દોરીએ દ્વારા લટકાવીને સ્થિર રાખવામાં આવેલ છે. ઊર્ધ્વદિશા (શિરોલંબ) સાથે દોરીઓ દ્વરા બનાવવામાં આવેલા ખૂણા અનુક્રમે 36.9° અને 53.1° છે. આ સળિયાની લંબાઈ 2 m છે. આ સળિયાનીડાબી બાજુના છેડાથી તેના ગુરુત્વકેન્દ્રના અંતર d ની ગણતરી કરો.

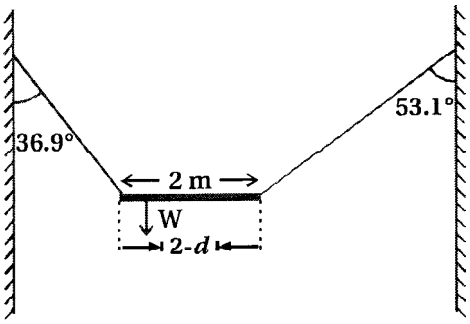

39. એક દોરી પર લંબગત હાર્મોનિક તરંગ $y(x, t) = 3.0 \sin(36t + 0.018x + \pi/4)$ વડે રજૂ કરાય છે, જ્યાં x અને y cm માં હવામાં અને t s માં છે. x ની ધન દિશા ડાબેથી જમણી તરફ છે.

(A) આ પ્રગામી તરંગ છે કે સ્થિત તરંગ છે ? જો તે પ્રગામી હોય, તો ઝડપ કેટલી અને પ્રસરણની દિશા કઈ છે ?

(B) તેના કંપવિસ્તાર અને આવૃત્તિ કેટલા છ ?

(C) ઉદ્ગમ પાસે મૂળ (પ્રારંભિક) કળા કેટલી છે ?

(D) તરંગમાં બે ક્રમિક શૃંગ વચ્ચેનું લઘુતમ અંતર કેટલું છે ?

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 જીવ વિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	15	04	08	09	50
ટકા	**28%**	**30%**	**08%**	**16%**	**18%**	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ	**24**	**50**

પ્રકરણદીઠ-યુનિટદીઠ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	સજીવ વિશ્વ	04	યુનિટ-1 (21)
2.	જૈવિક વર્ગીકરણ	05	
3.	વનસ્પતિ સૃષ્ટિ	05	
4.	પ્રાણી સૃષ્ટિ	07	
5.	સપુષ્પી વનસ્પતિઓની બાહ્યાકાર વિદ્યા	03	યુનિટ-2 (11)
6.	સપુષ્પી નવસ્પતિઓની અંતઃસ્થ રચના	03	
7.	પ્રાણીઓમાં રચનાકીય આયોજન	05	
8.	કોષ : જીવનનો એકમ	07	યુનિટ-3 (18)
9.	જૈવ અણુઓ	05	
10.	કોષચક્ર અને કોષ વિભાજન	06	
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે. પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-11 જીવ વિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)	**[10]**
	નોંધ : પ્રશ્ન નં. 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. તેમાં બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો, જોડકાં જોડો પ્રકારના પ્રશ્નો, ખરા-ખોટાં પ્રશ્નો, વિધાન-કારણ (A-R) પ્રકારનાં પ્રશ્નો, સંગત-અસંગત પ્રશ્નો, ખાલીજગ્યા પૂર્તિ પ્રકારના પ્રશ્નો, મને ઓળખો (ઉખાણા) પ્રકારના પ્રશ્નો, વર્ગીકૃત પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછવાનાં રહેશે.	
	• કોઈ એક જ પ્રકારના બધા જ પ્રશ્નો પૂછી શકાશે નહીં.	
	SECTION - B	
11 થી 16	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (પ્રત્યેકનાં 2 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	**[12]**
	SECTION - C	
17 થી 22	મધ્યમ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	**[18]**
	SECTION - D	
23 થી 24	દીર્ઘ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે	**[10]**
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 જીવ વિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	15	04	08	09	50
ટકા	**28%**	**30%**	**08%**	**16%**	**18%**	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	10
	કુલ	**24**	**50**

પ્રકરણદીઠ-યુનિટદીઠ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
11.	ઉચ્ચ કક્ષાની વનસ્પતિઓમાં પ્રકાશ સંશ્લેષણ	08	યુનિટ-4 {20}
12.	વનસ્પતિઓમાં શ્વસન	07	
13.	વનસ્પતિ વૃદ્ધિ અને વિકાસ	05	
14.	શ્વાસોશ્વાસ અને વાયુઓનું વિનિમય	04	યુનિટ-5 {15}
15.	દેહજળ અને પરિવહન	06	
16.	ઉત્સર્ગ પેદાશો અને તેનો નિયમ	05	
03.	વનસ્પતિ સૃષ્ટિ	05	યુનિટ-1,2,3 {15}
07.	પ્રાણીઓમાં રચનાકીય આયોજન	05	
09.	જૈવ અણુઓ	05	
	કુલ ગુણ	**50**	**50**

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે. પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-11 જીવ વિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)	**[10]**
	નોંધ : પ્રશ્ન નં. 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. તેમાં બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો, જોડકાં જોડો પ્રકારના પ્રશ્નો, ખરા-ખોટાં પ્રશ્નો, વિધાન-કારણ (A-R) પ્રકારનાં પ્રશ્નો, સંગત-અસંગત પ્રશ્નો, ખાલીજગ્યા પૂર્તિ પ્રકારના પ્રશ્નો, મને ઓળખો (ઉખાણા) પ્રકારના પ્રશ્નો, વર્ગીકૃત પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછવાનાં રહેશે.	
	• કોઈ એક જ પ્રકારના બધા જ પ્રશ્નો પૂછી શકાશે નહીં.	
	SECTION - B	
11 થી 16	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (પ્રત્યેકનાં 2 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	**[12]**
	SECTION - C	
17 થી 22	મધ્યમ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	**[18]**
	SECTION - D	
23 થી 24	દીર્ઘ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે	**[10]**
	કુલ ગુણ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 જીવ વિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન(K)	સમજ(U)	ઉપયોજન(A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	22	24	06	13	15	80
ટકા	**28%**	**30%**	**08%**	**16%**	**18%**	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	11	22
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	09	27
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	03	15
	કુલ	**39**	**80**

પ્રકરણદીઠ-યુનિટદીઠ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	સજીવ વિશ્વ	02	યુનિટ-1 {15}
2.	જૈવિક વર્ગીકરણ	03	
3.	વનસ્પતિ સૃષ્ટિ	05	
4.	પ્રાણી સૃષ્ટિ	05	
5.	સપુષ્પી વનસ્પતિઓની બાહ્યાકાર વિદ્યા	05	યુનિટ-2 {14}
6.	સપુષ્પી નવસ્પતિઓની અંતઃસ્થ રચના	04	
7.	પ્રાણીઓમાં રચનાકીય આયોજન	05	
8.	કોષ : જીવનનો એકમ	03	યુનિટ-3 {13}
9.	જૈવ અણુઓ	03	
10.	કોષચક્ર અને કોષ વિભાજન	07	
11.	ઉચ્ચ કક્ષાની વનસ્પતિઓમાં પ્રકાશ સંશ્લેષણ	06	યુનિટ-4 {15}
12.	વનસ્પતિઓમાં શ્વસન	05	
13.	વનસ્પતિ વૃદ્ધિ અને વિકાસ	04	
14.	શ્વાસોચ્છ્વાસ અને વાયુઓનું વિનિમય	03	યુનિટ-5 {23}
15.	દેહજળ અને પરિવહન	05	
16.	ઉત્સર્ગ પેદાશો અને તેનો નિકાલ	04	
17.	પ્રચલન અને હલનચલન	04	
18.	ચેતાકીય નિયંત્રણ અને સહનિયમન	03	
19.	રાસાયણિક સહનિયમન અને સંકલન	04	
	કુલ ગુણ	**80**	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
ધોરણ-11 જીવ વિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 80**

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 16	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) **નોંધ :** પ્રશ્ન નં. 1 થી 16 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. તેમાં બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો, જોડકાં જોડો પ્રકારના પ્રશ્નો, ખરા-ખોટાં પ્રશ્નો, વિધાન-કારણ (A-R) પ્રકારનાં પ્રશ્નો, સંગત-અસંગત પ્રશ્નો, ખાલીજગ્યા પૂર્તિ પ્રકારના પ્રશ્નો, મને ઓળખો (ઉખાણા) પ્રકારના પ્રશ્નો, વર્ગીકૃત પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછવાનાં રહેશે. ● કોઈ એક જ પ્રકારના બધા જ પ્રશ્નો પૂછી શકાશે નહીં.	**[16]**
	SECTION - B	
17 થી 27	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (પ્રત્યેકનાં 2 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત 2 (બે) જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	**[22]**
	SECTION - C	
28 થી 36	મધ્યમ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત 2 (બે) જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	**[27]**
	SECTION - D	
37 થી 39	દીર્ઘ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ) **નોંધ :** આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે	**[15]**
	કુલ ગુણ	**80**

BLUEPRINT
વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 11 (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) **વિષય : જીવવિજ્ઞાન (056)** **કુલ ગુણ : 80** **સમય : 3 કલાક**

	FORM OF QUESTIONS	જ્ઞાન KNOWLEDGE				સમજ UNDERSTANDING				ઉપયોજન APPLICATION				ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skil) સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)				અનુમાન/મૂલ્યાંકન Interential/Evaluative)				Total
		OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 5 Mark	OBJ 1 Mark	SA-I 2 Mark	SA-II 3 Mark	LA-I 5 Mark	
ક્રમ	**પ્રકરણનું નામ**																					
1.	સજીવ વિશ્વ						2(1)															2(1)
2.	જૈવિક વર્ગીકરણ	1(1)									2(1)				2(1)*							3(2)
3.	વનસ્પતિ સૃષ્ટિ			3(1)			2(1)															5(2)
4.	પ્રાણી સૃષ્ટિ		2(1)													3(1)						5(2)
5.	સપુષ્પી વનસ્પતિઓની બાહ્યકાર વિદ્યા													1(1)					4(2)			5(3)
6.	સપુષ્પી વનસ્પતિઓની અંતઃસ્થ રચના					1(1)		3(1)														4(2)
7.	પ્રાણીઓમાં રચનાકીય આયોજન			3(1)															2(1)			5(2)
8.	કોષ : જીવનનો એકમ							3(1)*				3(1)										3(1)
9.	જૈવ અણુઓ																			3(1)		3(1)
10.	કોષ ચક્ર અને કોષ વિભાજન		2(1)																		5(1)	7(2)
11.	ઉચ્ચકક્ષાની વનસ્પતિઓમાં પ્રકાશ સંશ્લેષણ				5(1)				5(1)*									1(1)				6(2)
12.	વનસ્પતિઓમાં શ્વસન	1(1)	2(1)			1(1)	2(1)*							1(1)								5(4)
13.	વનસ્પતિ વૃદ્ધિ અને વિકાસ	1(1)						3(1)														4(2)
14.	શ્વાસોચ્છ્વાસ અને વાયુઓનું વિનિમય					1(1)				1(1)				1(1)								3(3)
15.	દેહજળ અને પરિવહન																5(1)					5(1)
16.	ઉત્સર્ગ પેદાશો અને તેના નિકાલ	1(1)						3(1)														4(2)
17.	પ્રચલન અને હલનચલન	1(1)					2(1)					3(1)*		1(1)								4(3)
18.	ચેતાકીય નિયંત્રણ અને સહનિયમન					1(1)	2(1)															3(2)
19.	રાસાયણિક સહનિયમન અને સંકલન							3(1)						1(1)								4(2)
	Sub Total	**5(5)**	**6(3)**	**6(2)**	**5(1)**	**4(4)**	**8(4)**	**12(4)**	**-**	**1(1)**	**2(1)**	**3(1)**	**-**	**5(5)**	**-**	**3(1)**	**5(1)**	**1(1)**	**6(3)**	**3(1)**	**5(1)**	**80(39)**
	Total	**22(11)**				**24(12)**				**6(3)**				**13(7)**				**15(6)**				**80(39)**

નોંધ : 1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે. 2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચનાઓ : (1) આ પ્રમાણપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D છે.
(2) પ્રશ્ન નં. 1 થી 16 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
(3) પ્રશ્ન નં. 17 થી 27 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
(4) પ્રશ્ન નં. 28 થી 36 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.
(5) પ્રશ્ન નં. 37 થી 39 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન - ગુણનો છે.
(6) વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
(7) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(8) નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

SECTION - A

- **માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો ૧ ગુણ)** **[16]**

1. અતિશય ક્ષારયુક્ત વિસ્તારમાં વસવાટ કરતા આર્કિયા બેક્ટેરિયા કયા છે ?

(A) મિથેનોજેન્સ (B) થર્મોએસિડોફિલ્સ

(C) હેલોફિલ્સ (D) સાયનો બેક્ટેરિયા

2. જોડકાં જોડો.

કોલમ-I	કોલમ-II
(A) સન્મુખ પર્ણવિન્યાસ	(i) કોથમીર
(B) ભ્રમિરૂપ પર્ણવિન્યાસ	(ii) આકડો
	(iii) સપ્તપર્ણી

(A) _____, (B) _____

3. જોડકાં જોડો.

કોલમ-I	કોલમ-II
(A) કેરોટીનોઈડ્સમાંથી ઉત્પન્ન થયેલ એસિડ	(i) જીબરેલિક એસિડ
(B) ટર્પેન્સ	(ii) ઇથિલીન
	(iii) ABA

(A) _____ (B) _____

4. વિધાન A :- વાયુઓનું પ્રસરણ વાયુકોષ્ઠોની સમગ્ર સપાટી દ્વારા થાય છે.

વિધાન R :- O_2 અને CO_2 વાયુનું પ્રસરણ, શ્વેતકણો અને પેશીઓ વચ્ચે થાય છે.

(A) વિધાન A અને R બંને સાચાં છે અને R એ A ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) વિધાન A અને R સાચાં તેમજ R એ Aની સમજૂતી નથી.
(C) વિધાન A સાચું છે અને R ખોટું છે.
(D) વિધાન A ખોટું અને R સાચું છે.

5. વિધાન A :- પ્રકાશ શ્વસન C_4 વનસ્પતિઓની લાક્ષણિકતા છે.
વિધાન R :- C_4 વનસ્પતિઓ અંધકારમાં શ્વસન કરતી નથી.

(A) વિધાન A અને R અને સાચાં છે અને R એ A ની સમજૂતી છે.
(B) વિધાન A અને R સાચાં તેમજ R એ Aની સમજૂતી નથી.
(C) વિધાન A સાચું છે અને R ખોટું છે.
(D) વિધાન A ખોટું અને R સાચું છે.

6. $2(C_{51}H_{98}O_6) + 145O_2$ _____ + _____ + ઊર્જા

7. જો અરાજક શ્વસન દરમિયાન ગ્લુકોઝના ૧૦ અણુઓ વપહરાય તો કેટલા $NADH_2$નું નિર્માણ થાય ?

8. વાયુકોષ્ઠના વાયુની તુલનામાં વાતાવરણીય વાયુમાં pO_2 અને pCO_2નું પ્રમાણ કેટલું હશે ?

(i) pO_2 ઓછું, pCO_2 ઊંચું

(ii) pO_2 ઊંચું, pCO_2 નીચું

(iii) pO_2 ઊંચું, pCO_2 ઊંચું

(iv) pO_2 નીચું, pCO_2 નીચું

9. જારક શ્વસન દરમિયાન ગ્લુકોઝના 1 અણુમાંથી _____ ATP અણુઓની પ્રાપ્તિ થાય છે.

10. નીચેનું વિધાન સાચું (T) અથવા ખોટું (F) છે તે જણાવો.

વિધાન :- કોષકાય એક ચેતાક્ષયુક્ત ચેતાકોષ સામાન્ય રીતે ગર્ભીય અવસ્થામાં જોવા મળે છે.

11. નીચેનું વિધાન સાચું (T) અથવા ખોટું (F) છે તે જણાવો.

વિધાન :- મૂત્રપિંડો દ્વારા પ્રતિ મિનિટ સરેરાશ ૧૬૦૦ થી ૧૮૦૦ મિલિ રુધિરનું ગાળણ થાય છે.

12. વાયુરંધ્ર પ્રસાધનમાં કોનો કોનો સમાવેશ થાય છે ?

13. શબ્દભેદ આપો. IC અને EC

14. નીચેનું વિધાન સાચું (T) અથવા ખોટું (F) છે તે જણાવો. ખોટું હોય તો સુધારીને સાચું લખો.

વિધાન :- રેખિત સ્નાયુતંતુનો H વિસ્તાર એ જાડા અને પાતળા તંતુકો દર્શાવે છે.

15. કર્ણાસ્થિ → હથોડી, (A), (B)

16. આયોડોથાઈરોનીન્સ : થાઈરોઈડ અંતઃસ્ત્રાવો :: એમિનો એસિડના વ્યુત્પનો : _____

SECTION - B

- **નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)** **[22]**

17. નામકરણ માટેના સાર્વત્રિક નિયમો ટૂંકમાં વર્ણવો.

18. વિપરિત પરિસ્થિતિમાં વસવાટ કરતા બૅક્ટેરિયાની સમજૂતી આપો.

અથવા

18. સ્વાવલંબી અને પરાવલંબી પોષણ પદ્ધતિ ધરાવતા પ્રોટિસ્ટા વર્ણવો.

19. તફાવત આપો : અસ્થિ મત્સ્ય અને કાસ્થિ મત્સ્ય

20. લાક્ષણિક પુષ્પના તૃતીય ચક્રની સમજૂતી આપો.

21. સોલેનેસી કુળના પુષ્પીય લક્ષણો જણાવો.

22. લીવરવર્ટ અને મૉસ વચ્ચે ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

23. તફાવત આપો : સમભાજન અને અર્ધીકરણ

24. દેડકાના સંવેદાંગો વર્ણવો.

25. કાર્બોદિતનું RQ મૂલ્ય સમીકરણ સાથે સમજાવો

અથવા

25. ક્રેબ્સચક્ર દરમિયાન ઉત્પન્ન થતા ઓક્સિડેટિવ ફોસ્ફરીકરણના ATPની ગણતરી સમજાવો.

26. સાયનોવિયલ સાંધા સમજાવો.

27. વિવિધ ઉત્તેજનાને ઓળખે, ગ્રહણ કરે તથા વહન કરે તેવા કોષની ફક્ત નામનિર્દેશિત આકૃતિ દોરો.

SECTION - C

- **નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના ૩ ગુણ)** **[27]**

28. ખૂબ જ મોટી દરિયાઈ વનસ્પતિઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતી લીલનું વર્ણન કરો.

29. બાહ્ય સ્ત્રાવી અને અંતઃ સ્ત્રાવી સંયુક્ત કાર્ય કરતી ગ્રંથિ વિશે વર્ણન કરો.

30. બહુસૂત્રી મૂળની આંતરિક રચના સમજાવો. (આકૃતિ જરૂરી)

31. દેડકાનું પાચનતંત્ર વર્ણવો. (આકૃતિ જરૂરી નથી)

32. આદિકોષકેન્દ્રી અને સુકોષકેન્દ્રી બંને કોષોમાં જોવા મળતી અંગિકાની સમજૂતી આપો.

33. ઉત્સેચકોનું નામકરણ અને વર્ગીકરણ સમજાવો.

અથવા

33. રંગસૂત્રના પ્રકારો આકૃતિસહ વર્ણવો.

34. બ્લ્યુ વ્હેલ જે વર્ગમાં સમાવિષ્ટ છે તેના લક્ષણો વર્ણવો.

35. બાષ્પશીલ અંતઃસ્ત્રાવ વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.

36. મૂત્રપિંડ નલિકાઓનાં કાર્ય જણાવો.

અથવા

36. પૃષ્ઠ બાજુએથી કરોડસ્તંભ અને વક્ષ ભાગે ઉરોસ્થિ સાથે જોડાયેલ હોય તે અસ્થિનું નામ જણાવી તેની વિસ્તૃત માહિતી આપો.

SECTION - D

- **નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)** **[15]**

37. ઇન્ટરકાઈનેસિસ પછી જોવા મળતા અર્ધીકરણના તબક્કા વર્ણવી અર્ધીકરણનું મહત્ત્વ સમજાવો.

38. હેચ-સ્કેલ પરિપથ વર્ણવો.

અથવા

38. કેલ્વિન ચક્ર વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.

39. હૃદયમાં ચક્રિય રીતે પુનરાવર્તન પામતી ક્રમિક ઘટનાનું વર્ણન કરો

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-11 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002)

(सामान्य प्रवाह / विज्ञान प्रवाह)

प्रथम परीक्षा (2023-24)

समय : 2:00 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	06	12	12	08	12	**50**
ટકા	12%	24%	24%	16%	24%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	04	04
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	03	06
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	12
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	10
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
	કુલ	**23** પ્રશ્નો	**50** ગુણ

विभाग प्रमाणे गुणभार

क्रम	विभाग	भारांक
1.	गद्य विभाग	13
2.	पद्य विभाग	13
3.	व्याकरण	12
4.	लेखन	12
	कुल	**50**

व्याकरण प्रमाणे गुणभार

क्रम	विषयवस्तु	पूर्णांक
1.	संधि	02
2.	समास	02
3.	पर्यायवाची / विरोधी शब्द	02
4.	तत्सम / तद्भव	02
5.	उपसर्ग/प्रत्यय	02
6.	मुहावरे	02
	कुल	**12**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-11 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002)

(सामान्य प्रवाह / विज्ञान प्रवाह)

प्रथम परीक्षा (2023-24)

समय : 2 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

विभाग : A (गद्य विभाग)

- एक-एक वाक्य में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दस-बारह पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए । **[05]**
- ससंदर्भ व्याख्या के लिए कोई एक गद्यांश पूछिए । **[04]**

विभाग : B (पद्य विभाग)

- एक-एक वाक्य में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दस-बारह पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए । **[05]**
- ससंदर्भ व्याख्या के लिए कोई एक पद्यांश पूछिए । **[04]**

विभाग : C (व्याकरण)

- दो प्रश्न पर्यायवाची शब्द के लिए पूछिए । **[02]**
- दो प्रश्न संधि विच्छेद के लिए पूछिए । **[02]**
- दो प्रश्न समास विग्रह करके उसका नाम लिखने के लिए पूछिए । **[02]**
- दो शब्द तत्सम रूप लिखने के लिए पूछिए । **[02]**
- दो प्रत्यय या उपसर्ग नये शब्द के निर्माण के लिए पूछिए । **[02]**
- एक मुहावरे का अर्थ लिखकर वाक्यप्रयोग के लिए पूछिए । **[02]**

विभाग : D (लेखन)

- किसी एक विषय पर 250 शब्दों में निबंध पूछिए और उसके दो विकल्प दीजिए । **[08]**
- विचार-विस्तार के लिए कोई एक प्रश्न दीजिए और उसका एक विकल्प भी दीजिए । **[04]**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-11 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002)

(सामान्य प्रवाह / विज्ञान प्रवाह)

द्वितीय परीक्षा (2023-24)

समय : 2 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	06	12	12	08	12	**50**
ટકા	12%	24%	24%	16%	24%	**100%**

प्रश्नना प्रकार प्रमाणे गुणभार :

क्रमांक	प्रश्नोनुं स्वरूप	प्रश्नोनी संख्या	कुल गुण
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (VSA)	04	04
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA)	03	06
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-I)	03	12
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-II)	02	10
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
	कुल	**23 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

विभाग प्रमाणे गुणभार

क्रम	विभाग	भारांक
1.	गद्य विभाग	13
2.	पद्य विभाग	13
3.	व्याकरण	12
4.	लेखन	12
	कुल	**50**

व्याकरण प्रमाणे गुणभार

क्रम	विषयवस्तु	पूर्णांक
1.	पर्यायवाची / विरोधी शब्द	02
4.	संधि-विच्छेद	02
2.	समास	02
3.	तत्सम / तद्भव	02
5.	उपसर्ग / प्रत्यय	02
6.	मुहावरे	02
	कुल	**12**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा-11 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002)

(सामान्य प्रवाह / विज्ञान प्रवाह)

द्वितीय परीक्षा (2023-24)

समय : 2 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 50**

विभाग : A (गद्य विभाग)

- एक-एक वाक्य में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दस-बारह पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए । **[05]**
- ससंदर्भ व्याख्या के लिए कोई एक गद्यांश पूछिए । **[04]**

विभाग : B (पद्य विभाग)

- एक-एक वाक्य में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए । **[02]**
- दस-बारह पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए । **[05]**
- ससंदर्भ व्याख्या के लिए कोई एक पद्यांश पूछिए । **[04]**

विभाग : C (व्याकरण)

- दो प्रश्न पर्यायवाची शब्द के लिए पूछिए । **[02]**
- दो प्रश्न संधि विच्छेद के लिए पूछिए । **[02]**
- दो प्रश्न समास विग्रह करके उसका नाम लिखने के लिए पूछिए । **[02]**
- दो शब्द तत्सम रूप लिखने के लिए पूछिए । **[02]**
- दो प्रत्यय या उपसर्ग नये शब्द के निर्माण के लिए पूछिए । **[02]**
- एक मुहावरे का अर्थ लिखकर वाक्यप्रयोग के लिए पूछिए । **[02]**

विभाग : D (लेखन)

- किसी एक विषय पर 250 शब्दों में निबंध पूछिए और उसके दो विकल्प दीजिए । **[08]**
- विचार-विस्तार के लिए कोई एक प्रश्न दीजिए और उसका एक विकल्प भी दीजिए । **[04]**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गंधीनगर

शैक्षणिक वर्ष - 2023-24

कक्षा-11 हिन्दी (002) (प्रथम भाषा)

(सामान्य प्रवाह / विज्ञान प्रवाह)

वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	16	10	24	16	14	**80**
ટકા	20%	12.5%	30%	20%	17.5%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

કમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	06	06
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	04	08
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	05	20
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	04	20
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	10
	કુલ	**36** પ્રશ્નો	**80** ગુણ

विभाग प्रमाणे गुणभार

क्रम	विभाग	भारांक
1.	गद्य विभाग	25
2.	पद्य विभाग	25
3.	व्याकरण	16
4.	लेखन	14
	कुल	**80**

व्याकरण प्रमाणे गुणभार

क्रम	विषयवस्तु	पूर्णांक
1.	पर्यायवाची शब्द	02
2.	विरोधी शब्द	02
3.	तत्सम रूप	02
4.	संधि-विच्छेद	02
5.	शब्दसमूह के लिए एक शब्द	02
6.	कहावत	02
7.	मुहावरा	04
	कुल	**16**

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गंधीनगर

शैक्षणिक वर्ष - 2023-24

कक्षा-11 हिन्दी (002) (प्रथम भाषा)

(सामान्य प्रवाह / विज्ञान प्रवाह)

वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे **प्रश्नपत्र का प्रारूप** **पूर्णांक : 80**

विभाग - A गद्य विभाग

- वस्तुनिष्ठ (हेतुलक्षी) प्रश्नों के उत्तर दीजिए : 1, 2, 3 [03]
- एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : 4, 5 [02]
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर दीजिए : 6 [02]
- दस-बारह पंक्तियों में उत्तर दीजिए : 7 अथवा 7, 8 अथवा 8 [10]
- गद्यांश की ससंदर्भ व्याख्या दीजिए : 9, 10 [08]

विभाग - B पद्य विभाग

- वस्तुनिष्ठ (हेतुलक्षी) प्रश्नों के उत्तर दीजिए : 11, 12, 13 [03]
- एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : 14, 15 [02]
- दो-तीन वाक्यों में उत्तर दीजिए : 16 [02]
- दस-बारह पंक्तियों में उत्तर दीजिए : 17 अथवा 17, 18 अथवा 18 [10]
- पद्यांश की ससंदर्भ व्याख्या दीजिए : 19, 20 [08]

विभाग - C व्याकरण विभाग

- पर्यायवाची शब्द लिखिए : 21, 22 [02]
- विरोधी शब्द लिखिए : 23, 24 [02]
- तत्सम रूप लिखिए : 25, 26 [02]
- संधि-विच्छेद कीजिए : 27, 28 [02]
- शब्दसमूह के लिए एक शब्द लिखिए : 29, 30 [02]
- कहावत का अर्थ लिखिए : 31, 32 [02]
- मुहावरे का अर्थ लिखकर वाक्य-प्रयोग कीजिए : 33, 34 [04]

विभाग - D लेखन विभाग

- निबंधलेखन लगभग 300 शब्दों में पूछिए : 35 अथवा 35 अथवा 35 [10]
- विचार-विस्तार कीजिए : 36 अथवा 36 [04]

BLUEPRINT
वार्षिक परीक्षा

कक्षा : 11 **विषय : हिन्दी (प्रथम भाषा)** **कुल गुण : 80** **समय : 3 घंटे**

વિગત	જ્ઞાન (Knowledge)					સમજ (Understanding)					ઉપયોજન (Application)					ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill)										કુલ
																સંયોજન/વિશ્લેષણ (Synthesis/Analysis)					અનુમાન/મૂલ્યાંકન (Inferential/Evaluative)						
	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-II 2 Marks	LA-I 4 Marks	LA-II 5 Marks	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-II 2 Marks	LA-I 4 Marks	LA-II 5 Marks	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-II 2 Marks	LA-I 4 Marks	LA-II 5 Marks	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-II 2 Marks	LA-I 4 Marks	LA-II 5 Marks	OBJ 1 Mark	VSA 1 Mark	SA-II 2 Marks	LA-I 4 Marks	EA 10 Marks	
गद्य	3(3)	1(1)					1(1)	2(1)							10(2)*				8(2)							25(10)
पद्य	3(3)	1(1)					1(1)	2(1)							10(2)*				8(2)							25(10)
व्याकरण	8(8)					2(2)	2(2)						4(2)													16(14)
लेखन																								4(1)	10(1)*	14(2)
Sub. Total	**14(14)**	**2(2)**				**2(2)**	**4(4)**	**4(2)**					**4(2)**		**20(4)**				**16(4)**					**4(1)**	**10(1)**	**80(36)**
Total	**16(16)**					**10(8)**					**24(6)**					**16(4)**					**14(2)**					**80(36)**

નોંધ :
1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गंधीनगर

शैक्षणिक वर्ष - 2023-24

कक्षा-11 हिन्दी (002) (प्रथम भाषा)

(सामान्य प्रवाह / विज्ञान प्रवाह)

वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे **नमूने का प्रश्नपत्र** **पूर्णांक : 80**

सूचना : (1) इस प्रश्नपत्र में कुल चार विभाग हैं ।
(2) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
(3) सभी प्रश्नों के उत्तर क्रमशः लिखिए ।

विभाग - A

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सही विकल्प चुनकर दीजिए :** **[03]**

1. 'गलता लोहा' पाठ किस साहित्यिक विद्या में लिखा गया है ?
(क) कहानी (ख) निबंध (ग) संस्मरण

2. वंशीधर किस विभाग के दरोगा के पद पर प्रतिष्ठित हुए ?
(क) पुलिस (ख) महसूल (ग) नमक

3. मोहन के गुरुजी का क्या नाम था ?
(क) अशोकसिंह (ख) त्रिलोकसिंह (ग) सन्तोषसिंह

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए :** **[02]**

4. रजनी ने अमित के मुद्दे को गंभीरता से क्यों लिया ?

5. मियाँ नसीरुद्दीन किसलिए मशहूर थे ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए :** **[02]**

6. भारत की चर्चा नेहरूजी कब और किससे करते थे ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दस-बारह पंक्तियों में लिखिए :** **[10]**

7. कृषि-विभाग वालों ने मामले को हॉर्टीकल्चर विभाग को सौंपने के पीछे क्या तर्क दिया ?

अथवा

'नमक का दरोगा' पाठ के शीर्षक की सार्थकता समझाइए ।

8. सत्यजित राय फिल्म को एक कला-माध्यम के रूप में देखते हैं, व्यावसायिक-माध्यम के रूप में नहीं । पाठ के आधार पर यह कहाँ तक उचित है ? स्पष्ट कीजिए ।

अथवा

गाँव और शहर, दोनों जगहों पर चलनेवाले मोहन के जीवन-संघर्ष में क्या फर्क है ?

- **निम्नलिखित गद्यांशों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए :** **[08]**

9. 'यहाँ की प्रजा ने आपकी जिद्द का फल यहीं देख लिया । उसने देख लिया कि आपकी जिद्द ने इस देश की प्रजा को पीड़ित किया, आपको भी उसने कम पीड़ा न दी, यहाँ तक कि आप स्वयं उसका शिकार हुए ।'

10. 'मियाँ, कहीं अख़बारनवीस तो नहीं हो ? यह तो खोजियों की खुराफ़ात है ।'

विभाग - B

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सही विकल्प चुनकर दीजिए :** **[03]**

11. मानव शरीर का निर्माण कितने तत्वों से मिलकर हुआ है ?

(क) पाँच (ख) सात (ग) तीन

12. अक्क महादेवी को कन्नड़ में क्या कहा जाता है ?

(क) राधा (ख) सीता (ग) मीरा

13. मीरा कृष्ण से किसके रूप में प्रेम करती हैं ?

(क) पति (ख) ईश्वर (ग) मालिक

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए :** **[02]**

14. कवि त्रिलोचन का मूलनाम क्या है ?

15. मीरा जगत को देखकर रोती क्यों हैं ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए :** **[02]**

16. अपना घर से क्या तात्पर्य है ? इसे भूलने की बात क्यों कही गई है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दस-बारह पंक्तियों में लिखिए :** **[10]**

17. 'आओ, मिलकर बचाएँ' कविता में आदिवासी समाज की किन बुराइयों की ओर संकेत किया गया है ?

अथवा

'सबसे खतरनाक' कविता का केन्द्रीयभाव लिखिए ।

18. कवि ने चंपा की किन विशेषताओं का उल्लेख किया है ?

अथवा

कबीर ने बाह्याडबरों की अपेक्षा स्वयं (आत्म) को पहचानने के लिए प्रेरणा दी है । समझाइए ।

- **निम्नलिखित पद्यांशों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए :** **[08]**

19. अंसुवन जल सींचि-सींचि, प्रेम बेलि बोयी ।
अब त बेलि फैलि गई, आणंद-फल होयी ॥

20. तेरा निजाम है सिल दे जुबान शायर की,
ये एहतियात जरूरी है इस बहर के लिए ।

विभाग - C

- **निम्नलिखित शब्दों के पर्यायवाची शब्द लिखिए :** **[02]**

21. दरख्त

22. जलधि

- **निम्नलिखित शब्दों के विरोधी शब्द लिखिए :** **[02]**

23. ईमानदार

24. कृतज्ञ

- **निम्नलिखित शब्दों के तत्सम रूप लिखिए :** **[02]**

25. काठ

26. आँख

- **निम्नलिखित शब्दों का संधि-विच्छेद कीजिए :** **[02]**

27. परमात्मा

28. राकेश

- **निम्नलिखित शब्दसमूह के लिए एक शब्द लिखिए :** **[02]**

29. अधिक बोलनेवाला

30. कम खर्च करनेवाला

- **निम्नलिखित कहावतों का अर्थ लिखिए :** **[02]**

31. ऊँट के मुँह में जीरा ।

32. चार दिन की चाँदनी, फिर अंधेरी रात ।

- **निम्नलिखित मुहावरों का अर्थ लिखकर वाक्यप्रयोग कीजिए :** **[04]**

33. अवाक रह जाना ।

34. गद्‌गद् होना ।

विभाग - D

- **निम्नलिखित विषय पर लगभग 300 शब्दों में निबंध लिखिए :** **[10]**

35. घायल सैनिक की आत्मकथा

अथवा

चाँदनी रात में नौका विहार

अथवा

जनसंख्या-वृद्धि – एक समस्या

- **निम्नलिखित का विचार-विस्तार कीजिए :** **[04]**

36. आवश्यकता आविष्कार की जननी है ।

अथवा

मानव सेवा ही प्रभु सेवा है ।

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા) (006)

(વિજ્ઞાન પ્રવાહ અને સામાન્ય પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	08	11	22	04	**50**
ટકા	10%	16%	22%	44%	08%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	14	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	10	10
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	07	14
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	02	06
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	04
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	**35 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ગુણભાર
1.	Reading Skill	07
2.	Writing Skill	13
3.	Grammar	10
4.	Literature and Supplementary Reading	20
	Total	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા) (006)

(વિજ્ઞાન પ્રવાહ અને સામાન્ય પ્રવાહ))

પ્રથમ પરીક્ષા (2023-24)

સમય : 2 કલાક | પ્રશ્નપત્રનું માળખું | કુલ ગુણ : 50

Section A Prose

Prose : Comprehension Passage	2(2)
Fill in the Blank (Vocabulary)	2(4)
Prose : Textual Questions	6(3)

Section B (Poetry and Supplementary)

Poetry Comprehension (Stanza)	2(2)
Figures of Speech	2(2)
Poetry : Textual Questions	2(1)
Supplementary : Textual Questions	4(2)

Section C (Grammar)

Rectification of Errors (Paragraph)	2(2)
Select the Meaning of the Phrases/Idioms and Rewrite the sentences	2(2)
Puntuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	2(4)
Direct - Indirect (Paragraph)	2(1)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	2(2)

Section D (Reading)

Prose Comprehension (Unseen)	4(1)
Data Analysis / Note Making	3(1)
Email Writing (Formal / Informal)	3(1)

Section E (Writing)

Report / Application Writing	4(1)
Essay Writing / Speech Writing	6(1)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા) (006)

(વિજ્ઞાન પ્રવાહ અને સામાન્ય પ્રવાહ) દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	07	10	25	03	**50**
ટકા	10%	14%	20%	50%	06%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	14	10
2.	અતિ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (VSA)	06	06
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	07	14
4.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	10
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	04
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	**32 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ગુણભાર
1.	Reading Skill	07
2.	Writing Skill	13
3.	Grammar	10
4.	Literature and Supplementary Reading	20
	Total	**50**

નોંધ : દ્વિતીય પરીક્ષામાં પ્રથમ પરીક્ષા સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% એટલે કે 15 ગુણના પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા)

(006) (વિજ્ઞાન અને સામાન્ય પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા (2023-24)

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **કુલ ગુણ : 50**

SECTION : A

Prose : Comprehension Passage	2(2)
Fill in the Blank (Vocabulary)	2(4)
Prose : Textual Questions	6(3)

SECTION : B

Poetry Comprehenasion (Stanza)	2(2)
Figures of Speech	2(2)
Poetry : Textual Questions	2(1)
Supplementary : Textual Questions	4(2)

SECTION : C

Rectification of Errors	2(2)
Select the Meaning of the Phrases/Idioms and Rewrite the sentences	2(2)
Puntuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	2(4)
Direct - Indirect (Paragraph)	2(1)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	2(2)

SECTION : D

Paraphrasing of Poem	4(1)
Data Analysis / Note Making	3(1)
Email Writing (Formal / Informal)	3(1)

SECTION : E

Report / Application Writing	4(1)
Essay Writing / Speech Writing	6(1)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા) (006)

(General and Science Stream) વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	09	14	40	12	80
ટકા	06%	11%	18%	50%	15%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	22	16
2.	અતિ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (VSA)	13	13
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	10	20
4.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	01	03
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	21
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	07
	કુલ	**52 પ્રશ્નો**	**80 ગુણ**

વિભાગદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	વિભાગનું નામ	ગુણભાર
1.	Reading Skill	12
2.	Writing Skill	20
3.	Grammar	16
4.	Literature and Supplementary Reading	32
	Total	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2023-24

ધોરણ-11 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા) (006)

(General and Science Stream) વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક | પ્રશ્નપત્રનું માળખું | કુલ ગુણ : 80

Section A (Prose)

Prose : Comprehension Passage	4(4)
Fill in the Blank (Vocabulary)	4(8)
Prose : Textual Questions	8(4)

Section B (Poetry and Supplementary)

Poetry Comprehenasion (Stanza)	2(2)
Figures of Speech	2(2)
Poetry : Textual Questions	6(3)
Supplementary : Textual Questions	6(3)

Section C (Grammar)

Rectification of Errors	4(4)
Select the Meaning of the Phrases/Idioms and Rewrite the sentences	2(2)
Puntuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	2(4)
Direct - Indirect (Paragraph)	3(1)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	5(5)

Section D (Reading)

Prose Comprehension (Unseen)	4(4)
Paraphrasing of Poem	4(1)
Data Analysis / Note Making	4(1)
Email Writing (Formal / Informal) / Advertisement	4(1)

Section E (Writing)

Report Writing	4(1)
Job Application	5(1)
Essay Writing / Speech Writing	7(1)

BLUEPRINT FOR MODEL QUESTION PAPER FOR ANNUAL EXAM

STANDARD : 11 (General & Science Stream) SUBJECT : English (FL) (006) TIME : 3 Hours TOTAL MARKS : 80

No		KNOWLEDGE					UNDERSTANDING					APPLICATION					Higher Order Thinking Skills (HOTS) ANALYSIS/SYNTHESIS					Higher Order Thinking Skills (HOTS) INFERENCE/EVALUATION					TOTAL
		O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	
	SECTION A																										
1.	Prose : Comprehension Pasage						1(1)					2(2)					1(1)										**4(4)**
2.	Fill in the blanks (Vocabulary)											2(4)					2(4)										**4(8)**
3.	Prose : Textual Questions			2(1)					2(1)					2(1)					2(1)								**8(4)**
	SECTION B																										
4.	Poetry Comprehenasion (Stanza)		1(1)					1(1)																			**2(2)**
5.	Figures of Speech											1(1)					1(1)										**2(2)**
6.	Poetry : Textual Questions								2(1)					2(1)					2(1)								**6(3)**
7.	Supplementary : Textual Questions			2(1)					2(1)										2(1)								**6(3)**
	SECTION C																										
8.	Rectification of Errors (Paragraph) (3 Errors)																2(2)					2(2)					**4(4)**
9.	Select the Meaning of the Phrases/Idioms and Rewrite the sentences]												1(1)					1(1)									**2(2)**
10.	Puntuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe,quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)											1(2)					1(2)										**2(4)**
11.	Direct - Indirect (Paragraph)																			3(1)							**3(1)**
12.	Do as Directed (Transformation of Sentences)												2(2)					2(2)					1(1)				**5(5)**
	SECTION D																										
13.	Prose Comprehension (Unseen)							1(1)					1(1)					1(1)					1(1)				**4(4)**
14.	Paraphrasing of Poem																								4(1)		**4(1)**
15.	Data Analysis / Note Making																			4(1)							**4(1)**
16.	Email Writing (Formal/Informal)/ Advertisement																								4(1)		**4(1)**
	SECTION E																										
17.	Report Writing																			4(1)							**4(1)**
18.	Job Application																				5(1)						**5(1)**
19.	Essay Writing / Speech Writing																				7(1)						**7(1)**
	SUB TOTAL		**1(1)**	**4(2)**			**1(1)**	**2(2)**	**6(3)**			**6(9)**	**4(4)**	**4(2)**			**7(10)**	**4(4)**	**6(3)**	**11(3)**	**12(2)**	**2(2)**	**2(2)**		**8(2)**		**80(52)**
	TOTAL	**5(3)**					**9(6)**					**14(15)**					**40(22)**					**12(6)**					**80(52)**

NOTE : (1) Number in the bracket shows total NUMBER of the questions and number outside the bracket shows MARKS of the questions.
(2) * indicates optional marks.
(3) Blue Print may alter if the pattern / number of questions vary.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા) (006)

(Science and General Stream)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક | **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** | કુલ ગુણ : 80

SECTION : A (Prose)

- **Read the following passage and select the appropriate answer from the options given below.** **[04]**

"The mummy is in very bad condition because of what Carter did in the 1920s", said Zahir Hawass, secretary general of Egypt's Supreme Counsel of Antiquities, as he leaned over the body for a long first look. Carter—Howard Carter, that is –was the British archaeologist who in 1922 discovered Tut's tomb after years of futile searching. Its contents, though hastily ransacked in antiquity were surprisingly complete. They remain, the richest royal collection ever found and have become part of the pharaoh's legend. Stunning artefacts in gold, their eternal brilliance meant to guarantee resurrection, caused a sensation at the time of the discovery and still get the most attention. But Tut was also buried with everyday things he would want in the afterlife: board games, a bronze razor, linen undergarments, cases of food and wine.

1. 'A long first look' refers to Hawass's _____.

a. intent observation of the mummy.

b. sheer emotional attachment with the mummy.

c. dismayed look at the mummy.

d. first loving glance at the mummy.

2. 'They remain, the richest royal collection.' What does 'they' refer to ?

a. Tut's brilliance

b. Tut's mummy

c. Tut's sensation

d. Tut's legacy

3. Ancient Egyptians believed in _____.

a. no life after death

b. mortality of men

c. life after death

d. life without materialistic possessions

4. Resurrection means the act of _____.

a. reassuring

b. refining

c. resonance

d. arising from the dead

- **Fill in the blanks choosing the correct words given in the bracket.** **[04]**

(went, in, heart, her, were, monotonous, said, together)

My grandmother and I ___**(5)**___ good friends. My parents left me with ___**(6)**___ when they ___**(7)**___ to live in the city and were constantly ___**(8)**___. She used to wake me up ___**(9)**___ the morning and get me ready for school. She ___**(10)**___ her morning prayer in a ___**(11)**___ sing song while she bathed and dressed me in the hope that I would listen and get to know it by ___**(12)**___.

- **Answer the questions in five to six sentences.** **[08]**

13. Describe the mental condition of the voyagers on 4 and 5 January.

14. How are the earth's principal biological systems being depleted as mentioned in the unit 'The Ailing Planet' ?

15. The author's experience at Hor was in stark contrast to earlier accounts of the place. Discuss.

16. Compare and contrast the adventure described in the units 'The Adventure' and 'We're Not Afraid to Die…'.

SECTION : B (Poetry and Supplementary Reading)

- **Read the following stanza and answer the questions given below.** **[02]**

And who art thou? said I to the soft-falling shower.

Which, strange to tell, gave me an answer, as here translated:

I am the Poem of Earth, said the voice of the rain.

Eternal I rise impalpable out of the land and the bottomless sea.

17. Who is inquisitive about whom?

18. Where does the rain innate from?

- **Identify the correct figures of speech from the options given below.** **[02]**

19. Was it the time I realized that hell and heaven…

(a) Antithesis (b) Oxymoron (c) Litotes (d) Irony

20. The cardboard shows me how it was…

(a) Metonymy (b) Synecdoche (c) Personification (d) Pun

- **Answer the questions in five to six sentences.** **[06]**

21. Mention the activities of the goldfinch.

22. Describe the helplessness of the father with reference to the poem 'Father to Son'.

23. Comment on the title of the poem 'A Photograph'.

- **Answer the questions in five to six sentences each.** **[06]**

24. 'The Address' is a story of human predicament that follows war. Comment.

25. Draw a pen portrait of Mrs. Fitzgerald from the unit 'Mother's Day'.

26. Narrate 'The Tale of Melon City' in your own words.

SECTION : C

- **Rectify the errors in the given passage.** **[04]**

		Errors	Corrections
As he read on, Gangadhted to slave	**(27)**	_____	_____
to appreciated the India he had seen	**(28)**	_____	_____
It had not been subjected to slave	**(29)**	_____	_____
for the white men	**(30)**	_____	_____

- **Choose the correct meanings of the phrases/idioms and rewrite the sentences.** **[02]**

31. The book did not go into a blow-by-blow account of the battle itself. (detailed description, unwanted description, superfluous description)

32. My headache soon cleared as we careered down the other side of the pass. (moved by, soothed by, ran by)

- **Punctuate the following passage correctly.** **[02]**

To become a superpower __(33)__ we need to progress socially, economically and politically __(34)__ The prevalent evils __(35)__ poverty and corruption are the major impediments. Can these be eradicated __(36)__

37. **Convert the following into indirect speech.** **[03]**

"I was thinking of the catastrophic and its implications for history."

"Right ! I thought so ! Rajendra smiled."

"Don't smile smugly. In case you think that it was just my mind playing tricks and my imagination amok, look at this." Gaitonde said."

- **Do as Directed.** **[05]**

38. Darchen didn't look so horrible after a good night's sleep. (Add a Question Tag)

39. I made a transition from one world to another. (Begin with A transition…)

40. This was a blow, not totally unexpected. (Make it affirmative)

41. One cannot recall any movement in world history which has gripped the imagination of the entire human race. (Change into simple sentence)

42. The page in the book described the Battle of Panipat. (Make it Interrogative)

SECTION : D

- **Read the following passage and answer the questions.** **[04]**

The foremost reason for gender-based sex selection that leads to female foeticide in Delhi remains an entrenched belief that sons continue the family name. This is a finding of a household survey on sex determination undertaken by the Delhi-based Centre for Social Research (CSR) on Wednesday. CSR undertook the survey as part of its campaign against female foeticide. According to the survey, the fear and burden of dowry, parting with a share in property and maintaining female chastity were also cited as significant reasons for a male child preference by the Delhi households covered by the survey. The social audit has further revealed that community members in Delhi's posh localities believed that sex selection is practiced by economically backward strata of the society. According to these Delhi residents, the 'educated class' does not subscribe to the ideology of preference of the male child. Yet, the survey points out that there were a large number of selective abortions of the female feotus in these very areas. The audit revealed that respondents were also not aware of the laws governing pre-conception and pre-natal diagnostic techniques or the PCPNDT Act, nor of its implementation.

43. Mention the main cause of female foeticide.

44. State the result of the survey.

45. The passage strongly confirms the mentality of Delhi residents. Is it true or false ? Why ?

46. What were the respondents not aware of ?

47. **Write the paraphrase of the following poem.** **[04]**

Oft have I brooded on defeat and pain.
The pathos of the stupid, stumbling throng.
When I pass to my reward, whatever that may be,
    I'd like my friends to think of me.
    As one who loved a tree.
    I'd like a tree to mark the spot,
Where I am laid to rest
    For that would be the epitaph
    That I would like the best,
Tho' it's not carved upon a stone,
    For those who come to see
    But friends would know that resting there
    Is he, who loved a tree.

48. Read the following passage and prepare notes for the same. [04]

I'm sorry, but I don't want to be an emperor. That's not my business. I don't want to rule or conquer anyone. I should like to help everyone - if possible - Jew, Gentile - black man - white. We all want to help one another. Human beings are like that. We want to live by each other's happiness - not by each other's misery. We don't want to hate and despise one another. In this world there is room for everyone. And the good earth is rich and can provide for everyone. The way of life can be free and beautiful, but we have lost the way. Greed has poisoned men's souls, has barricaded the world with hate, has goose-stepped us into misery and bloodshed. We have developed speed, but we have shut ourselves in. Machinery that gives abundance has left us in want. Our knowledge has made us cynical. Our cleverness, hard and unkind. We think too much and feel too little. More than machinery we need humanity. More than cleverness we need kindness and gentleness. Without these qualities, life will be violent and all will be lost…. The aeroplane and the radio have brought us closer together. The very nature of these inventions cries out for the goodness in men - cries out for universal brotherhood - for the unity of us all. Even now my voice is reaching millions throughout the world - millions of despairing men, women, and little children - victims of a system that makes men torture and imprison innocent people.

OR

48.´ Study the pie chart given below and interpret it.

49. Write an email to the Municipal Commissioner requesting him/her to have more dustbins installed in the market places. **[04]**

OR

49. Draft an advertisement to promote your 'Pet Care Club'.

SECTION : E (Writing)

50. Write a report on Teacher's Day celebration in your school. **[04]**

51. You are Sohan/Suhani Shastri. Apply for the post of a Manager in a reputed multinational software company. Attach your curriculum vitae along with the application. **[05]**

52. **Write an essay of about 250 words on any one of the following topics.** **[07]**

1. **To me freedom means...**

[Introduction - meaning of freedom - freedom as a son/daughter in home - as student in school - benefits/disadvantages - your views]

OR

2. **Role of youth in the Development of Country**

[Introduction - how are the youth today ---- how should they be - how can they contribute towards the development of a country]

OR

52. **International Yoga Day is to be celebrated in your school and you are invited as a chief guest for the same. Write an appropriate speech.**